

§ 143

Delårsrapport revisionsrapporter 2025 (KS 2025.045)

Beslut

Kommunfullmäktige godkänner uppföljningen.

Beslutat i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Kommunens författningssamling anger hur revisionens granskningsrapporter ska behandlas av nämnderna och hur nämnderna ska rapportera vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av det som framförs av revisionens granskningsrapporter. Syftet är att revisionens granskningar ska komma kommunfullmäktiges ledamöter och allmänheten till känna, och dels att nämnderna på ett strukturerat sätt ska rapportera vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av de synpunkter och rekommendationer som förts fram.

Yrkanden

Ordförande, Ray Idermark (M), yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Beslutsgång

Ordförande, Ray Idermark (M), konstaterar att det endast finns ett yrkande. Ordförande ställer proposition på bifallsyrkandet till kommunstyrelsens förslag och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt det.

Beslutsunderlag

- §132 KS Delårsrapport revisionsrapporter 2025
- §108 KS AU Delårsrapport revisionsrapporter 2025
- Tjänsteskrivelse, 2025-09-09, Delårsrapport revisionsrapporter 2025
- Socialnämndens yttrande på revisionsrapport, Granskning av kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa
- Barn- och ungdomsnämndens yttrande på revisionsrapport, Granskning av kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa
- Kommunstyrelsens yttrande på revisionsrapport, granskning av kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa
- Revisionsrapport, Uppföljande granskning, pensionshantering och pensionsredovisning
- Revisionsrapport, Granskning av kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa

Paragrafen är justerad

§ 132

Delårsrapport revisionsrapporter 2025 (KS 2025.045)

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige godkänner uppföljningen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunens författningssamling anger hur revisionens granskningsrapporter ska behandlas av nämnderna och hur nämnderna ska rapportera vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av det som framförs av revisionens granskningsrapporter. Syftet är att revisionens granskningar ska komma kommunfullmäktiges ledamöter och allmänheten till känna, och dels att nämnderna på ett strukturerat sätt ska rapportera vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av de synpunkter och rekommendationer som förts fram.

Yrkanden

Ordförande, Johan Skog (M), yrkar att kommunstyrelsen bifaller arbetsutskottets förslag.

Beslutsgång

Ordförande, Johan Skog (M), ställer proposition på sitt eget yrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet därmed.

Beslutsunderlag

- §108 KS AU Delårsrapport revisionsrapporter 2025
- Tjänsteskrivelse, 2025-09-09, Delårsrapport revisionsrapporter 2025
- Socialnämndens yttrande på revisionsrapport, Granskning av kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa
- Barn- och ungdomsnämndens yttrande på revisionsrapport, Granskning av kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa
- Kommunstyrelsens yttrande på revisionsrapport, granskning av kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa
- Revisionsrapport, Uppföljande granskning, pensionshantering och pensionsredovisning
- Revisionsrapport, Granskning av kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa

Paragrafen är justerad

§ 108**Delårsrapport revisionsrapporter 2025 (KS 2025.045)****Beslut**

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att
Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige godkänner uppföljningen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunens författningssamling anger hur revisionens granskningsrapporter ska behandlas av nämnderna och hur nämnderna ska rapportera vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av det som framförs av revisionens granskningsrapporter. Syftet är att revisionens granskningar ska komma kommunfullmäktiges ledamöter och allmänheten till känna, och dels att nämnderna på ett strukturerat sätt ska rapportera vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av de synpunkter och rekommendationer som förts fram.

Yrkanden

Ordförande, Johan Skog (M), yrkar att kommunstyrelsens arbetsutskott bifaller förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordförande, Johan Skog (M), ställer proposition på sitt eget yrkande och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar i enlighet därmed.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, 2025-09-09, Delårsrapport revisionsrapporter 2025
- Socialnämndens yttrande på revisionsrapport, Granskning av kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa
- Barn- och ungdomsnämndens yttrande på revisionsrapport, Granskning av kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa
- Kommunstyrelsens yttrande på revisionsrapport, granskning av kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa
- Revisionsrapport, Uppföljande granskning, pensionshantering och pensionsredovisning
- Revisionsrapport, Granskning av kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa

Paragrafen är justerad

Tjänsteskrivelse

Delårsrapport revisionsrapporter 2025

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige godkänner uppföljningen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunens författningssamling anger hur revisionens granskningsrapporter ska behandlas av nämnderna och hur nämnderna ska rapportera vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av det som framförs av revisionens granskningsrapporter. Syftet är att revisionens granskningar ska komma kommunfullmäktiges ledamöter och allmänheten till känna, och dels att nämnderna på ett strukturerat sätt ska rapportera vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av de synpunkter och rekommendationer som förts fram.

Bakgrund

Revisionen tillställer, efter genomförd granskning, rapporten till den granskade nämnden för åtgärd. Kommunens nämnder rapporterar därefter, så snart som möjligt, vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av det som framförs i granskningsrapporten. Rapporten sänds till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen rapporterar därefter till kommunfullmäktige minst två gånger per år hur revisionens granskningsrapporter har behandlats i nämnderna. Nedan redovisas svar på de revisionsrapporter som inkommit och en sammanfattning av det svar som kommunstyrelsen har lämnat. Revisionsrapporterna och nämndernas svar bifogas i sin helhet.

Besvarade revisionsrapporter under 2025

Kommunstyrelsen, barn- och ungdomsnämnden samt socialnämnden

Kommunens förtroendevalda revisorer har beställt en granskning av kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa, som har genomförts av ett externt revisionsbolag.

Granskningen inkom 2024-12-12 och ställdes till kommunstyrelsen, barn- och ungdomsnämnden samt socialnämnden. Varje nämnd antar ett eget yttrande som överlämnas till kommunfullmäktige. Revisionsrapporten finns bifogad som bilaga.

Kommunstyrelsen: Revisionens bedömning är att kommunstyrelsen, utifrån sitt samordnande ansvar för kommunens brottsförebyggande arbete, i allt väsentligt säkerställt att lägesbilder i enlighet med gällande lagstiftning tas fram och att uppföljning av bland annat trygghetsarbetet sker.

Barn- och ungdomsnämnden: Granskningen visar att det finns behov av fortsatt utveckling, bland annat vad gäller dokumentation och uppföljning av insatser. Fokus kan därför riktas mot enhetliga processer, samverkan och ett mer systematiskt arbete för att tidigt uppmärksamma och agera när barn och unga riskerar att fara illa. Barn- och ungdomsnämnden har med anledning av revisionsrapporten lämnat ett yttrande där nämnden beskriver planerade åtgärder för att stärka arbetet framåt.

Socialnämnden: Revisionsrapporten framhåller att socialnämnden ska säkerställa en efterlevnad till intern rutin och lagens krav på att lämna information till anmälaren om huruvida utredning inletts, inte inletts eller redan pågår, i de fall som anmälaren begärt detta och det inte bedöms olämpligt. I yttrandet beskriver socialnämnden hur myndighetsavdelningens barn och familjeenhet har arbetat med rapporten, tagit fram statistik för hur återkoppling till anmälare sett ut under 2024 samt gett förslag på hur detta kan säkerställas framledes.

Inkomna och ej besvarade revisionsrapporter under 2025

Kommunstyrelsen

Uppföljande granskning av pensionshantering och pensionsredovisning. Granskningens syfte har varit att bedöma om kommunstyrelsen, genom efterföljsamhet till tidigare givna rekommendationer, säkerställer en ändamålsenlig hantering av pensioner, att det finns ändamålsenliga rutiner för pensionsadministration och att den interna kontrollen är tillräcklig.

Konsekvenser för barn

Nämndernas planerade åtgärder syftar till att stärka arbetet med att tidigt uppmärksamma barn- och unga som riskerar att fara illa. Genom insatserna skapas förutsättningar att tillgodose barnens rättigheter, som exempelvis rätten till skydd, trygghet och utbildning. Samverkan och säkerställande av en god återkoppling vid orosanmälningar är av yttersta vikt utifrån ett barnperspektiv. Genom säkerställande av rutiner och processer blir konsekvenserna positiva.

Jenny Wigge
Redovisningschef

Kristoffer Aulison
Controller

Expedieras till:

Akten
Revisionen

§ 43

Socialnämndens yttrande av revisionsrapport om kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa (SN 2025.010)

Beslut

Socialnämnden antar föreslaget yttrande

Sammanfattning av ärendet

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna genomfört en granskning i syfte att bedöma om socialnämnden samt barn och ungdomsnämnden säkerställt att insatser sker i samverkan för barn och unga i åldersgruppen 10-13 år som riskerar att fara illa. I detta yttrande finns perspektivet från socialnämnden utifrån de rekommendationer för berörd nämnd som lyftes fram i revisionen.

Revisionsrapporten framhåller att socialnämnden ska säkerställa en efterlevnad till intern rutin och lagens krav på att lämna information till anmälaren om huruvida utredning inletts, inte inletts eller redan pågår, i de fall som anmälaren begärt detta och det inte bedöms olämpligt. I yttrandet beskriver socialnämnden hur myndighetsavdelningens barn och familjeenhet har arbetat med rapporten, tagit fram statistik för hur återkoppling till anmälare sett ut under 2024 samt gett förslag på hur detta kan säkerställas framledes.

Yrkanden

John Droguett (C) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

Beslutsgång

Ordförande, John Droguett (C), konstaterar att det endast finns ett yrkande. Ordförande ställer proposition på yrkandet och finner att socialnämnden beslutar enligt det.

Beslutsunderlag

- §31 SN AU Socialnämndens yttrande av revisionsrapport om kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa
- Tjänsteskrivelse Socialnämndens yttrande på revisionsrapport
- Socialnämndens analys och svar PWC
- Revisionsrapport, Granskning av kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa

Paragrafen är justerad

FRIDA HERMAN

AVDELNINGSCHEF MYNDIGHET

FRIDA.HERMAN@VALLENTUNA.SE

Tjänsteskrivelse

Socialnämndens yttrande av revisionsrapport om kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa

Förslag till beslut

Socialnämnden antar föreslaget yttrande

Sammanfattning av ärendet

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna genomfört en granskning i syfte att bedöma om socialnämnden samt barn och ungdomsnämnden säkerställt att insatser sker i samverkan för barn och unga i åldersgruppen 10-13 år som riskerar att fara illa. I detta yttrande finns perspektivet från socialnämnden utifrån de rekommendationer för berörd nämnd som lyftes fram i revisionen.

Revisionsrapporten framhåller att socialnämnden ska säkerställa en efterlevnad till intern rutin och lagens krav på att lämna information till anmälaren om huruvida utredning inletts, inte inletts eller redan pågår, i de fall som anmälaren begärt detta och det inte bedöms olämpligt. I yttrandet beskriver socialnämnden hur myndighetsavdelningens barn och familjeenhet har arbetat med rapporten, tagit fram statistik för hur återkoppling till anmälare sett ut under 2024 samt gett förslag på hur detta kan säkerställas framledes.

Konsekvenser för barn

Beslutet berör barn och ungdomar inom åldersspannet 10-13år inom Vallentuna kommuns skolor. Samverkan och säkerställande av en god återkoppling vid orosanmälningar är av yttersta vikt utifrån ett barnperspektiv. Genom säkerställande av rutiner och processer blir konsekvenserna positiva för denna målgrupp.

Ganimete Kalludra
Socialchef

Frida Herman
Avdelningschef Myndighetsavdelningen

Socialnämndens yttrande av revisionsrapport om kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna genomfört en granskning i syfte att bedöma om socialnämnden samt barn och ungdomsnämnden säkerställt att insatser sker i samverkan för barn och unga i åldersgruppen 10-13 år som riskerar att fara illa. I detta yttrande finns perspektivet från socialnämnden utifrån de rekommendationer som lyftes fram i revisionen.

Revisionens rekommendationer

- Att barn- och ungdomsnämnden fortsätter arbetet med att säkerställa en tillräcklig kompetens hos samtlig skolpersonal vad gäller att i ett tidigt skede uppmärksamma barn och unga som riskerar att fara illa.
- Att barn- och ungdomsnämnden överväger att utarbeta dokumenterade rutiner för processen kring orosanmälan, i syfte att säkerställa en enhetlig hantering av ärenden rörande barn och unga som riskerar att fara illa.
- Att socialnämnden säkerställer en efterlevnad till intern rutin och lagens krav på att lämna information till anmälaren om huruvida utredning inletts, inte inletts eller redan pågår, i de fall som anmälaren begärt detta och det inte bedöms olämpligt

Nedan redovisas enbart revisionens synpunkter gällande socialnämnden tillsammans med nämndens kommentarer. Därefter följer ett avsnitt om revisionens rekommendationer och nämndernas åtgärder. Avslutningsvis presenteras en framåtriktad analys om åtgärdernas effekt.

Socialnämndens arbete med rapporten

Rapportens resultat involverade samtliga medarbetare inom Barn- och familjeenheten på socialförvaltningens myndighetsavdelning. En workshop kring förhandsbedömningar har därefter hållits och diskussioner skett i tvärgrupper. En översyn över inkomna orosanmälningar för 2024 har även genomförts för att se hur statistiken gällande återkoppling sett ut.

Inkomna orosanmälningar hanteras i de flesta fall av barn och familjeenhetens mottagning, i det fall barnet/ungdomen redan är aktuell för insats eller utredning görs förhandsbedömningen av ansvarig socialsekreterare i utredningsgrupp. En förhandsbedömning ska genomföras inom 14 dagar, om det inte finns särskilda skäl och beslut om utredning ska inledas eller inte fattas under den perioden.

Mottagningsgruppen har sedan februari 2024 utökats med två personer efter en omfördelning av tjänster på enheten/avdelningen. Öppettider för mottagningstelefonen utökades och varje skola fick två kontaktpersoner utsedda för att möjliggöra en tät samverkan mellan skola och socialtjänst. En del skolor har bjudit in kontaktpersonerna till att närvara vid EHT (elevhälsoteam) varje månad. Utöver detta träffar socialsekreterare i mottagningen kuratorsgruppen regelbundet. SSPF (Socialtjänst/Skola/Polis/Fritid) koordination för tidigt förebyggande åtgärder tillhör mottagningsgruppen och flera forum för samverkan finns gällande dessa barn/ungdomar finns.

Socialnämnden instämmer i revisionens rekommendation om efterlevnad av rutin för återkoppling. Efter revisionsrapporten har enheten genomfört en översyn av den totala mängden inkomna orosanmälningar under 2024 samt dokumenterad återkoppling. Ett förtydligande är att statistiken avser 0-17-åringar. Under 2024 inkom totalt 1645 orosanmälningar, varav 303 stycken var från skolan.

Följande statistik kan utläsas:

Inkommen oro	Totalt	Återkopplade	Ej återkopplade	Ej efterfrågad återkoppling
Inledd utredning	82st	75st	3st	4st
Pågående utredning	65st	39st	4st	22st
Pågående ärende	34st	18st	ost	16st
Avslutat ärende	29st	20st	ost	9st
Ej inledd utredning	66st	66st	ost	ost
Övrigt (går ej att utläsa om återkoppling skett. Exempelvis: felregistrerade anmälningar från förskola eller att återkoppling till skolan görs av familjebehandlare)	27st			

Utifrån denna översyn kan socialnämnden se utvecklingsbehov att informera skolan om vad som kan återkopplas från socialtjänsten och vilken information som delges (inlett, inte inlett samt att utredning redan pågår) och att återkopplingen sker till den som skrivit under anmälan. Utifrån den höga andelen återkopplade ärenden anses även att varje skola måste vara tydliga i önskemål om återkoppling samt till vilken funktion återkopplingen ska ske. Informationen om att återkoppling skett behöver också kommuniceras internt mellan skolpersonal för att säkerställa att informationen nått de berörda. Socialnämnden ser även en försvårande faktor att återkoppla enbart på telefon då det ofta är tidskrävande att nå varandra.

En återkoppling på en inkommen orosanmälan till den funktion som skrivit under anmälan kan med fördel ske på flera sätt. Det är även tydligt att den mall som finns att använda på kommunens hemsida ej är tillfredsställande. Socialnämnden påbörjar arbetet med att ändra och förtydliga i mallen så att önskemål om återkoppling finns förtydligt samt till vem och hur. Arbeta med detta är påbörjat av mottagningsgruppen.

Revisionsrapporten belyser även frågan om huruvida det finns tillräckligt med rutiner och strukturer för samverkan över förvaltningsgränserna, samt om det finns fungerande arbetsätt för att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa.

Socialnämndens kommentar:

Revisionen har granskat rutiner och arbetssätt för att identifiera barn och unga som riskerar att fara illa, med fokus på metoder och arbetssätt för tidig upptäckt. Nämnden instämmer i revisionens bedömning. Som beskrivits i rapporten finns det i huvudsak ett flertal samverkansstrukturer kring barn och unga som far illa, både internt och externt. De befintliga samverkansformerna omfattar regelbundna möten mellan skola, socialtjänst och elevhälsa samt samverkan med externa aktörer såsom exempelvis barn- och unga i behov av särskilt stöd, denna regelbundna samverkansform finns etablerad i så kallade BUS-grupper. BUS grupperna är uppdelade i styrgrupp och lokalgrupp där styrgruppen styr arbetet och där lokalgrupperna hanterar verksamhetsnära frågor kring samverkan och delger information som viktig för respektive samverkanspart. Individärenden hanteras i de vanliga strukturerna såsom anmälningmöte, nätverksmöte eller SIP (Samordnad individuell plan).

Det finns dock utmaningar att säkerställa en enhetlig tillämpning av rutiner, och att samverkan fungerar likvärdigt mellan olika verksamheter och förvaltningar. Nämnden bedömer att de befintliga samverkansstrukturerna och rutinerna utgör en grund för arbetet, men att de behöver vidareutvecklas för att säkerställa en mer enhetlig samverkan över förvaltningsgränserna. Därför är det nödvändigt att arbetet fortgår under 2025 med fokus att stärka förmågan att tidigt identifiera och agera vid oro för barn och unga som riskerar att fara illa.

Att i ett tidigt skede uppmärksamma barn och unga som riskerar att fara illa kräver både kunskap och en starkt förmåga att tolka signaler och förändringar i barn och ungas beteenden. Ett mer systematiskt arbetssätt kan behövas för att utveckla denna kompetens. Som en del av arbetet föreslår socialnämnden att stötta skolorna genom kunskaphöjande åtgärder som exempelvis att dela de informationsfilmer som finns om anmälningsskyldighet, tipsa om utbildningar samt fortsätta de regelbundna träffar med mottagningsgruppen där fokus vid terminsstart är anmälningar. För att säkerställa att insatserna leder till en förbättrad kompetens hos personalen kommer effekterna att följas upp genom regelbundna utvärderingar under året.

Framåtriktad analys

För att stärka arbetet med att tidigt identifiera barn och unga som riskerar att fara illa planerar socialnämnden följande insatser;

- Att förtydliga blanketten för orosanmälningar så att det tydligt framgår om anmälaren önskar återkoppling
- Förtydliga rutinen för journalföring efter återkoppling till skola
- Fortsatt arbete och utveckling med samverkan mellan skola och socialtjänst
- I socialnämndens egenkontroll granskas ett slumpmässigt antal förhandsbedömningar 2 gånger/år. Detta som ett led i nämndens systematiska kvalitetsledningsarbete

En starkt samverkan mellan skola och socialtjänst förväntas skapa bättre förutsättningar för att genomföra tidiga insatser. Ett förtydligande av arbetssätt med återkoppling och ändring av mallar från socialnämnden tillsammans med tydliga rutiner för samverkan anses möjliggöra en bra grund för fortsatt utveckling. Revisionens granskning har bidragit till att lyfta fram frågor som rör skyddet av barn och unga som riskerar att fara illa. Granskningen har uppmärksammat några utvecklingsområden och tydliggjort att dokumentation och uppföljning av insatser är områden som behöver stärkas. Socialnämnden föreslår att gemensamt med barn och ungdomsnämnden arbeta vidare utifrån identifierade förbättringsområde och genomföra konkreta åtgärder för att stärka arbetet med att identifiera barn och unga som riskerar att fara illa.

Rapporten kommer att utgöra en grund för det fortsatta utvecklingsarbetet för tidig upptäckt och samverkan, med målsättningen att skapa hållbara arbetssätt som säkerställer att varje barn och ungdom får det stöd och skydd de har rätt till.

§ 41

Yttrande om revisionsrapporten kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa (BUN 2025.010)

Beslut

Barn- och ungdomsnämnden antar föreslaget yttrande.

Sammanfattning av ärendet

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna genomfört en granskning av huruvida barn- och ungdomsnämnden säkerställt att insatser sker i samverkan för barn och unga som riskerar att fara illa. Syftet med granskningen har varit att bedöma om det finns ändamålsenliga rutiner, samverkan och uppföljning inom området. Granskningen visar att det finns behov av fortsatt utveckling, bland annat vad gäller dokumentation och uppföljning av insatser. Fokus kan därför riktas mot enhetliga processer, samverkan och ett mer systematiskt arbete för att tidigt uppmärksamma och agera när barn och unga riskerar att fara illa. Barn- och ungdomsnämnden har med anledning av revisionsrapporten lämnat ett yttrande där nämnden beskriver planerade åtgärder för att stärka arbetet framåt.

Yrkanden

Camilla Blacker Wallinsson (M) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

Beslutsgång

Ordförande, Camilla Blacker Wallinsson, konstaterar att det endast finns ett yrkande. Ordförande ställer proposition på yrkandet och finner att barn- och ungdomsnämnden beslutar enligt det.

Beslutsunderlag

- §28 BUN AU Yttrande om revisionsrapporten kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa
- Tjänsteskrivelse, 2025-03-04, Yttrande revisionsrapport barn och ung som riskerar att fara illa
- Yttrande revisionsrapport barn och unga som riskerar att fara illa
- Revisionsrapport, Granskning av kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa

Paragrafen är justerad

Tjänsteskrivelse

Yttrande om revisionsrapporten kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa

Förslag till beslut

Barn- och ungdomsnämnden antar föreslaget yttrande.

Sammanfattning av ärendet

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna genomfört en granskning av huruvida barn- och ungdomsnämnden säkerställt att insatser sker i samverkan för barn och unga som riskerar att fara illa. Syftet med granskningen har varit att bedöma om det finns ändamålsenliga rutiner, samverkan och uppföljning inom området. Granskningen visar att det finns behov av fortsatt utveckling, bland annat vad gäller dokumentation och uppföljning av insatser. Fokus kan därför riktas mot enhetliga processer, samverkan och ett mer systematiskt arbete för att tidigt uppmärksamma och agera när barn och unga riskerar att fara illa. Barn- och ungdomsnämnden har med anledning av revisionsrapporten lämnat ett yttrande där nämnden beskriver planerade åtgärder för att stärka arbetet framåt.

Ekonomiska konsekvenser

Framtagna insatser kommer att genomföras med den ordinarie organisationens resurser och prioriteringar av dessa och eventuella kostnader hanteras därmed inom befintlig budgetram.

Konsekvenser för hållbar utveckling

Barn- och ungdomsnämnden bedömer att de planerade insatserna överensstämmer med Vallentuna kommuns övergripande målsättning, där alla barn och unga ges goda uppväxtvillkor.

Konsekvenser för barn

De planerade åtgärderna syftar till att stärka arbetet med att tidigt uppmärksamma barn- och unga som riskerar att fara illa. Genom insatserna skapas förutsättningar att tillgodose barnens rättigheter, som exempelvis rätten till skydd, trygghet och utbildning.

Linda Hallén
Enhetschef Verksamhetsutveckling

Jeanette Yde
Kvalitetshandläggare

Expedieras till:
-Akten

Barn- och ungdomsnämndens yttrande av revisionsrapport om kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna genomfört en granskning i syfte att bedöma om barn- och ungdomsnämnden säkerställt att insatser sker i samverkan för barn och unga som riskerar att fara illa.

Nedan redovisas revisionens synpunkter tillsammans med nämndens kommentarer. Därefter följer ett avsnitt om revisionens rekommendationer och nämndens åtgärder. Avslutningsvis presenteras en framåtriktad analys om åtgärdernas effekt.

Revisionens synpunkter

Den samlade bedömningen är att barn- och ungdomsnämnden inte helt säkerställt att det finns rutiner och arbetssätt för att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa.

- Revisionen bedömer att det till viss del finns rutiner och arbetssätt för att uppmärksamma barn som far illa, men att det finns ett behov av att ytterligare utveckla arbetet med att dokumentera och följa upp insatserna.

Nämndens kommentar:

Barn- och ungdomsnämnden (nämnden) instämmer med revisionens bedömning att det finns behov av ett utvecklingsarbete med att dokumentera och följa upp insatser för barn och unga som riskerar att fara illa. Nämnden konstaterar att de genomförda, men också de planerade insatserna kan följas upp och analyseras på ett mer enhetligt sätt för alla skolor i kommunen. Utöver en mer systematisk uppföljning kan även dokumentationen av insatser utvecklas för att säkerställa att de åtgärder som vidtas, kan utvärderas och förbättras. Uppföljningen behöver innehålla analyser för att identifiera vilka insatser som ger önskad effekt och vilka som kan behöva anpassas över tid.

- Revisionen konstaterar en brist på dokumenterade rutiner för att göra orosanmälan till socialtjänsten, uppfattningen är dock att skolpersonalen har god kännedom om anmälningskyldigheten, men att det är viktigt att tydliggöra rutiner för vilken funktion som formellt skriver under och överlämnar en orosanmälan.

Nämndens kommentar:

Nämnden instämmer i revisionens bedömning. Skolpersonalens kännedom om den anmälningskyldighet som råder uppfattas i stort som god och skolpersonalen har en hög medvetenhet om sin anmälningskyldighet. Samtidigt vill nämnden betona att

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

186 86 VALLENTUNA
 BESÖK: TUNA TORG 1
 TFN: 08-587 850 00
 KOMMUN@VALLENTUNA.SE
 WWW.VALLENTUNA.SE

det centrala är att det finns en genomtänkt arbetsprocess vid varje orosanmälan. Rutinen kan vara gemensam och tydliggöra vikten av anmälningsskyldigheten i enlighet med 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) som varje anställd inom skolan har. Parallellt kan arbetsprocessen beskrivas för att säkerställa dokumentation, rätt information till vårdnadshavare och likvärdighet i kommunens verksamheter. Målet är att ge skolpersonalen vägledning i arbetssättet och stärka förutsättningarna för att orosanmälningar hanteras på ett sätt som skapar trygghet för barn och unga.

Revisionsrapporten uppmärksammar skolpersonalens möjlighet att begära återkoppling från socialtjänsten om en utredning efter en orosanmälan har inletts, inte inletts eller redan pågår. Nämnden konstaterar att det i dagsläget saknas en funktion i kommunens anmälningsblankett för att ange om återkoppling önskas. Arbetet med att uppdatera mallen har redan inletts av socialtjänstens ”mottagningsgrupp”. Även om granskningen visar att återkoppling sker i majoriteten av fallen, ser nämnden ett fortsatt behov av att förtydliga rutinerna för vem som ska ta emot socialtjänstens återkoppling. Nämnden delar även socialtjänstens bild av att skolorna själva har ett ansvar att sprida informationen internt, till de yrkesgrupper som berörs. Som rapporten lyfter fram kan återkoppling om vilken status ett ärende har, vara avgörande för den anmälade verksamheten och därmed för barnets situation. Eftersom det saknas andra samverkansformer där uppgifter om enskilda ärenden kan kommuniceras, blir återkoppling ett verktyg för att säkerställa att barn som far illa får det stöd de behöver. Socialtjänsten har möjlighet att informera anmälaren om att samtycke för återkoppling har nekats, vilket är information som kan vara värdefull för den anmälade verksamheten. En mer systematisk hantering av återkopplingsrutiner skulle bidra till en förbättrad samverkan kring barn och unga som riskerar att fara illa.

- Revisionsrapporten belyser frågan om huruvida det finns tillräckligt med rutiner och strukturer för samverkan över förvaltningsgränserna, samt om det finns fungerande arbetssätt för att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa.

Nämndens kommentar:

Revisionen har granskat rutiner och arbetssätt för att identifiera barn och unga som riskerar att fara illa, med fokus på metoder och arbetssätt för tidig upptäckt. En del av granskningen har varit att bedöma om det finns ett systematiskt arbete för att säkerställa att skolpersonalen besitter kompetens att identifiera riskfaktorer hos barn eller unga som riskerar att fara illa. Revisionens bedömning är att det till viss del finns rutiner och arbetssätt. Nämnden instämmer i revisionens bedömning. Som beskrivits i rapporten finns det i huvudsak ett flertal samverkansstrukturer kring barn och unga som far illa, både internt och externt. De befintliga samverkansformerna omfattar regelbundna möten mellan skola, socialtjänst och elevhälsa samt samverkan med externa aktörer såsom exempelvis barn- och unga i behov av särskilt stöd (BUS). Nämnden är positiv till att socialtjänsten förstärkt mottagningsgruppen med två personer, med målsättningen att varje skola ska ha tillgång till utsedda kontaktpersoner. Denna förstärkning bedöms skapa bättre förutsättningar för en kontinuerlig samverkan mellan skola och socialtjänst. Nämnden bedömer att de

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

186 86 VALLENTUNA
 BESÖK: GYMNASIEVÄGEN 4C
 TFN: 08-587 850 00
 KOMMUN@VALLENTUNA.SE
 WWW.VALLENTUNA.SE

**Vallentuna
kommun**

befintliga samverkanstrukturerna och rutinerna utgör en grund för arbetet, men att de behöver vidareutvecklas för att säkerställa en mer enhetlig samverkan över förvaltningsgränserna. Därför är det nödvändigt att arbetet fortgår under 2025 med fokus att stärka skolornas förmåga att tidigt identifiera och agera vid oro för barn och unga som riskerar att fara illa.

Revisionens rekommendationer

- Att barn- och ungdomsnämnden fortsätter arbetet med att säkerställa en tillräcklig kompetens hos samtlig skolpersonal vad gäller att i ett tidigt skede uppmärksamma barn och unga som riskerar att fara illa

Nämndens kommentar:

Barn- och ungdomsnämnden instämmer i revisionens rekommendation. För att i ett tidigt skede uppmärksamma barn och unga som riskerar att fara illa krävs både kunskap och en starkt förmåga att tolka signaler och förändringar i barn och ungas beteenden. Ett mer systematiskt arbetssätt kan behövas för att utveckla denna kompetens. Under 2025 planeras kompetenshöjande insatser med fokus att stärka personalens förmåga att identifiera och agera vid tidiga tecken på utsatthet hos barn och unga. Som en del av arbetet föreslås anmälningsplikten ingå i introduktionen för nyanställda, samt regelbundet aktualisera metoder för tidig upptäckt vid varje läsårsstart för berörd personal. För att säkerställa att insatserna leder till en förbättrad kompetens hos personalen kommer effekterna att följas upp genom regelbundna utvärderingar under året.

- Att barn- och ungdomsnämnden överväger att utarbeta dokumenterade rutiner för processen kring orosanmälan, i syfte att säkerställa en enhetlig hantering av ärenden rörande barn och unga som riskerar att fara illa

Nämndens kommentar:

Barn- och ungdomsnämnden instämmer med revisionens rekommendation. En dokumenterad rutin bidrar till en enhetlig hantering av orosanmälningar och en tydlig ansvarsfördelning inom kommunens verksamheter. Rutinen kan säkerställa att alla skolor följer en gemensam process och föreslås integreras i skolans lokala elevhälsoplan. Den bör vara tydligt avgränsad och specifik för hanteringen av orosanmälningar. Arbetet med att utforma rutinen inleds under 2025, med målsättningen att den kan vara implementerad i samtliga skolor läsåret 2025/26. För att säkerställa en enhetlig tillämpning kommer rutinen att aktualiseras i samband med läsårsuppstart för skolpersonal, och göras tillgänglig i interna system.

Insats	Status/Period för insats	Förväntad effekt
Anmälningsplikten ska ingå i introduktionen för nyanställda	2025-tillsvidare	Ökad förmåga att i ett tidigt skede identifiera tecken på utsatthet hos barn och unga.

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

186 86 VALLENTUNA
 BESÖK: GYMNASIEVÄGEN 4C
 TFN: 08-587 850 00
 KOMMUN@VALLENTUNA.SE
 WWW.VALLENTUNA.SE

Vallemtuna
 kommun

Aktualisera rutinen för anmälningssplikt vid varje läsårsuppstart för skolpersonal	2025-årligen återkommande	Förbättrad beredskap och trygghet för personal att agera direkt vid oro
Kompetenshöjande insatser för att i ett tidigt skede identifiera utsatthet hos barn och unga	2025-tillsvidare	Stärkt kunskap om tecken på utsatthet samt en förbättrad förmåga att tolka och agera på tidiga signaler hos barn och unga.
Utvärdering av insatsernas effekt	Läsåret 2025/26	Uppföljning av hur väl tidiga signaler identifieras samt personalens trygghet i att fullfölja anmälningssplikten. Resultaten används för att vid behov justera och förstärka insatserna.

Framåtriktad analys

För att stärka arbetet med att tidigt identifiera barn och unga som riskerar att fara illa planeras flera insatser under 2025. Dessa inkluderar kompetenshöjande insatser för skolpersonal, tydligare rutiner för arbetssättet vid orosanmälningar samt en mer strukturerad samverkan mellan skola och socialtjänst. En ökad medvetenhet och kompetens hos skolpersonal förväntas minska risken att signaler på utsatthet förbises eller hanteras på ett inkonsekvent sätt. En stärkt samverkan mellan skola och socialtjänst förväntas skapa bättre förutsättningar för att genomföra tidiga insatser. Nämnden ser positivt på att socialtjänsten parallellt genomför utvecklingsinsatser som stärker samverkan, bland annat genom utökad bemanning i mottagningsgruppen och revidering av anmälningssblanketten. För att insatserna ska få önskad effekt krävs att arbetssättet vid hanteringen av orosanmälningar tillämpas enhetligt av skolorna och att uppföljningen av planerade insatser genomförs systematiskt.

När de planerade insatserna genomförts förväntas de leda till en mer enhetlig hantering av orosanmälningar, där skolpersonalen får tydlig vägledning i hur de ska agera vid misstanke om att ett barn eller ungdom far illa. När anmälningssplikten tydliggörs i introduktionen för nyanställda skapas en ökad trygghet hos personalen att agera när det finns oro för ett barn eller ungdom. Förbättrad kompetens och ökad förståelse för anmälningssplikten förväntas leda till att samverkan mellan skola och socialtjänst stärks. Om insatserna inte får genomslag finns risk att skolor saknar fungerande arbetssätt, vilket kan leda till att barn eller ungdomar som riskerar att fara illa inte uppmärksammas eller får hjälp i tillräcklig grad. Det är viktigt att nämnden inte bara får möjlighet att genomföra de planerade åtgärderna, utan att de också ges tillräckligt med tid att följa upp insatserna och anpassa dem utifrån verksamheternas behov och de utvärderingar som genomförs.

Revisionens granskning har bidragit till att lyfta fram frågor som rör skyddet av barn och unga som riskerar att fara illa. Granskningen har uppmärksammat några

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

186 86 VALLENTUNA
 BESÖK: GYMNASIEVÄGEN 4C
 TFN: 08-587 850 00
 KOMMUN@VALLENTUNA.SE
 WWW.VALLENTUNA.SE

Vallentuna
kommun

utvecklingsområden och tydliggjort att dokumentation och uppföljning av insatser är områden som behöver stärkas. Nämnden kommer att arbeta vidare utifrån identifierade förbättringsområde och genomföra konkreta åtgärder för att stärka arbetet med att identifiera barn och unga som riskerar att fara illa.

Nämnden vill uppmärksamma att uppgiften i revisionsrapporten om att skolfrånvaron har ökat inte stämmer överens med den statistik nämnden har tillgång till, vilken i stället visar en minskning över tid. Skolfrånvaro är en indikator på att ett barn eller ungdom riskerar att fara illa och utgör i många fall grunden för att oro väcks och en orosanmälan initieras. Uppföljning av frånvaro är en del av skolornas förebyggande arbete med att tidigt uppmärksamma barn och unga som riskerar att fara illa.

Rapporten kommer att utgöra en grund för det fortsatta utvecklingsarbetet för tidig upptäckt och samverkan, med målsättningen att skapa hållbara arbetssätt som säkerställer att varje barn och ungdom får det stöd och skydd de har rätt till.

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

186 86 VALLENTUNA
BESÖK: GYMNASIEVÄGEN 4C
TFN: 08-587 850 00
KOMMUN@VALLENTUNA.SE
WWW.VALLENTUNA.SE

Vallemtuna
kommun

§ 120

Svar på revisionens granskning av kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa (KS 2025.016)

Beslut

Kommunstyrelsen antar yttrandet och överlämnar det till kommunfullmäktige.

Sammanfattning av ärendet

Revisorerna har granskat kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa. Revisionens bedömning är att kommunstyrelsen, utifrån sitt samordnande ansvar för kommunens brottsförebyggande arbete, i allt väsentligt säkerställt att lägesbilder i enlighet med gällande lagstiftning tas fram och att uppföljning av bland annat trygghetsarbetet sker. Två rekommendationer har dock riktats till barn- och ungdomsnämnden och en rekommendation har riktats till socialnämnden. Kommunstyrelsens bedömning baseras på yttrandena i ärendet från socialnämnden och barn- och ungdomsnämnden. Kommunstyrelsen lämnar härmed sitt svar på revisionsrapporten.

Yrkanden

Ordförande, Johan Skog (M), yrkar att kommunstyrelsen bifaller arbetsutskottets förslag.

Beslutsgång

Ordförande, Johan Skog (M), ställer proposition på sitt eget yrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet därmed.

Beslutsunderlag

- §97 KS AU Svar på revisionens granskning av kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa
- Tjänsteskrivelse 2025-07-11, Svar på revisionens granskning av kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa
- Kommunstyrelsens yttrande över revisionsrapporten "kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa"
- Revisionsrapport, Granskning av kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa
- Barn- och ungdomsnämndens yttrande på revisionsrapport, Granskning av kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa
- Socialnämndens yttrande på revisionsrapport, Granskning av kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa

Paragrafen är justerad

§ 97

Svar på revisionens granskning av kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa (KS 2025.016)

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att Kommunstyrelsen antar yttrandet och överlämnar det till kommunfullmäktige.

Sammanfattning av ärendet

Revisorerna har granskat kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa. Revisionens bedömning är att kommunstyrelsen, utifrån sitt samordnande ansvar för kommunens brottsförebyggande arbete, i allt väsentligt säkerställt att lägesbilder i enlighet med gällande lagstiftning tas fram och att uppföljning av bland annat trygghetsarbetet sker. Två rekommendationer har dock riktats till barn- och ungdomsnämnden och en rekommendation har riktats till socialnämnden. Kommunstyrelsens bedömning baseras på yttrandena i ärendet från socialnämnden och barn- och ungdomsnämnden. Kommunstyrelsen lämnar härmed sitt svar på revisionsrapporten.

Yrkanden

Ordförande, Johan Skog (M), yrkar att kommunstyrelsens arbetsutskott bifaller förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordförande, Johan Skog (M), ställer proposition på sitt eget yrkande och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar i enlighet därmed.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2025-07-11, Svar på revisionens granskning av kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa
- Kommunstyrelsens yttrande över revisionsrapporten "kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa"
- Revisionsrapport, Granskning av kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa

Paragrafen är justerad

EDELIE HALLIN

STABSCHEF

08-58785203

EMELIE.HALLIN@VALLENTUNA.SE

Tjänsteskrivelse

Svar på revisionens granskning av kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar yttrandet och överlämnar det till kommunfullmäktige.

Sammanfattning av ärendet

Revisorerna har granskat kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa.

Revisionens bedömning är att kommunstyrelsen, utifrån sitt samordnande ansvar för kommunens brottsförebyggande arbete, i allt väsentligt säkerställt att lägesbilder i enlighet med gällande lagstiftning tas fram och att uppföljning av bland annat trygghetsarbetet sker.

Två rekommendationer har dock riktats till barn- och ungdomsnämnden och en rekommendation har riktats till socialnämnden. Kommunstyrelsens bedömning baseras på yttrandena i ärendet från socialnämnden och barn- och ungdomsnämnden.

Kommunstyrelsen lämnar härmed sitt svar på revisionsrapporten.

Konsekvenser för barn

Nämndernas planerade åtgärder syftar till att stärka arbetet med att tidigt uppmärksamma barn- och unga som riskerar att fara illa. Genom insatserna skapas förutsättningar att tillgodose barnens rättigheter, som exempelvis rätten till skydd, trygghet och utbildning. Samverkan och säkerställande av en god återkoppling vid orosanmälningar är av yttersta vikt utifrån ett barnperspektiv. Genom säkerställande av rutiner och processer blir konsekvenserna positiva.

Annika Hellberg
Kommundirektör

Emelie Hallin
Stabschef

Expedieras till:

Akt

Kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens yttrande över revisionsrapporten "kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa"

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna genomfört en granskning i syfte att bedöma om kommunstyrelsen, socialnämnden samt barn och ungdomsnämnden säkerställt att insatser sker i samverkan för barn och unga som riskerar att fara illa.

Revisionens bedömning är att kommunstyrelsen, utifrån sitt samordnande ansvar för kommunens brottsförebyggande arbete, i allt väsentligt säkerställt att lägesbilder i enlighet med gällande lagstiftning tas fram och att uppföljning av bland annat trygghetsarbetet sker. Två rekommendationer har dock riktats till barn- och ungdomsnämnden och en rekommendation har riktats till socialnämnden.

Revisionens rekommendationer

Revisionen rekommenderar *"att barn- och ungdomsnämnden fortsätter arbetet med att säkerställa en tillräcklig kompetens hos samtlig skolpersonal vad gäller att i ett tidigt skede uppmärksamma barn och unga som riskerar att fara illa"*.

Kommunstyrelsens kommentar:

Kommunstyrelsen kan konstatera att Barn- och ungdomsnämnden utifrån sitt yttrande instämmer i vikten av att utveckla och systematisera arbetssättet. Kommunstyrelsen ser positivt på att nämnden under 2025 planerar för kompetenshöjande insatser med fokus att stärka personalens förmåga att identifiera och agera vid tidiga tecken på utsatthet hos barn och unga, samt att effekterna följs upp.

Revisionen rekommenderar *"att barn- och ungdomsnämnden överväger att utarbeta dokumenterade rutiner för processen kring orosanmälan, i syfte att säkerställa en enhetlig hantering av ärenden rörande barn och unga som riskerar att fara illa"*.

Kommunstyrelsens kommentar:

Barn- och ungdomsnämnden instämmer i revisionens bedömning. Nämnden avser ta fram en dokumenterad rutin integrerad i skolans lokala elevhälsoplan och därigenom säkerställa att alla skolor följer en gemensam process.

Kommunstyrelsen ser positivt på att barn- och ungdomsnämnden utformar en rutin för processen kring orosanmälan under 2025 för implementering i samtliga skolor läsåret 2025/26.

Revisionen rekommenderar ”att socialnämnden säkerställer en efterlevnad till intern rutin och lagens krav på att lämna information till anmälaren om huruvida utredning inletts, inte inletts eller redan pågår, i de fall anmälaren begärt detta och det inte bedöms olämpligt.”

Kommunstyrelsens kommentar:

Socialnämnden instämmer i revisionens bedömning. Kommunstyrelsen kan konstatera att socialnämnden planerar flera insatser:

- Att förtydliga blanketten för orosanmälningar så att det tydligt framgår om anmälaren önskar återkoppling
- Förtydliga rutinen för journalföring efter återkoppling till skola
- Fortsatt arbete och utveckling av samverkan mellan skola och socialtjänst
- I socialnämndens egenkontroll granskas ett slumpmässigt antal förhandsbedömningar 2 gånger/år. Detta som ett led i nämndens systematiska kvalitetsledningsarbete

Sammanfattning

Kommunstyrelsen ser positivt på det utvecklingsarbete som kommer att utföras av socialnämnden och barn- och ungdomsnämnden under 2025 och betonar att fortsatt samarbete mellan nämndernas verksamheter är viktigt.

Kommunstyrelsen tackar revisionen för granskningen som lyfter fram frågor som rör skyddet av barn och unga som riskerar att fara illa. Granskningen har uppmärksammat några utvecklingsområden som nämnderna behöver arbeta vidare med. Rapporten utgör således en grund för det fortsatta utvecklingsarbetet för tidig upptäckt och samverkan, med målsättningen att skapa hållbara arbetssätt som säkerställer att varje barn och ungdom får det stöd och skydd de har rätt till.

KOMMUNSTYRELSEN
BARN- OCH UNG-
DOMSNÄMNDEN
SOCIALNÄMNDEN

Granskning av kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa

PwC har på uppdrag av oss förtroendevalda revisorer genomfört en granskning med syftet att bedöma om kommunstyrelsen, barn- och ungdomsnämnden samt socialnämnden säkerställer att insatser sker i samverkan för barn och unga som riskerar att fara illa.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att barn- och ungdomsnämnden samt socialnämnden inte helt säkerställt att insatser sker i samverkan för barn och unga som riskerar att fara illa. Vår bedömning är att kommunstyrelsen, utifrån sitt samordnande ansvar för kommunens brottsförebyggande arbete, i allt väsentligt säkerställt att lägesbilder i enlighet med gällande lagstiftning tas fram och att uppföljning av bland annat trygghetsarbetet sker.

Mot bakgrund av granskningen lämnar vi följande rekommendationer:

- Att barn- och ungdomsnämnden fortsätter arbetet med att säkerställa en tillräcklig kompetens hos samtlig skolpersonal vad gäller att i ett tidigt skede uppmärksamma barn och unga som riskerar att fara illa.
- Att barn- och ungdomsnämnden överväger att utarbeta dokumenterade rutiner för processen kring orosanmälan, i syfte att säkerställa en enhetlig hantering av ärenden rörande barn och unga som riskerar att fara illa.
- Att socialnämnden säkerställer en efterlevnad till intern rutin och lagens krav på att lämna information till anmälaren om huruvida utredning inletts, inte inletts eller redan pågår, i de fall som anmälaren begärt detta och det inte bedöms olämpligt

Rapporten har varit föremål för sakgranskning hos berörda tjänstepersoner.

För revisorerna

Thomas Arctaedijs
Ordförande

REVISIONEN

TUNA TORG 1 · 186 86 VALLENTUNA
TFN 08-587 850 00 · FAX 08-587 850 88
KOMMUN@VALLENTUNA.SE

WWW.VALLENTUNA.SE

**Vallemtuna
kommun**

Distribution av Granskning av kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa

Kommunstyrelsen

Barn- och ungdomsnämnden

Socialnämnden

Kommundirektör

Ekonomichef

Revisionens hemsida

REVISIONEN

TUNA TORG 1 · 186 86 VALLENTUNA
TFN 08-587 850 00 · FAX 08-587 850 88
KOMMUN@VALLENTUNA.SE

WWW.VALLENTUNA.SE

**Vallemtuna
kommun**

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	THOMAS ARCTAEDIUS
ORGANISATION:	Vallentuna Revisorer
TID:	2024-12-19 13:31:35 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_067822ba7dbcdf6595ac65ab2bfdaeca27

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2024-12-19 13:31:41 +01:00
Ref: 176748SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)

Kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa

Vallentuna kommun

November 2024

Karin Magnusson, projektledare

Erika Brolin, projektmedarbetare

Henrik Fagerlind, kvalitetssäkrare

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Vallentuna kommun genomfört en granskning. Granskningens syfte är att bedöma om kommunstyrelsen, barn- och ungdomsnämnden samt socialnämnden säkerställer att insatser sker i samverkan för barn och unga som riskerar att fara illa.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att barn- och ungdomsnämnden samt socialnämnden **inte helt** säkerställt att insatser sker i samverkan för barn och unga som riskerar att fara illa.

Vår bedömning är att kommunstyrelsen, utifrån sitt samordnande ansvar för kommunens brottsförebyggande arbete, **i allt väsentligt** säkerställt att lägesbilder i enlighet med gällande lagstiftning tas fram och att uppföljning av bland annat trygghetsarbetet sker.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor	Bedömning
1. Finns det strukturer och rutiner för samverkan inom förvaltningar och över förvaltningsgränser kring barn och ungdomar som riskerar att fara illa?	Ja
2. Finns det rutiner och arbetsätt för att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa? (Barn- och ungdomsnämnden)	Delvis
3. Har skolan rutiner för att göra orosanmälan till socialtjänsten? (Barn- och ungdomsnämnden)	Delvis
4. Följs rutiner (1-3 ovan) i tillräcklig utsträckning?	Delvis
5. Finns relevanta insatser till barn och unga inom kommunen som riskerar att fara illa? Vilka resultat leder insatserna till? (Socialnämnden)	Ja
6. Finns det lägesbilder avseende situationen i kommunen som kan ligga till grund för åtgärder med syfte att minska kriminalitet och normbrytande beteenden hos barn? (Kommunstyrelsen)	Ja
7. Får styrelsen och nämnderna tillräcklig information om utvecklingen inom området?	Ja
8. Vidtar nämnderna åtgärder utifrån den rapportering som lämnats?	Delvis

Rekommendationer

Utifrån granskningsresultaten vill vi lämna följande rekommendationer:

- Att barn- och ungdomsnämnden fortsätter arbetet med att säkerställa en tillräcklig kompetens hos samtlig skolpersonal vad gäller att i ett tidigt skede uppmärksamma barn och unga som riskerar att fara illa
- Att barn- och ungdomsnämnden överväger att utarbeta dokumenterade rutiner för processen kring orosanmälan, i syfte att säkerställa en enhetlig hantering av ärenden rörande barn och unga som riskerar att fara illa
- Att socialnämnden säkerställer en efterlevnad till intern rutin och lagens krav på att lämna information till anmälaren om huruvida utredning inletts, inte inletts eller redan pågår, i de fall som anmälaren begärt detta och det inte bedöms olämpligt

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	4
Bakgrund	4
Syfte och revisionsfrågor	4
Revisionskriterier	5
Avgränsning	5
Metod	5
Organisation	7
Föreningsbidrag	7
Granskningsresultat	8
Strukturer och rutiner för samverkan	8
lakttagelser	8
Bedömning	13
Rutiner och arbetssätt för att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa	13
lakttagelser	13
Bedömning	14
Rutiner för orosanmälan	15
lakttagelser	15
Bedömning	16
Följsamhet till rutiner	16
lakttagelser	17
Bedömning	17
Insatser till barn och unga som riskerar att fara illa	18
lakttagelser	18
Bedömning	24
Lägesbilder avseende kommunens situation	24
lakttagelser	25
Bedömning	26
Information till styrelse och nämnder	26
lakttagelser	26
Bedömning	30
Samlad bedömning	32
Rekommendationer	32
Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor	33
Bilagor	36

Inledning

Bakgrund

Myndigheter har en allmän lagstadgad skyldighet att samverka enligt 8 § förvaltningslagen. I den kommunala verksamheten anses olika kommunala nämnder vara olika myndigheter.

När det gäller barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa finns även en särskild skyldighet att samverka. Detta regleras i lagstiftning för polis, förskola och skola (skollag), socialtjänst (socialtjänstlag) samt hälso- och sjukvård. Lag om samverkan gäller även enskilt bedriven sjukvård, förskola, skola och skolbarnomsorg. Det är av stor vikt att det i kommunen finns fungerande rutiner för anmälningsplikten, för utredning av barn som misstänks fara illa och tillgång till insatser för att möta barn, unga och familjer i behov av stöd.

Under senare år har alltmer fokus riktats mot risken att organiserad brottslighet rekryterar utsatta barn och unga till kriminell aktivitet. Den organiserade brottsligheten benämns idag som systemhotande och den kriminella ekonomin uppskattas omfatta över 150 miljarder kr årligen. Ett stärkt brottsförebyggande arbete är en förutsättning för ett mer robust samhälle och en stärkt inre säkerhet och samtidigt viktigt för att hindra rekrytering av unga till gängkriminalitet. Kommunen har sedan juli 2023 ett lagstadgat ansvar för det brottsförebyggande arbetet.

Med utgångspunkt från riskanalys för år 2024 har de förtroendevalda revisorerna i Vallentuna kommun beslutat att genomföra en granskning av kommunens samverkan kring insatser för barn och unga som riskerar att fara illa, t ex genom gängkriminalitet.

Revisionsobjekt i granskningen är socialnämnden, barn- och ungdomsnämnden samt kommunstyrelsen.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunstyrelsen och aktuella nämnder säkerställer att insatser sker i samverkan för barn och unga som riskerar att fara illa.

Följande revisionsfrågor besvaras i granskningen:

1. Finns det strukturer och rutiner för samverkan inom förvaltningar och över förvaltningsgränser kring barn och ungdomar som riskerar att fara illa?
2. Finns det rutiner och arbetssätt för att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa?
3. Har skolan rutiner för att göra orosanmälan till socialtjänsten?
4. Följs rutiner (1-3 ovan) i tillräcklig utsträckning?
5. Finns relevanta insatser till barn och unga inom kommunen som riskerar att fara illa?

- a. Vilka resultat leder insatserna till?
6. Finns det lägesbilder avseende situationen i kommunen som kan ligga till grund för åtgärder med syfte att minska kriminalitet och normbrytande beteenden hos barn?
7. Får styrelsen och nämnderna tillräcklig information om utvecklingen inom området?
8. Vidtar nämnderna åtgärder utifrån den rapportering som lämnats?

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar.

Följande revisionskriterier används i granskningen:

- Kommunallagen (2017:725) 6:1, 6:6, 6:13
- Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete
- Skollagen (2010:800) 5:3, 5:4
- Socialtjänstlagen (2001:453) 5:1, 5:6
- Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete
- Kommuninterna styrdokument som rör området, däribland reglemente för kommunstyrelse och nämnder.

Avgränsning

Granskningen avgränsas i första hand till kalenderår 2024.

Granskningen avgränsas till barn i åldern 10-13 år och skolans samt socialtjänstens samarbete avseende målgruppen. Kommunstyrelsen granskas med fokus på styrelsens samordnande ansvar, bl. a. för kommunens brottsförebyggande arbete. Utöver detta berörs även kulturnämnden och fritidsnämnden.

För övrig avgränsning, se avsnitten "Syfte och revisionsfrågor" och "Revisionskriterier".

Metod

Granskningen har skett genom analys av relevant dokumentation samt via intervjuer med följande funktioner:

- Strateg trygghet och social hållbarhet
- Enhetschef barn- och familjeenheten
- Ett urval av socialsekreterare
- Enhetschef öppenvård barn och familj
- Ett urval av medarbetare från öppenvården
- En skolsocionom
- Verksamhetschef barn- och elevhälsan
- Ett urval av medarbetare ur elevhälsan
- Ett urval av rektorer
- Ett urval av lärare
- Enhetschef aktiv och ung fritid

Revisionell bedömning av respektive revisionsfråga sker utifrån en tregradig skala:
ja/uppfullt (grön); delvis uppfullt (gul); nej/ej uppfullt (röd).

Kvalitetssäkring har genomförts av Henrik Fagerlind, certifierad kommunal revisor, enligt PwCs rutiner och checklistor för kvalitetssäkring.

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Organisation

Barn- och ungdomsnämnden i Vallentuna kommun ansvarar för utbildning av barn i förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola samt fritidshem integrerade med grundskolans årskurs F-6.

Socialnämnden ansvarar för myndighetsutövning, biståndsbeslut om öppna insatser inom bland annat individ- och familjeomsorgen.

Denna granskning fokuserar främst på skola och socialtjänst samt samverkan både internt och med externa parter. Utöver detta omfattas även det kommunövergripande arbetet med utgångspunkt i kommunstyrelsens samordnande ansvar.

Granskningsresultat

Strukturer och rutiner för samverkan

Revisionsfråga 1: Finns det strukturer och rutiner för samverkan inom förvaltningar och över förvaltningsgränser kring barn och ungdomar som riskerar att fara illa?

I 5 kap. 1 § socialtjänstlagen regleras socialnämndens ansvar att verka för att barn och unga växer upp under trygga och goda förhållanden. I socialnämndens ansvar ligger bland annat att bedriva ett förebyggande arbete för att förhindra att barn och unga far illa. Tillsammans med andra samhällsorgan ska socialnämnden uppmärksamma och verka för att barn och unga inte vistas i miljöer som är skadliga för dem.

I 29 kap. 13 § skollagen regleras att huvudmannen, på socialnämndens initiativ, ska samverka med andra samhällsorgan, organisationer etc. i frågor som rör barn som far eller riskerar att fara illa.

I kommunplanen för år 2024-2026 framgår kommunens mål för perioden. Ett av dessa mål handlar om att "*Vallentuna är och ska förbli en av de tryggaste kommunerna i både länet och landet*". Inom ramen för detta mål beskrivs bland annat vikten av en fortsatt samverkan med polis, brandförsvaret, föreningar och civilsamhälle i syfte att bidra till att motverka brott och kriminalitet samt öka tryggheten. Vidare anges att trygghet och studiero ska prägla kommunens skolor och förskolor, liksom att det förebyggande arbetet kring tobak, alkohol och narkotika särskilt ska rikta in sig på att skydda barn och ungdomar.

Vi har inom ramen för denna revisionsfråga granskat huruvida barn- och ungdomsnämnden och socialnämnden säkerställt att det finns strukturer och rutiner för samverkan kring barn och unga som riskerar att fara illa.

lakttagelser

Inom ramen för granskningen framkommer att det i Vallentuna kommun finns ett flertal olika samverkansformer som berör arbetet med barn och unga som riskerar att fara illa. Det handlar dels om kommunövergripande strukturer som exempelvis *Tryggare Vallentuna*, dels om mer lokala strukturer som berör en eller flera förvaltningar. Nedan redogörs för de olika formerna av samverkan som finns i kommunen inom det berörda området.

Tryggare Vallentuna

Vallentuna kommuns trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbete samordnas, planeras och följs upp i ett forum som kallas *Tryggare Vallentuna*. Tryggare Vallentuna är en samverkansplattform med tre olika nivåer; en ledningsgrupp, en strategisk grupp samt en nätverksgrupp. Strateg trygghet och social hållbarhet samordnar det övergripande arbetet.

I *ledningsgruppen* (som också utgör kommunens brottsförebyggande råd) ingår kommundirektör, stabschef, utbildningschef, socialchef, kultur och fritidschef, samhällsbyggnadschef, teknik- och fastighetschef, kommunpolis (Lopo Södra Roslagen), enhetschef (Storstockholms brandförsvaret) och strateg för trygghet och social hållbarhet. Ledningsgruppen formulerar målsättningar för det lokala trygghetsfrämjande arbetet i samverkan samt planerar organisationsspecifika aktiviteter som följs upp av respektive ansvarig förvaltning.

I den *strategiska gruppen* ingår befattningar som utsetts av sina respektive förvaltningschefer att delta. Den strategiska gruppen ansvarar för planering av genomförandet av organisationsspecifika aktiviteter efter lokala utvecklingsbehov.

Nätverksgruppen består av representanter från både de kommunala förvaltningarna och från andra verksamheter. I *Handlingsplan Tryggare Vallentuna 2023-2024* framgår att representanter från följande verksamheter ingår: ung Fritid, öppenvården, myndighet barn och familj samt vuxen, utbildningsstrateg, ungdomsmottagningen, teknisk förvaltare, gata- och parkavdelningen, kommunvägledare kontaktcenter, näringslivsstrateg, kommunpolis, enhetschef Vallentuna brandstation samt strateg trygghet och social hållbarhet. Vid behov och möjlighet deltar även ungdomsdiakon från Svenska kyrkan, väktarbolag och ansvarig för trygghet på transportföretaget Transdev.

Vartannat år tas en handlingsplan fram. Den nu gällande *Handlingsplan Tryggare Vallentuna 2023-2024*, är en del av samverkansöverenskommelsen mellan Vallentuna kommun och Lokalpolisområde Södra Roslagen. Syftet är att minska brottsligheten och öka tryggheten i Vallentuna. I handlingsplanen har ett antal fokusområden formulerats. För år 2023-2024 utgörs fokusområdena av nedanstående:

- Verka för en trygg, säker och attraktiv miljö
- Främja goda och trygga uppväxtvillkor för barn och ungdomar
- Främja goda förutsättningar som stärker invånarnas psykiska hälsa
- Förebygga användandet av alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel
- Förebygga uppkomsten av brott och våld

I handlingsplanen framgår att det, kopplat till att verka för en trygg, säker och attraktiv miljö årligen genomförs trygghetsvandringar i samverkan med civilsamhället för att studera utemiljöer utifrån trygghetsaspekter. Under våren och hösten 2023 och 2024 har minst två trygghetsvandringar per år genomförts i samverkan med civilsamhället och näringslivet.

Kopplat till det andra fokusområdet; att främja goda och trygga uppväxtvillkor för barn och ungdomar, framgår i handlingsplanen att skolfrånvaron har ökat de senaste åren i kommunen. Flera aktiviteter planeras därför att genomföras för att stärka närvaron. Dessa inkluderar att skapa en säker och trygg mötesplats för kommunens ungdomar, främja och fortsätta arbetet med SIG¹, utveckla samverkansformen SSPF (se mer om

¹ Social insatsgrupp, en arbetsmetod för samverkan mellan socialtjänst, skola och polis för att hjälpa unga att sluta begå brott

SSPF nedan) samt utveckla former för föräldrastöd genom föräldrastödsprogrammet ABC. Samverkan framhålls ske mellan flera förvaltningar, såsom socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen samt andra samhällsaktörer som Svenska kyrkan och polisen. Socialförvaltningen samarbetar för att skyndsamt genomföra orossamtal när ungdomar misstänks för brott, tillsammans med socialtjänst, polis och vårdnadshavare. Ett annat exempel är skolnärvaroprojektet som genomförs i samverkan med deltagande verksamheter och tillämpar verktyg för anmälan om kränkande behandling.

Det tredje fokusområdet handlar om att främja goda förutsättningar som stärker invånarnas fysiska hälsa. I sammanhanget beskrivs skolan som en viktig insats för att främja hälsa, lärande och aktivt arbete kring fysisk hälsa i alla åldrar. Insatserna som genomförs är kunskapsbaserade metoder riktade till ungdomar, barn och föräldrar. Exempel på aktiviteter är kunskapshöjande insatser för medarbetare kring fysisk hälsa utifrån ett hälsofrämjande perspektiv, inklusive ökad kunskap om HBTQI, heder och barn med funktionsnedsättningar.

Vad gäller det fjärde fokusområdet; att förebygga användandet av narkotika, doping, tobak, alkohol och spel (ANDTS) framgår i handlingsplanen att dessa frågor ingår som en naturlig del av det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet. Barn och ungdomar framhålls som en viktig målgrupp. Enligt Stockholmsenkäten² från 2022 har antalet elever som använder tobak dagligen ökat, liksom narkotikabruk bland flickor i gymnasiet. Aktiviteter som genomförs inkluderar att förbättra hanteringen av rökförbudet vid skolverksamheter och att genomföra informations- och kunskapshöjande insatser kring ANDTS-användningens effekter på hälsan. En del i ANDTS-arbetet utgörs av den *Strategi för ANDTS-arbetet i Vallentuna kommun 2024-2025* som kommunstyrelsen fastställde 2023-12-11 § 201. Strategin innehåller bland annat information om ANDTS-situationen nationellt och i Vallentuna kommun, liksom inriktning och prioritering för Vallentunas ANDTS-arbete.

Kopplat till fokusområdet att förebygga brott och våld framgår i handlingsplanen att Vallentuna kommun använder arbetsmetoden EST³, som innefattar ett systematiskt arbetssätt där verksamheter samverkar för att kartlägga, analysera och samla information om brottslighet, identifiera åtgärder och följa upp arbetet. Kommunen har också upprättat en samverkansöverenskommelse med Polismyndigheten för att belysa gemensamt prioriterade områden inom det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet.

SSPF

I Vallentuna kommun finns även SSPF, vilket är en samverkansstruktur bestående av skola, socialtjänst, polis och fritid. Syftet med SSPF är att, genom tidiga gemensamma åtgärder, förhindra och förebygga att kommunens barn och unga utvecklar en kriminell

² En undersökning om ungdomars levnadsvanor. Undersökningen vänder sig till ungdomar i årskurs nio och år två på gymnasiet och handlar om droger och spel om pengar, kriminalitet och utsatthet för brott psykisk hälsa samt skola, fritid och föräldrar

³ Effektiv samordning för ökad trygghet; ett systematiskt arbetssätt för samverkan i det trygghetsskapande arbetet

livsstil och/eller använder droger. Vi har inom ramen för granskningen tagit del av ett rutindokument (ej daterat) rörande handläggning inom SSPF. I rutindokumentet framgår bland annat vilka funktioner som ingår i konstellationen samt beskrivningar av hur samverkan sker i praktiken, både i individärenden och på övergripande nivå.

Inom ramen för SSPF finns en styrgrupp, en arbetsgrupp/operativ grupp samt en koordinator. Koordinatören hör organisatoriskt sett till socialtjänstens mottagning.

Barn i behov av särskilt stöd (BUS)

Kommunerna i Stockholms län och Region Stockholm har sedan 2001 en gemensam överenskommelse gällande samverkan kring barn (under 18 år) som är i behov av särskilt stöd. Den nuvarande överenskommelsen beslutades år 2012. Den omfattar bland annat ansvarsfördelning och gemensamma utgångspunkter samt mål och samverkansstrukturer och syftar framförallt till att definiera, utveckla och förbättra samverkan mellan kommunens och hälso- och sjukvårdens verksamheter.

I Vallentuna kommun organiseras BUS-arbetet av verksamhetschef för barn- och elevhälsan, Öppna förskolan, Ungdomsmottagningen och elevhälsans medicinska insats. I styrgruppen ingår socialchef, enhetschefer från socialtjänsten och förvaltningschef för kultur- och fritidsförvaltningen, liksom enhetschefer från barn- och ungdomspsykiatri, liksom enhets- eller verksamhetschefer från Barnmedicinska mottagningen BUMM, habiliteringen samt Vallentuna vårdenhet (mödravårdscentral, barnavårdscentral, husläkare). Utöver ledningsgruppen finns även en arbetsgrupp som kallas för Lokalt BUS. Arbetsgruppen består av första linjens chefer.

Familjecentral

Under år 2024 har en familjecentral öppnat i Vallentuna kommun. Vi har tagit del av det samverkansavtal som bland annat beskriver familjecentralens syfte, mål och organisation. Avtalet gäller från och med 2024-04-24 och förlängs med ett år i taget, så länge ingen av parterna säger upp avtalet. I familjecentralens organisation ingår barnmorskemottagning, barnavårdscentral, öppna förskolan samt öppenvården/socialförvaltningen. Målgruppen är blivande föräldrar samt förskolebarn och deras föräldrar, boende i Vallentuna kommun. Syftet är att samordna och samlokalisera främjande och förebyggande arbete, med barnets och familjens bästa i centrum. För ledning och samordning av verksamheten finns dels en styrgrupp (som träffas en gång per termin), dels en samordnarfunktion. Styrgruppen består av enhetschefer för de ingående verksamheterna och samordnare är en barnmorska från barnmorskemottagningen. Utöver detta finns även arbetsgrupp, som träffas en gång per månad.

Skolsociala team

Vid granskningstillfället pågår ett arbete med införandet av skolsocialt team, som finansieras genom projektmedel som barn- och ungdomsförvaltningen och socialförvaltningen sökt gemensamt. Teamet består av en representant från socialförvaltningen och en representant från barn- och ungdomsförvaltningen och har i

uppdrag att i huvudsak arbeta kring elever med hög skolfrånvaro, i syfte att stärka elevens delaktighet, närvaro, målpuppfyllelse och mående.

Skolsocionomer

Sedan cirka tre år tillbaka finns inom grundskolan i Vallentuna kommun två skolsocionomer. Skolsocionomerna riktar sig till samtliga skolpliktiga elever (från förskoleklass till och med årskurs nio), vilket innebär totalt sett cirka 4000 elever. Skolsocionomernas huvudsakliga uppdrag är att bygga broar mellan barn- och ungdomsförvaltningen och socialförvaltningen och stödja i det förebyggande arbetet. Vid intervjuer beskrivs bland annat vikten av att arbeta för att eliminera riskfaktorer i ett tidigt skede, vilket bland annat sker genom diskussioner i arbetslag, med vårdnadshavare etc. Skolsocionomerna informerar bland annat om vilket stöd som finns att tillgå inom ramen för kommunens verksamheter.

I dokumentet *Verksamhetsuppdrag Öppenvården för barn och familj 0-20 år* beskrivs att uppdraget är att tidigt bedriva socialt arbete med fokus på barn, ungdomar och familjer. Målet är att minska skolfrånvaron och att öka barnets fysiska och psykiska hälsa, både på individuell nivå och gruppnivå. Vanligen tar skolans personal kontakt med skolsocionomerna som sedan genomför en första kartläggning av bakomliggande orsaker till den problematiska frånvaron. I samverkan med exempelvis elevhälsoteamen kan skolsocionomerna delta i planering för anpassat stöd för eleven.

Samverkan mellan socialtjänst (myndighet) och öppenvård

Vi har inom ramen för granskningen tagit del av två rutindokument som beskriver samverkan mellan öppenvården och barn- och familjeenheten. I det ena dokumentet (senast reviderat 2024-08-21) beskrivs ärendehantering utifrån olika områden, som exempelvis ärendegången vid biståndsbedömda insatser samt formerna för gemensamma möten och ärendedragning. Det andra rutindokumentet (ej daterat) omfattar i huvudsak rutiner som tillämpas i samband med insatsen *familjenära stöd* (se mer om detta i ett senare kapitel).

I dokumentet *Verksamhetsuppdrag Öppenvården för barn och familj 0-20 år* framgår att öppenvården och barn- och familjeenheten har gemensamma planeringsdagar, veckovisa avstämningar samt beredskapsgrupp varje vecka. Därutöver har chefer för respektive verksamhet veckovisa avstämningar. Detta för att skapa en effektiv och ändamålsenlig verksamhet som tillgodoser behov av stöd och insatser hos barn, unga och familjer.

Utöver det som beskrivits ovan sker intern samverkan inom barn- och ungdomsförvaltningen även inom ramen för elevhälsoteam. Se mer om detta i nästkommande kapitel. På individnivå framhålls samverkan över förvaltningsgränserna även ske i samband med SIP (Samordnad individuell plan), för de barn som är i behov av stöd från flera aktörer.

Bedömning

Finns det strukturer och rutiner för samverkan inom förvaltningar och över förvaltningsgränser kring barn och ungdomar som riskerar att fara illa?

Ja.

Utifrån genomförd granskning är vår uppfattning att det finns ett flertal strukturer och rutiner för samverkan kring barn och unga som riskerar att fara illa, både på individ- och övergripande nivå.

Rutiner och arbetssätt för att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa

Revisionsfråga 2: Finns det rutiner och arbetssätt för att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa?

För att granska om barn- och ungdomsnämnden har säkerställt att förutsättningar finns i verksamheten för att uppmärksamma de barn som far illa har vi inom ramen för denna revisionsfråga granskat förekomst av metoder och arbetssätt för tidig upptäckt. Vi har också tittat på om det finns ett systematiskt arbete för att säkerställa personalens kompetens för att identifiera risker för att barn far illa.

lakttagelser

Vid granskningstillfället sker inga systematiska utbildningstillfällen eller motsvarande, vad gäller exempelvis vilka tecken skolpersonal bör vara uppmärksamma på för att upptäcka barn som far illa. Området omfattas heller inte specifikt inom ramen för introduktion av nyanställd personal eller vikarier. Ett sätt att öka kunskapen hos skolpersonal är det nyligen återinförda arbetssättet som innebär att det finns socialsekreterare som har särskilt utsedda kontaktskolor. Detta har införts i samband med att socialtjänsten utökat sin mottagningsverksamhet. Syftet med kontaktskolorna framhålls vara att säkerställa en nära och effektiv samverkan mellan skolan och socialtjänsten och att minska risken för skillnader mellan kommunens skolor och personbundenhet vad gäller exempelvis kunskaper om barn som riskerar att fara illa.

I granskningen beskrivs hur verksamheterna organiserat sig för att möta upp och hantera situationer när någon form av oro för ett barn uppmärksammas. Vid intervjuer ges uttryck för att en betydande andel elever i Vallentuna kommun uppvisar olika former av risker som skulle kunna leda till problematisk skolfrånvaro. Det uppfattas i huvudsak finnas en gemensam strävan efter att förbättra närvaron i skolan. I detta arbete finns bland annat de tidigare nämnda skolsocionomerna till stöd. Skolsocionomerna kan föra samtal med dels skolpersonalen men också med det berörda barnet och dess vårdnadshavare, i syfte att ge det stöd som behövs för att eliminera eventuella riskbeteenden. En stor del av arbetet beskrivs vara att få till samverkan mellan barn- och ungdomsförvaltningen och socialförvaltningen, och för att stärka detta arbete ytterligare startar nu även projektet med skolsocialt team.

Dokumentation och kommunikation om exempelvis elever som det finns oro kring för i det digitala systemet DF Respons.

Elevhälsans organisering och stöd

I Vallentuna kommun organiseras kurator och person med specialpedagogisk kompetens lokalt av rektor. Skolläkare, skolsköterska samt skolpsykolog är centralt organiserade. Det finns även en centralt anställd specialpedagog med uppdrag mot förskolan, liksom en tal- och språkpedagog med uppdrag gentemot grundskola och gymnasium. Insatser från skolläkare fördelas mellan skolorna efter behov. Skolskötersketjänsterna fördelas utifrån elevantal/nyckeltal. Skolpsykolog deltar vid elevhälsoteam och uppdraget fördelas utifrån elevantal. Ärenden som fortbildning, konsultation och handledning fördelas i gemensam kö. Vi granskningstillfället uppges att de allra flesta ärenden hanteras löpande utan väntetid, men det finns en kö som kan fluktuera mellan en och tre månader. Även fördelning av psykologutredningar sker utifrån en gemensam kö, i syfte att säkerställa en likvärdighet inom kommunen. Väntetiden framhålls kunna påverkas av flera faktorer, som exempelvis prioritering utifrån ålder eller aktuell skolsituation. Detta medför att väntetiden för utredning kan variera med flera månader. Vad gäller remiss kring neuropsykiatriska eller barnmedicinska frågeställningar organiseras detta genom skolsköterska/skolläkare. Väntetiden till skolläkare framhålls kunna variera från någon vecka till tre månader.

Insatser från specialpedagog och tal- och språkpedagog sker utifrån ärendeförfrågan. Det finns även studie- och yrkesvägledare, vars tjänster fördelas utifrån elevantal/nyckeltal och skiljer sig mellan årskurserna. Tyngdpunkten ligger på elever i årskurserna 7-9 samt gymnasiet.

Inom ramen för granskningen har vi tagit del av skolsköterskornas årshjul. Århjulet ger stöd i när under året som skolsköterskornas insatser ska ske, såsom exempelvis hälsosamtal, klassbesök samt hälsobesök. I granskningen framkommer att hälsosamtal genomförs i årskurs 1, 2, 4, och 7 samt år 1 på gymnasiet.

Intervjuade beskriver att elevhälsoteamen utgör ett viktigt forum för skolpersonal att lyfta frågor som rör oro kring barn. Vid elevhälsoteamen deltar, förutom kurator, alltid skolsköterska och skolpsykolog. Ibland deltar även speciallärare och specialpedagoger. Utöver de mer "formella" forumen som elevhälsoteam finns också möjlighet för skolpersonal att när som helst ta kontakt med exempelvis kurator för samråd och stöd i samband med oro för ett barn.

Bedömning

Finns det rutiner och arbetssätt för att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa?

Delvis.

Vår bedömning är att det till viss del finns rutiner och arbetssätt för att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa, som exempelvis hälsosamtal. Det förekommer inte någon systematisk fortbildning av skolpersonal, som syftar till att tydliggöra exempelvis vilka tecken som man bör vara vaksam på för att i ett tidigt skede uppmärksamma barn som riskerar att fara illa. Vår bedömning är att det kan finnas en risk att exempelvis ny personal således kan sakna nödvändig kunskap och förståelse för hur de ska agera vid misstanke om att ett barn far illa. Införandet av arbetssättet som innebär att

socialsekreterare finns knutna till respektive skola kan ses som ett steg i riktningen för att öka kompetensen hos skolpersonalen. Det senare beskrivs i granskningen förväntas bidra till en nära och effektiv samverkan mellan skolan och socialtjänsten och till att minska risken för skillnader mellan kommunens skolor.

Vår bedömning är att barn- och ungdomsnämnden tydliggjort en organisation, genom exempelvis elevhälsans arbete och skolsocionomer, som syftar till att möta upp och hantera situationer där oro för ett barn väl har uppmärksammats.

Rutiner för orosanmälan

Revisionsfråga 3: Har skolan rutiner för att göra orosanmälan till socialtjänsten?

I 14 kap. 1 § socialtjänstlagen regleras vilka myndigheter och yrkesverksamma som har en lagstadgad skyldighet att göra en orosanmälan till socialtjänsten vid kännedom eller misstanke om att ett barn far illa. Rektorer, lärare och elevhälsopersonal utgör exempel på sådana yrkeskategorier som omfattas av lagkravet.

lakttagelser

Vi har inom ramen för granskningen tagit del av elevhälsoplanen för läsåret 2024/2025 för de tre skolorna som medverkat vid intervjuer. Vi noterar att alla tre elevhälsoplanerna innehåller information om orosanmälningar, som exempelvis hänvisning till den anmälningsskyldighet som råder vid oro för ett barn. I elevhälsoplan nummer ett framgår att det i första hand är kurator som har ansvaret att löpande följa upp samarbetet med socialtjänsten samt i samarbete med personal göra orosanmälan. Vidare framgår tillvägagångssättet vid en anmälan, som exempelvis att en orosanmälan i första hand görs i samråd med rektor och/eller kurator. I elevhälsoplan nummer två framgår att mentor är huvudansvarig för klassens elever, vilket bland annat omfattar ett ansvar att hålla sig informerad om den enskilde elevens situation. Både elevhälsoplan nummer två och tre innehåller information om socialtjänstens myndighetsutövning i form av utredning och beslut om insatser, liksom att stöd finns att få genom öppenvården.

I likhet med vad som beskrivs i elevhälsoplan nummer ett ovan, beskriver även de intervjuade att det i första hand är rektor och/eller kurator som undertecknar orosanmälan när den skickas till socialtjänsten. Intervjuade lärare ger uttryck för att man har kännedom om anmälningsplikten men att det känns tryggt att rektor eller kurator undertecknar själva anmälan. Det händer även att enskilda lärare gör orosanmälan på egen hand och informerar rektor om detta. Som en anledning till att det uppfattas som en trygghet att rektor eller kurator gör anmälan framhålls att det förekommit hotfulla situationer där exempelvis vårdnadshavare blir upprörda över att en orosanmälan gjorts. Likaså framhålls vikten av att man som enskild lärare kan fortsätta ha en god dialog med barnet och vårdnadshavaren, vilket uppfattas förenklas av att det inte är lärarens namn som står som avsändare av anmälan.

I vissa fall finns hos vårdnadshavare en önskan om stöd från socialtjänsten. I granskningen framkommer att exempelvis kurator kan genomföra en orosanmälan

tillsammans med vårdnadshavare, eller vara behjälplig i att genomföra en ansökan om insatser.

Intervjuade beskriver att möjligheten att rådgöra med socialtjänsten innan en eventuell orosanmälan nyttjas i de fall där osäkerhet finns kring ett barn.

Återkoppling från socialtjänsten

I enlighet med socialtjänstlagen har den som är anmälningsskyldig och lämnar en orosanmälan till socialtjänsten möjlighet att få återkoppling avseende huruvida en utredning inleds, inte inleds eller redan pågår. Sådan återkoppling ska på begäran lämnas till anmälaren, under förutsättning att det inte bedöms olämpligt med hänsyn tagen till omständigheterna. Vid intervjuer ges uttryck för att det i anmälningsformuläret finns en ruta som kan kryssas i för att tydliggöra att sådan återkoppling önskas. Intervjuade förmedlar en uppfattning om att det i praktiken varierar huruvida sådan återkoppling sker, vilket medför en osäkerhet hos skolpersonal vad gäller vad som hänt utifrån den situation som oron grundat sig i. Detta i synnerhet då skolpersonalen träffar det aktuella barnet på mer eller mindre daglig basis. Återkoppling framhålls av skolpersonal vara viktigt för förståelsen kring vad som händer för barnet och hur man ska agera inom skolan. Det framhålls inte vara helt ovanligt att flera orosanmälningar görs för samma barn, i de fall som skolpersonalens oro kvarstår.

Bedömning

Har skolan rutiner för att göra orosanmälan till socialtjänsten?

Delvis.

Vår bedömning är att det inte finns några dokumenterade rutiner för att göra orosanmälan till socialtjänsten. Vi noterar dock att samtliga tre elevhälsoplaner som vi inom ramen för granskningen tagit del av innehåller information om anmälningsskyldigheten.

Utifrån genomförda intervjuer är vår uppfattning att kännedomen om anmälningsskyldigheten i huvudsak är god hos skolpersonalen. Vidare är vår uppfattning att det finns likartade arbetssätt vid granskade skolor vad gäller att det i första hand är rektor och/eller kurator som undertecknar orosanmälan, även om det också händer att enskilda lärare skickar anmälan. Att rektor och/eller kurator är den som lämnar en orosanmälan kan vara ett arbetssätt för att undvika negativa konsekvenser för personal och att relationen till elev och vårdnadshavare påverkas negativt. Vår bedömning är att det är viktigt att tydliggöra att en rutin som innebär att rektor och/eller kurator är den som formellt lämnar en orosanmälan till socialtjänsten, inte fråntar orosanmälaren ansvaret för sin anmälan. Vid oro eller misstanke om att ett barn far illa har personalen en anmälningsskyldighet och det går i dessa fall inte att hänvisa till att rektor eller kurator är den som är ansvarig.

Följsamhet till rutiner

Revisionsfråga 4: Följs rutiner (fråga 1-3) i tillräcklig utsträckning?

lakttagelser

Vid intervjuer ges uttryck för att det i huvudsak finns en god grundstruktur för samverkan både inom kommunen och med externa parter. Exempelvis lyfts att man inom flertalet samverkansstrukturer lyckats bibehålla en kontinuitet både före och efter covid-19-pandemin. Samverkan beskrivs som viktigt för att lära sig om varandra och varandras uppdrag, samt för att skapa lätta kommunikationsvägar.

Några utvecklingsområden som lyfts inom ramen för samverkan är att det upplevs kunna finnas ett behov av att - inom ramen för *Tryggare Vallentuna* - i högre grad få med perspektiven från fastighetsbolag, förskola samt rektorer.

Intervjuade beskriver en uppfattning av att kännedomen om den anmälningsskyldighet som råder bland skolpersonal generellt sett är hög inom grundskolan. Information om lagens krav delges främst via rektorer och kuratorer, men på vissa skolor har även socialsekreterare, som fungerar som kontaktpersoner enligt systemet med kontaktskolor, bidragit med sådan information. Vid intervjuer beskrivs att detta medför positiva effekter vad gäller samverkan och informationsutbyte rörande exempelvis varandras uppdrag. Även om denna granskning främst är avgränsad till elever i grundskoleålder, nämns vid intervjuer att det pågår ett utvecklingsarbete vad gäller att höja motsvarande kompetens inom förskoleverksamheterna. I granskningen framkommer att det överlag finns viss utvecklingspotential vad gäller skolpersonalens kunskaper om socialförvaltningens arbete i samband med att en anmälan inkommer.

I granskningen framkommer att de flesta skolor har som rutin att rektor eller kurator undertecknar orosanmälan, även om varje enskild skolpersonal har en anmälningsskyldighet. Intervjuade framhåller att man inte ser någon risk att en anmälan av den anledningen inte blir genomförd till följd av exempelvis rektors eller kurators frånvaro eller om åsikterna avseende huruvida det finns fog för en orosanmälan går isär. Tvärtom beskrivs att det teoretiskt sett skulle kunna föreligga en större risk att anmälan inte blir genomförd om man som enskild lärare skulle behöva stå ensam med sitt namn på anmälan. Vid intervjuer ges uttryck för att det inte i alla lägen är helt tydligt om vårdnadshavare ska informeras om att anmälan gjorts samt vem som i så fall ska informera om detta.

Skolans kontakt med socialtjänsten framhålls i första hand ske i form av exempelvis att socialsekreterare ringer för att inhämta mer information eller genom samtal inom ramen för ett pågående ärende. Enligt intervjuad skolpersonal kan omfattningen av samverkan med socialtjänsten variera från socialsekreterare till socialsekreterare. I vissa fall upplevs från skolans håll också en frustration över socialtjänstens handläggningstider och begränsade möjligheter att genomföra insatser, inte minst mot bakgrund av att sådana huvudsakligen genomförs på frivillig grund. I sammanhanget nämns att utmaningarna riskerar att bli större ju äldre barnet blir, om inte behoven uppmärksammas och tas omhand i ett tidigt skede.

Bedömning

Följs rutiner (fråga 1-3) i tillräcklig utsträckning?

Delvis.

I likhet med vad som framgår i tidigare revisionsfrågor är vår bedömning att det i huvudsak uppfattas finnas samverkansstrukturer kring barn som far illa, både internt och externt. Skolpersonalens kännedom om den anmälningsskyldighet som råder uppfattas i stort som god, men det bedöms finnas ett visst behov av förtydligande avseende vad som gäller kring information till vårdnadshavare i samband med att en orosanmälan lämnas till socialtjänsten. Likaså är vår uppfattning att det finns vissa behov av ytterligare kunskapshöjande insatser till skolpersonal vad gäller socialtjänstens arbete när en orosanmälan mottas. Utifrån genomförd granskning är vår bedömning att det finns en strävan efter att göra rutiner mindre personbundna och att öka samverkan mellan skola och socialtjänst, i syfte att öka förståelsen för varandras uppdrag.

Vår bedömning är att det finns en rutin för skolpersonal att begära återkoppling om huruvida utredning inletts, inte inletts eller redan pågår, genom en särskild ruta att kryssa i på blanketten som används vid orosanmälan. Genomförd granskning tyder på att sådan återkoppling inte alltid sker. Vår bedömning är därför att socialnämnden behöver säkerställa en efterlevnad till rutinen och lagens krav på att lämna sådan information, i de fall som anmälaren begärt detta och det inte bedöms olämpligt.

Insatser till barn och unga som riskerar att fara illa

Revisionsfråga 5: Finns relevanta insatser till barn och unga inom kommunen som riskerar att fara illa?

- *Vilka resultat leder insatserna till?*

Inom ramen för denna revisionsfråga har vi primärt granskat de insatser som socialnämnden har att tillgå för barn och unga inom ramen för öppenvården. Det gäller såväl insatser som kräver föregående biståndsbedömning, som de som kan ges utan myndighetsbeslut. Granskningen har inte omfattat insatser i form av placering.

För att bedöma huruvida insatserna är relevanta har vi kontrollerat om tillhörande arbetsmetoder återfinns i Socialstyrelsens metodguide för socialt arbete⁴. Att en metod finns med i Metodguiden innebär dock inte att Socialstyrelsen rekommenderar den metoden framför andra.

Vad gäller insatsernas resultat har vi granskat om nämnden har metoder för uppföljning.

⁴ En sammanställning över bedömningsmetoder och insatser som är aktuella för socialt arbete i Sverige. Syftet med guiden är att ge objektiv och transparent information till verksamheter som vill bedriva en evidensbaserad praktik.

lakttagelser

Dokumentet *Verksamhetsuppdrag Öppenvården för barn och familj 0-20 år* (som gäller från 2024-11-01 tills vidare) utgör en överenskommelse mellan socialförvaltningens avdelning för staben och socialförvaltningens utförarverksamhet öppenvården barn och familj. I dokumentet framgår bland annat målsättningar med öppenvårdens verksamhet (t ex att ha god tillgänglighet och korta väntetider för att kunna erbjuda snabba insatser), beskrivning av ärendehanteringens vid biståndsbedömda insatser, ansvarsfördelningen mellan myndighet och utförare, utgångspunkter i form av exempelvis lagstiftning och andra styrande dokument samt former för uppföljning. Det finns även avsnitt rörande personal och kompetens.

I granskningen framkommer att föräldrar i Vallentuna kommun har möjlighet att få upp till tio samtal med familjebehandlare inom socialförvaltningens öppenvård, utan föregående behovsprövning. Intervjuade beskriver att sådana samtal under de senaste åren utökats från tre till fem till nuvarande tio samtal, då ett behov av detta identifierats. Den som önskar ta del sådant föräldrastöd kan ansöka om detta via kommunens webbplats. Dessa samtal är främst riktade till föräldrar och inga barnsamtal genomförs inom ramen för denna (icke behovsprövade) insats. Den kontakt som förs inom ramen för icke biståndsbedömda insatser journalförs inte. Det arbete som sker inom ramen för SSPF journalförs heller inte, då det inte finns någon dokumentationsskyldighet inom ramen för SSPF. Vad gäller SSPF framhålls vid intervjuer vikten av att följa upp för att säkerställa att insatserna faktiskt gör skillnad.

Kommunens fältverksamhet, som arbetar förebyggande och uppsökande i offentliga ungdomsmiljöer, riktar sig till målgruppen 12-20 år.

Andra typer av insatser kan ges efter det att socialtjänsten genomfört en utredning av barnets/familjens behov. En sådan utredning föregås av antingen en orosanmälan eller en ansökan om stöd. Alla insatser som ges enligt socialtjänstlagen ges på frivillig basis, vilket innebär att det är upp till vårdnadshavarna att bestämma om man vill ta emot den erbjudna insatsen eller inte. När socialtjänsten fattat ett beslut om insats skickas en signal till öppenvården, som har i uppdrag att verkställa beslutet. I Vallentuna kommun går samtliga beslut via öppenvårdens behandlingssamordnare, som fördelar ärendet utifrån matchning av typ av insats med kompetens och kapacitet hos medarbetare. Vissa insatser (t ex grupper) startar en gång per termin eller år, medan andra insatser kan verkställas löpande. Vid intervjuer ges uttryck för att vissa insatser kräver samverkan mellan flera enheter i kommunen för att resultatet ska bli så bra som möjligt. Det kan exempelvis handla om enheter som handlägger ekonomiskt bistånd eller ärenden enligt LSS⁵.

Insatser som erbjuds

Intervjuade beskriver en upplevelse av att många ärenden blir alltmer komplexa, vilket ställer höga krav på kompetensen hos den personal som möter dessa barn och deras familjer. Representanter för öppenvården ger uttryck för en kontinuerlig

⁵ Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

kompetensutveckling i form av utbildningar inom olika metoder för att möta behoven. Inom arbetsgruppen har man så kallade metodtider där man delar med sig av nya kunskaper och erfarenheter, i syfte att bredda "verktygslådan".

Utifrån ett identifierat behov hos många familjer i kommunen startade innan sommaren 2024 socialnämnden upp insatsen *familjenära stöd*. Intervjuade inom både socialtjänsten och skola ger uttryck för att man tidigare saknat ett "hands on"-stöd till familjer som är i behov av stöttning i exempelvis att få barnen till skolan på morgnarna. Det familjenära stödet består av totalt tre medarbetare, som alla rekryterats internt inom kommunen. En av tjänsterna är en omfördelning från öppenvården, då bedömningen gjordes att ett flertal ärenden skulle kunna "flyttas med" till det familjenära stödet.

I dokumentet för verksamhetsuppdraget framgår att öppenvården använder olika bedömningsmetoder och insatser med manualbaserad grund. Vidare framgår att de metoder och insatser som nyttjas är aktuella för socialt arbete i Sverige, där målet är att bedriva en evidensbaserad praktik. Valet av arbetssätt vilar på en sammantagen bedömning utifrån den enskildes behov och önskemål samt den professionelles expertis. I dokumentet hänvisas till Socialstyrelsens metodguide för bedömningsmetoder och insatser.

Vad gäller insatser som kräver biståndsbeslut beskriver myndighetsavdelningen *vad* den enskilde/familjen behöver för stöd och hjälp, medan det är upp till öppenvården att bedöma och besluta om innehållet och på vilket sätt stödet ska utformas. Ett undantag är det ovan nämnda *familjenära stödet*, där det formella beslutet fattas av myndighetsavdelningen i samråd med samordnare på öppenvården. Detta sker vid beredningsgruppens möte, där chefer från respektive avdelning deltar. I verksamhetsuppdraget återfinns information om de olika insatser som kan erhållas efter biståndsbeslut från myndighetsavdelningen. Nedan listas de insatser som vid granskningstillfället finns att tillgå i Vallentuna kommun:

Icke biståndsbedömda insatser:

Namn på insatsen	Vad insatsen innebär
Föräldrastöd	Behandlare ger råd, hänvisar till rätt instans för aktuell fråga eller informerar om hur man kan få mer hjälp genom biståndsbedömda insatser. I samtal kan stödet och reflektioner leda fram till olika lösningar för föräldrar.
ABC barn (Alla Barn i Centrum)	Ett föräldrastödsprogram som vänder sig till alla föräldrar med barn i olika åldersgrupper. Syftar till att stärka familjerelationer och att hjälpa föräldrar att handskas med vardagssituationer.
KOMET	Kommunikationsmetod; ett utbildningsprogram som riktar sig till föräldrar utifrån målet att lära ut verktyg som leder till mindre bråk och konflikter hemma.
Skilda världar	Stödgrupp för barn 7 - 12 år som har skilda föräldrar.

Hela barn	En barnfokuserad samtalsserie för föräldrar i konflikt som har svårt att samtala om frågor som rör det gemensamma barnet.
Hoppet	Stödgrupper för barn 7–12 år eller ungdomar 13–17 år. Grupperna vänder sig till barn och ungdomar som har en förälder/föräldrar eller någon annan anhörig som är eller har varit beroende av alkohol, narkotika eller läkemedel.
Skol-socionomer	Se tidigare kapitel.
Skolsocialt team	Se tidigare kapitel.
Stöd på väg	Riktat till unga mellan 16-20 år där gymnasieutbildningen inte fungerar och man behöver hjälp att komma vidare.
Mini Stöd	Samtalsmodell i samverkan med MiniMaria ⁶ . Stödet riktar sig till föräldrar vars ungdom genomgår en missbruksbedömning på MiniMaria.
Anhörig-konsulent	Förebyggande verksamhet som erbjuder stöd till anhöriga utifrån t ex en närståendes psykiska ohälsa, sjukdom, missbruks- och beroendeproblematik, långvariga somatiska besvär eller med funktionsvariation.

Biståndsbedömda insatser:

Namn på insatsen	Vad insatsen innebär
Familje-behandling	Riktat till hela familjen, som stöd i föräldrarollen men omfattar också ungdomar och barn i familjen.
Intensivstöd ⁷	Familjebehandling vid hög oro, alternativt när barnets behov är större än vad nuvarande insats kan tillgodose kan en intensiv familjebehandling erbjudas. Syftet är att med mer omfattande stöd stötta familjen till att klara sig bättre själv/på hemmaplan, vilket minskar risken för placering och ökar individens hälsa och välmående.
Familjenära stöd	Avsedd för familjer i behov av praktiskt stöd och vägledning i sin vardag. Insatsen har ett tydligt fokus på stöd i föräldraskapet och kan beviljas barn vars föräldrar har varaktiga psykiatriska eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.
Verkställighet av ungdoms-tjänst och ungdoms-kontrakt	Ett alternativ till böter och fängelsestraff för unga mellan 15 och 21 år som utdöms av tingsrätten. Dess innebörd är att den unge utför ett oavlönat arbete på en arbetsplats och deltar i eventuella samtal enligt ett speciellt program.

⁶ Verksamhet inom som riktar sig till ungdomar och unga vuxna upp till 20 år som har problem med alkohol och droger

⁷ Det finns en särskild riktlinje för intensivstöd enligt "Vallentunamodellen", daterad 2022-09-08

Inom ramen för ovanstående insatser tillämpas ett antal olika arbetsmetoder. Nedan framgår de arbetsmetoder som listas i dokumentet för öppenvårdens verksamhetsuppdrag:

Arbetsmetoder:

Namn på metoden	Vad metoden innebär
RePULSE	Arbetsmetod för impuls kontroll och träning av sociala färdigheter.
KIBB	Kognitiv integrerad behandling vid risk för barnmisshandel; kan användas när det finns risk för och/eller där det har förekommit någon typ av misshandel mot barn.
Trappan	Modell för krissamtal med barn som upplevt våld i sin familj.
Föra barnen på tal-samtal ⁸	Manualbaserad metod för att samtala om barnen och stärka deras välbefinnande när familjen lever i en svår livssituation genom psykisk ohälsa, missbruk eller annat.
ESTER	Evidensbaserad strukturerad bedömning av risk och skyddsfaktorer; ett bedömningsinstrument för bedömning av unga med normbrytande beteende eller som befinner sig i riskzonen för normbrytande beteende.
Förstärkt Komet	Som ett komplement och alternativ till Komet som är en öppen icke biståndsbedömd insats kan familjer som inte bedöms kunna delta i grupp ges individuellt stöd.

Av ovanstående arbetsmetoder finns samtliga upptagna i Socialstyrelsens metodguide.

I samband med uppstart av en biståndsbedömd insats öppnas en individuell journal i verksamhetssystemet, där dokumentation sker löpande. Det åligger utföraren att, tillsammans med den enskilde, upprätta en genomförandeplan där det tydliggörs vilka aktiviteter som ska genomföras, vem som är ansvarig för dessa samt när de ska genomföras. Genomförandeplanen ska vara färdigställd inom fyra veckor från det att uppdraget startar. När planen har undertecknats av vårdnadshavare ska den skrivskyddas och delges handläggare på myndighetsavdelningen. Vid intervjuer ges uttryck för att genomförandeplaner upprättas men att det kan finnas viss utvecklingspotential att från myndighetssidan använda planen i samband med uppföljning av insatsen.

Vid intervjuer förmedlas varierande uppfattningar av huruvida tillgången till insatser fullt ut motsvarar de behov som finns. Några intervjuade lyfter att man noterar att många vårdnadshavare är slutkörda till följd av exempelvis barn med omfattande och komplexa

⁸ I Socialstyrelsens metodguide går denna under namnet Beardslee's familjeintervention

svårigheter, och att det kan vara svårt att tillgodose deras behov av återhämtning. Likaså nämns att vissa vårdnadshavare ger uttryck för att man behöver handgriplig hjälp i större utsträckning än samtal. I sammanhanget nämns att det är positivt att det familjenära stödet kommit igång, då det upplevs tidigare ha saknats en sådan insats.

Uppföljning av insatser

Vi har inom ramen för granskningen tagit del av *Rutiner för handläggning barn- och familjeenheten*, daterade 2024-04-11. Rutindokumentet innehåller beskrivningar avseende tillvägagångssättet vid handläggningen av barn- och ungdomsärenden, vilket bland annat inkluderar uppföljning av öppenvårdsinsatser.

Vid intervjuer framkommer att socialförvaltningen detta år inte fick några anmälningar till barngruppen Skilda Världar. Desto fler ansökningar framhålls ha skett till ABC. Vid intervjuer förmedlas en uppfattning om att KOMET är det som används mest.

I dokumentet *Verksamhetsuppdrag Öppenvården för barn och familj 0-20 år* framgår att biståndet ska följas upp tre månader efter påbörjad insats (med undantag för familjenära stöd som följs upp var sjätte månad). Det är ansvarig socialsekreterare på myndighetsavdelningen som ansvarar för genomförandet av uppföljningen. Om behov av förändring av uppdraget föreligger, ska detta resultera i ett reviderat uppdrag från socialsekreterare inom två veckor.

Vid intervjuer beskrivs att socialnämnden för några år sedan gav i uppdrag att skapa en systematisk uppföljning av insatser. Utifrån detta skapades en arbetsgrupp med syftet att hitta former för uppföljning. I sammanhanget nämns svårigheten i att hitta en metod som mäter samtalsbehandling. I början av insatsen samt efter sex respektive tolv månader får berörda föräldrar svara på en enkät. Uppföljningen utgör en utvärdering av hur man mår i sin familj. Formerna för uppföljning beskrivs ha utvecklats genom att den tidigare skett i pappersform till att numera ske digitalt. Mot bakgrund av att uppföljningen i denna form startade under våren 2024 beskriver intervjuade att det vid granskningstillfället ännu inte kunnat dras några specifika slutsatser, men att vissa indikationer noterats. Genom digitalisering av enkäten skapas möjligheter till uppföljning på en övergripande nivå där sortering kan göras utifrån olika parametrar, för att se exempelvis likheter och skillnader mellan olika målgrupper.

Formerna för systematisk uppföljning beskrivs även i dokumentet *Verksamhetsuppdrag Öppenvården för barn och familj 0-20 år*, där det framgår att den systematiska uppföljningen tjänar som underlag för analys och sammanfattning över stödets kvalitet och nyttan för den enskilde. Vidare framgår att utvärdering även sker löpande, i samband med uppföljning av insatser där uppdraget kan komma att revideras utifrån familjens behov. Mottaglighet och framsteg i ärendet ska dokumenteras, och i samband med att ett ärende avslutas skriver öppenvården en sammanfattning av uppdragets måloppfyllelse.

På övergripande nivå följs även ett antal nyckeltal med bäring på det granskade området. I socialnämndens delårsrapport per augusti 2024 noteras ett antal nyckeltal

inom ramen för nämndens måluppföljning. Ett av dessa, som kan anses utgöra en form av mätning av resultatet på en övergripande nivå, är *Andel ej återaktualiserade ärenden inom ett år efter avslutat ärende - Barn och familj myndighet* (målvärde >70 %). Utfallet per augusti var 94 %. I analysen hänvisas bland annat till det arbete som bedrivs för att öka samverkan och kontinuitet med skolor genom deltagande i elevhälsoteam när skolan så önskar. Även samverkan med ungdomsmottagningen och familjerätten framhålls ha gett resultat. I sammanhanget nämns att ett ärende inte återaktualiseras utgör ett antagande om att erbjuden insats eller stöd har gett en positiv förändring, men att resultatet dock ska värderas med kunskap om att återaktualisering också kan vara positivt och visa på förtroende och tillit till det stöd som socialtjänsten tillhandahåller.

Bedömning

Finns relevanta insatser till barn och unga inom kommunen som riskerar att fara illa? Vilka resultat leder insatserna till?

Ja.

Bedömningen baseras på att genomförd granskning visar att de arbetsmetoder som tillämpas inom ramen för de insatser som socialnämndens öppenvårdsverksamhet erbjuder återfinns i Socialstyrelsens metodguide för socialt arbete.

Utifrån genomförda intervjuer konstaterar vi att det tidigare uppfattats finnas ett glapp vad gäller mer handgriplig hjälp till familjer i behov av detta. Vi ser därför positivt på att familjenära stöd införts och ser det som väsentligt att nämnden tillser att uppföljning sker i sådan utsträckning som krävs för att säkerställa att insatsen ger önskad effekt.

Vi har granskat om socialnämnden säkerställer former för uppföljning av insatsernas resultat. Vår bedömning är att det finns rutindokument som tydliggör uppföljning på individnivå, liksom en struktur för systematisk uppföljning som ska tjäna som underlag för analys och sammanfattning över stödets kvalitet och nyttan för den enskilde. På övergripande nivå följs även ett antal nyckeltal upp, inom ramen för nämndens måluppföljning. Ett av dessa nyckeltal kan anses ha bäring på insatsernas resultat (*Andel ej återaktualiserade ärenden inom ett år efter avslutat ärende - Barn och familj myndighet*), där utfallet per augusti 2024 uppgår till 94 %. I likhet med vad som framgår i socialnämndens delårsrapport är även vår bedömning att resultatet bör tolkas med hänsyn tagen till olika faktorer, men vi ser positivt på att nämnden följer upp området på en övergripande nivå.

Lägesbilder avseende kommunens situation

Revisionsfråga 6: Finns det lägesbilder avseende situationen i kommunen som kan ligga till grund för åtgärder med syfte att minska kriminalitet och normbrytande beteenden hos barn?

Den 1 juli 2023 trädde en ny lag (SFS 2023:196) i kraft som innebär att kommuner ska ta fram en lägesbild över brottsligheten och utifrån denna ta ställning till behov av

åtgärder samt besluta om en åtgärdsplan. Minst vartannat år ska kommunerna uppdatera lägesbilden och följa upp åtgärdsplanen.

Lägesbilden ska innehålla

1. en kartläggning av brottsligheten, dess omfattning och konsekvenser,
2. annan information av betydelse i sammanhanget, och
3. en analys av kartläggningen och informationen.

På BRÅ:s hemsida framgår att kartläggningen innebär en systematisk datainsamling om ett geografiskt område, ett brottsproblem eller en befolkningsgrupp. I kartläggningen samlas information om vad, hur mycket, hur ofta, på vilket sätt och under vilka förutsättningar som brottsligheten sker eller uppträder. En lägesbild är en sammanställning kartläggningens resultat. Lägesbilden är en samlad bedömning om var problemen är som störst, hur situationen ser ut jämfört med referensdata och hur utvecklingen sett ut över tid. En mer avancerad lägesbild kan också innehålla prognoser eller fördjupningar kring vissa brottstyper. Lägesbilden fungerar sedan som underlag när man väljer och planerar åtgärder.

lakttagelser

Under 2022 arbetade kommunledningskontoret i samarbete med lokalpolisområde Södra Roslagen fram en gemensam lägesbild inom ramen för Tryggare Vallentuna. Lägesbilden grundar sig på brottsstatistik, statistik från kommunens verksamheter, undersökningar, medborgardialoger, medarbetarperspektiv samt underrättelser och uppgifter till polis och kommun. Den omfattade en beskrivning av utvecklingen inom det geografiska området vad gäller bland annat narkotikabrott, andra polisanmälda brott samt förekomst av psykisk ohälsa och förekomst av alkohol och andra droger bland unga. Lägesbilden låg till grund för den handlingsplan för åren 2023-2024 som beskrivits i tidigare kapitel och som beslutades av kommunstyrelsen 2023-03-13 § 42.

Vi noterar att lägesbilden från 2022 uttrycker att uppdatering av lägesbilden ska ske vart fjärde år eller vid behov. I protokoll från kommunstyrelsens arbetsutskotts sammanträde 2024-10-25 kan vi se att utskottet behandlat *Gemensam lokal lägesbild för 2022–2024: Tryggare Vallentuna* (§ 121), liksom *Handlingsplan Tryggare Vallentuna 2025–2026*, (§ 122). Utskottet föreslår att kommunstyrelsen noterar informationen om lägesbilden och fastställer handlingsplan för Tryggare Vallentuna 2025-2026. Vid granskningstillfället har kommunstyrelsen ännu inte behandlat lägesbilden och handlingsplanen.

En del av arbetet inom ramen för Tryggare Vallentuna innefattar att på månatlig basis skapa lägesbilder genom den tidigare nämnda EST-modellen. I *Handlingsplan Tryggare Vallentuna* framgår att det systematiska arbetet innebär fasta rutiner avseende deltagare, formulär, checklistor, mötestider och dokumentation. Som underlag används även polisens underrättelser, liksom inkomna synpunkter och resultat från trygghetsundersökningen, i dialog med de verksamheter som ingår i Tryggare Vallentuna.

Intervjuade beskriver att lägesbilderna ligger till grund för det arbete och organisationsspecifika aktiviteterna som genomförs, samt till den handlingsplan som tas fram vartannat år. Lägesbilderna sammanställs av kommunens strateg för trygghet och social hållbarhet och publiceras på kommunens intranät. I granskningen ges uttryck för att lägesbilderna utgör ett gediget material och att information snabbt når ut till berörda verksamheter. Detta framhålls vara ett flexibelt sätt att arbeta på som möjliggör informationsspridning, även om det i sammanhanget nämns att det är väsentligt att arbeta för att kommunikation sker på lämpligt sätt till de verksamheter som berörs.

Bedömning

Finns det lägesbilder avseende situationen i kommunen som kan ligga till grund för åtgärder med syfte att minska kriminalitet och normbrytande beteenden hos barn?

Ja.

Vår bedömning är att det finns en lägesbild upprättad år 2022, som grundar sig på brottsstatistik, statistik från kommunens verksamheter, undersökningar, medborgardialoger, medarbetarperspektiv samt underrättelser och uppgifter till polis och kommun. Utifrån genomförd granskning kan vi konstatera att en ny lägesbild med tillhörande handlingsplan tas fram under hösten 2024. Då vi inom ramen för granskningen inte tagit del av den nya lägesbilden samt att den ännu inte behandlats av kommunstyrelsen kan vi dock inte uttala oss om innehållet i denna.

Information till styrelse och nämnder

I detta kapitel hanterar vi två revisionsfrågor;

Revisionsfråga 7: Får styrelsen och nämnderna tillräcklig information om utvecklingen inom området?

Revisionsfråga 8: Vidtar nämnderna åtgärder utifrån den rapportering som lämnats?

lakttagelser

I kommunplanen för år 2024-2026 går att utläsa följande:

“Vallentuna kommun arbetar målmedvetet med ständiga förbättringar inom samtliga verksamheter. Arbetet sker både kommunövergripande och inom respektive nämnds verksamhetsområde, där varje nämnd har särskilt ansvar för kvalitetsarbetet inom sitt verksamhetsområde. Fokus ligger på att utvärdera verksamheternas effekt för invånare, företag och föreningar.”

Kommunplanen innehåller kommungemensamma mål och målbeskrivningar. Dessa bryts sedan ner på nämndnivå. Nämndmålen ska vara mätbara med på förhand definierade målvärden som bygger på officiella nyckeltal.

Ett av de kommungemensamma målen lyder *“Vallentuna ska vara den kommun som ger högst kvalitet där vi utgår från den samlade effekten av verksamheternas resultat, kundernas upplevelse och kostnaden för skattebetalarna.”*

I kommunplanen beskrivs att ovanstående mål bland annat innefattar att kommunen ska verka för en meningsfull fritid för alla invånare samt att goda miljöer för ungdomar ska skapas genom mötesplatser i kommunens tätorter.

Som nämnts i ett tidigare kapitel lyder ett annat av kommunens mål "*Vallentuna är och ska förbli en av de tryggaste kommunerna i både länet och landet*". Inom ramen för detta mål beskrivs bland annat vikten av en fortsatt samverkan med polis, brandförsvaret, föreningar och civilsamhälle i syfte att bidra till att motverka brott och kriminalitet samt öka tryggheten. I kommunplanen framgår vidare att skola och förskola utgör viktiga funktioner i kampen mot diskriminering, mobbning och trakasserier. I sammanhanget beskrivs vidare att tidiga insatser ska riktas till barn och unga för att förebygga våld, psykisk ohälsa, skolfrånvaro och missbruk.

I Vallentuna kommuns delårsrapport per augusti 2024 görs en uppföljning och helårsprognos av måluppfyllelsen. Utifrån området *Tryggt samhälle* görs bedömningen att sju av nio nämndmål kommer att uppnås för helåret, medan två (*Ökad trygghet i kommunal förskola, skola och fritidshem* samt *Trygg utbildning på Vallentuna gymnasium där upplevelse av studiero ökar*) bedöms delvis komma att uppnås för helåret.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för uppföljning och utvärdering av *Handlingsplan Tryggare Vallentuna 2023-2024*. Organisationsspecifika aktiviteter ska årligen följas upp av respektive ansvarig, vid de tidpunkter som anges i handlingsplanen. Aktiviteterna ska även följas upp på årsbasis i styrgruppen för *Tryggare Vallentuna* samt i samband med kommunens årsuppföljning. Vi noterar i kommunstyrelsens verksamhetsberättelse för år 2023 att styrelsen kommenterat arbetet utifrån handlingsplanen för *Tryggare Vallentuna*.

Intervjuade beskriver att vissa mätningar görs för att kontrollera hur Vallentuna kommuns invånare upplever tryggheten i kommunen. På kommunens webbplats återges resultatet från 2023 års trygghetsmätning, som genomförs i samverkan mellan polis och kommuner i polisregion Stockholm. 2023 års trygghetsmätning⁹ visade en förbättring inom området *Tryggheten i bostadsområdet*, jämfört med föregående år. Andelen som känner oro för brott minskade generellt sett något. Andelen invånare som anser att både polisen och kommunen bryr sig om problemen i deras område minskade också år 2023, jämfört med året innan. Jämfört med andra kommuner i polisregion Stockholm visade Vallentuna en negativ trend vad gäller invånarnas uppfattning om både polisen och kommunens insatser för att hantera problem i lokalområdet.

Vid intervjuer ges uttryck för att det inte noterats några särskilda processer som behöver förbättras vad gäller samverkan kring barn och unga, samtidigt som det alltid finns utvecklingspotential. Ett exempel som nämns är en önskan om att i högre grad arbeta med visualiseringsverktyg och att kunna visa på kartor var behoven och utmaningarna finns någonstans. Intervjuade beskriver att *Data i dialog*, en kunskapssammanställning om risk- och skyddsfaktorer för multipla problemutfall och insatser för att arbeta

⁹ Kommunstyrelsen noterar 2023-12-11 § 195 informationen

förebyggande och främjande¹⁰, kan användas i sådant syfte. Inom ramen för *Data i dialog* jämförs data från exempelvis kommun- och regiondatabasen Kolada, Skolverket och Stockholmsenkäten. Vid intervjuer beskrivs en förhoppning om att detta pilotprojekt ska ligga till grund för kommunens fortsatta arbete vad gäller exempelvis vilka grundstrukturer som behöver finnas i kommunen.

Samverkansformerna framhålls i huvudsak fungera väl, men det uppges vara av vikt att fortsätta att utveckla dessa för att inte riskera att någonting faller mellan stolarna.

Vi har inom ramen för granskningen gått igenom protokoll från kommunstyrelsens, barn- och ungdomsnämndens samt socialnämndens sammanträden under perioden januari 2024 till och med oktober 2024. Nedan redogörs för ärenden med bäring på det granskade området.

Kommunstyrelsen

Styrelsen erhöll 2024-02-05 § 13 information från kommundirektören om en föreläsning om kriminell ekonomi, där polisen berättat om sitt brottsförebyggande arbete tillsammans med en annan kommun.

Vid sammanträdet 2024-03-11 § 36 föreslog kommunstyrelsen att fullmäktige beslutar att godkänna tillägg till lokala ordningsföreskrifter för Vallentuna kommun. Tillägget avser ett förbud mot att förtära lustgas i berusningssyfte på offentlig plats. Detta mot bakgrund av att polisen noterat ett samband mellan förtäring av lustgas och den ordningsstörning samt brottslig verksamhet som förekommit. Fullmäktige fattade 2024-03-25 § 52 beslut om att godkänna tillägget.

Kommunstyrelsen föreslog 2024-06-17 § 89 att fullmäktige antar reviderad folkhälsost strategi 2024-2028. Fullmäktige fastställde den reviderade folkhälsost strategin 2024-09-02 § 105. Folkhälsost strategin innehåller ett antal prioriterade områden, varav *Goda uppväxtvillkor för barn och unga* är ett.

I kommunstyrelsens delårsrapport per augusti (godkänd av styrelsen 2024-10-14 § 126) framgår bland annat måluppföljning och prognos för helåret. Flertalet av de nyckeltal som finns kopplade till målet *Öka den upplevda tryggheten* följs endast upp på helårsbasis, alternativt vartannat år. I analysen framgår att åtgärder genomförs utifrån *Tryggare Vallentunas* handlingsplan och lägesbild. Vidare nämns även att en strategi för våldsförebyggande arbete ska tas fram under året. De aktiviteter som genomförs av kommunstyrelsen tillsammans med andra nämnder framhålls förväntas bidra till positiva effekter på den upplevda tryggheten i kommunen.

Barn- och ungdomsnämnden

Intervjuade ger uttryck för att vissa ärenden rapporteras kontinuerligt utifrån ett förutbestämt schema. Exempel på sådana ärenden är patientsäkerhetsberättelsen¹¹, hälsobesök inom ramen för elevhälsans medicinska insats samt arbetet med det

¹⁰ RISE har på uppdrag av Länsstyrelsen i Stockholm tagit fram denna kunskapssammanställning

¹¹ 2024-05-21 § 35

kommunala aktivitetsansvaret för de ungdomar under 20 år som varken studerar eller arbetar. Övriga ärenden framhålls huvudsakligen rapporteras efter förfrågan eller uppdrag, alternativt under punkten *Verksamheten informerar*.

Vi noterar i protokoll från nämndens sammanträde 2024-03-19 § 18 att nämnden erhållit en rapport som visar en sammanställning av statistik för närvaro, skolpliktsärenden och skolfrånvaro för elever i grundskola och anpassad grundskola för höstterminen 2023. Nämnden tog vid sammanträdet (§ 22) även emot information från skol- och förskolesamråd.

Vid sammanträdet 2024-06-11 § 40 erhöll nämnden, inom ramen för punkten *Verksamheten informerar*, information om införandet av skolsociala team som ska arbeta med att stärka närvaroarbetet. Nämnden informerades även om att kvalitetsdialog genomförts med skolledningarna. 2024-09-03 § 52 fick nämnden information om att tjänsterna inom det skolsociala teamet är tillsatta.

2024-10-08 § 67 informerades nämnden om uppföljning av arbetet med att främja likabehandling och motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling under läsåret 2023/2024. Vid sammanträdet fick nämnden även en rapport som visar en sammanställning av statistik för skolnärvaro och skolfrånvaro för elever i grundskola och anpassad grundskola.

Nämnden informerades 2024-10-08 om sådant som lyfts vid skol- och förskoleråd. Det handlar bland annat om effekter av mobilförbud samt att fritidsverksamheten stärkts med olika aktiviteter på en av kommunens skolor.

I sin delårsrapport per augusti 2024 gör nämnden en måluppföljning, inklusive prognos för helåret. Inom ramen för detta följs bland annat ett antal nyckeltal upp, exempelvis kopplat till skolfrånvaro som överstiger 30 %. I nämndens analys av måluppfyllelsen kan utläsas att andelen elever med frånvaro över 20 procent successivt minskat över tid, parallellt med att det systematiska närvarofrämjande arbetet har utvecklats i verksamheterna. I sammanhanget framhålls att insatser för ökad närvaro är en långsam process som behöver pågå under längre tid innan stora skillnader i resultatet kan förväntas, men en positiv trend kan identifieras även om utfallet varierar mellan terminer. Andelen elever med hög frånvaro är högre under vårterminerna än höstterminerna. Vidare framgår att insatserna för att ytterligare utveckla det närvarofrämjande arbetet fortsätter under året och från hösten 2024 inkluderar rutiner och arbetssätt även förskolan i syfte att tidigt skapa goda förutsättningar för att identifiera riskfaktorer och arbeta för att förebygga framtida skolfrånvaro. I sammanhanget lyfts att det skolsociala teamet som under hösten 2024 startas upp tillsammans med socialförvaltningen kommer att ha som uppdrag att arbeta främjande, förebyggande och åtgärdande kopplat till skolnärvaro. I delårsrapporten följs även nyckeltal avseende trygghet i skolan upp, uppdelat på olika årskurser.

Socialnämnden

Socialnämnden erhöll 2024-05-21 § 32, inom ramen för punkten *Verksamheten informerar*, information om SSPF, familjenära stöd samt projektansökan avseende skolsociala team.

2024-09-10 § 53 fick nämnden, under *Verksamheten informerar*, information om dels hur sommaren varit i verksamheterna, dels socialjourens verksamhetsberättelse.

Nämnden beslutade 2024-09-10 § 64 att överlämna ärendet *Förslag från (S) angående översyn och genomgång av förebyggande åtgärder gällande att rekrytera unga barn/ individer till gängkriminalitet* till socialnämndens arbetsutskott för beredning.

Utöver de nyckeltal som beskrivits i kapitlet avseende socialnämndens insatser, följs i nämndens delårsrapport per augusti 2024 ytterligare ett antal nyckeltal upp. Nedan framgår några nyckeltal med tillhörande målvärde och utfall per augusti, som kan anses ha bäring på det granskade området.

Nyckeltal	Målvärde 2024	Utfall augusti 2024
Antalet familjerådgivningsärenden	>200 st	Mäts i feb 2025
Öppenvård barn och familj egen regi, beslut till uppstart med kund, medelvärde dagar	<31 dagar	15 dagar
Antalet genomförda individuella närvaroprogram genom skolsocionomer per läsår	130 st	122
Antal dagar från närvaroprogramförfrågan från skola till erbjuden tid uppstartsmöte skolsocionomerna,	<11 dagar	10 dagar
Antalet barn och unga som erbjudits stöd i form av SSPF	>55 st	52 st

I samband med förvaltningens faktakontroll av rapporten framkommer att ovanstående nyckeltal rörande skolsocionomer är felaktigt och målvärdet ska uppgå till 65. Som förklaring anges att det sannolikt skett en sammanblandning av termin och läsår och således dubblerat värdet. Skolsocionomerna framhålls ha tagit hänsyn till detta i sammanställningen. Utfallet per augusti 2024 ska vara 64. Verksamhetsföreträdare poängterar att man önskar se värdet sjunka, om man upplever att det generella arbetet med föräldraföreläsningar, information till skolor och personalgrupper etc. fungerar bra. Målet är att belysa vikten av skolnärvaro tidigt, vilket i så fall skulle innebära att arbete på individuell nivå med enskilda elever inte skulle behövas i lika stor utsträckning.

I nämndens analys av måluppfyllelse går bland annat att utläsa att samarbetet mellan utredningsenheten och öppenvården har en god struktur i återkommande och täta

beredningsmöten. Ett ökat inflöde medför dock att tiden från beslut om insats till dess att öppenvården har uppstart med kund förväntas öka innan årets slut.

Bedömning

Får styrelsen och nämnderna tillräcklig information om utvecklingen inom området?

Ja.

Genomförd granskning visar att kommunstyrelsen, barn- och ungdomsnämnden samt socialnämnden under den granskade perioden erhållit information om utvecklingen inom de respektive ansvarsområdena utifrån styrelsens/nämndens mål rörande trygghet, skolfrånvaro och socialtjänstens insatser. Därutöver har även viss rapportering skett avseende samverkansformer som exempelvis SSPF, skolsocionomer och skolsocialt team.

Vidtar nämnderna åtgärder utifrån den rapportering som lämnats?

Delvis.

Vår bedömning är att kommunstyrelsen, barn- och ungdomsnämnden samt socialnämnden till viss del vidtagit åtgärder utifrån den rapportering som lämnats. Exempel på detta är beslut om förbud mot att förtära lustgas i berusningssyfte på offentlig plats samt att det inom ramen för kommunstyrelsens uppföljning av det arbete som sker utifrån *Tryggare Vallentuna* framkommer bland annat att en strategi för våldsförebyggande arbete ska tas fram.

Barn- och ungdomsnämnden samt socialnämnden har gemensamma satsningar i form av exempelvis skolsocialt team, som startar upp under hösten 2024.

Utöver det som beskrivs under "iakttagelser" i detta kapitel saknas spårbarhet till eventuella ytterligare åtgärder vidtagna mot bakgrund av lämnad rapportering under den granskade perioden.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Vallentuna kommun genomfört en granskning. Granskningens syfte är att bedöma om kommunstyrelsen, barn- och ungdomsnämnden samt socialnämnden säkerställer att insatser sker i samverkan för barn och unga som riskerar att fara illa.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att barn- och ungdomsnämnden samt socialnämnden **inte helt** säkerställt att insatser sker i samverkan för barn och unga som riskerar att fara illa.

Vår bedömning är att kommunstyrelsen, utifrån sitt samordnande ansvar för kommunens brottsförebyggande arbete, **i allt väsentligt** säkerställt att lägesbilder i enlighet med gällande lagstiftning tas fram och att uppföljning av bland annat trygghetsarbetet sker.

Rekommendationer

Utifrån granskningsresultaten vill vi lämna följande rekommendationer:

- Att barn- och ungdomsnämnden fortsätter arbetet med att säkerställa en tillräcklig kompetens hos samtlig skolpersonal vad gäller att i ett tidigt skede uppmärksamma barn och unga som riskerar att fara illa
- Att barn- och ungdomsnämnden överväger att utarbeta dokumenterade rutiner för processen kring orosanmälan, i syfte att säkerställa en enhetlig hantering av ärenden rörande barn och unga som riskerar att fara illa
- Att socialnämnden säkerställer en efterlevnad till intern rutin och lagens krav på att lämna information till anmälaren om huruvida utredning inletts, inte inletts eller redan pågår, i de fall som anmälaren begärt detta och det inte bedöms olämpligt

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning	
1. Finns det strukturer och rutiner för samverkan inom förvaltningar och över förvaltningsgränser kring barn och ungdomar som riskerar att fara illa?	Ja Utifrån genomförd granskning är vår uppfattning att det finns ett flertal strukturer och rutiner för samverkan kring barn och unga som riskerar att fara illa, både på individ- och övergripande nivå.	
2. Finns det rutiner och arbetssätt för att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa?	Delvis Det finns till viss del finns rutiner och arbetssätt för att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa, som exempelvis hälsosamtal. Det förekommer inte någon systematisk fortbildning av skolpersonal, som syftar till att tydliggöra exempelvis vilka tecken som man bör vara vaksam på för att i ett tidigt skede uppmärksamma barn som riskerar att fara illa. Vår bedömning är att det kan finnas en risk att exempelvis ny personal således kan sakna nödvändig kunskap och förståelse för hur de ska agera vid misstanke om att ett barn far illa. Införandet av arbetssättet som innebär att socialsekreterare finns knutna till respektive skola kan ses som ett steg i riktningen för att öka kompetensen hos skolpersonalen. Vår bedömning är att barn- och ungdomsnämnden tydliggjort en organisation, genom exempelvis elevhälsans arbete och skolsociologer, som syftar till att möta upp och hantera situationer där oro för ett barn väl har uppmärksamats.	
3. Har skolan rutiner för att göra orosanmälan till socialtjänsten?	Delvis Det finns inte några dokumenterade rutiner för att göra orosanmälan till socialtjänsten. Samtliga tre elevhälsoplaner som vi inom ramen för granskningen tagit del av innehåller dock information om anmälningsskyldigheten. Vår uppfattning är att kännedomen om anmälningsskyldigheten i huvudsak är god hos skolpersonalen. Vidare är vår uppfattning att det finns likartade arbetssätt vid granskade skolor vad gäller att det i första hand är rektor och/eller kurator som undertecknar orosanmälan, även om det också händer att enskilda lärare skickar	

anmälan.

Vår bedömning är att det är viktigt att tydliggöra att en rutin som innebär att rektor och/eller kurator är den som formellt lämnar en orosanmälan till socialtjänsten, inte fråntar orosanmälaren ansvaret för sin anmälan.

4. Följs rutiner (1-3 ovan) i tillräcklig utsträckning?

Delvis

Det finns i huvudsak samverkansstrukturer kring barn som far illa, både internt och externt. Skolpersonalens kännedom om den anmälningsskyldighet som råder uppfattas i stort som god, men det bedöms finnas ett visst behov av förtydligande avseende vad som gäller kring information till vårdnadshavare i samband med att en orosanmälan lämnas till socialtjänsten. Vår uppfattning är att det finns vissa behov av ytterligare kunskapshöjande insatser till skolpersonal vad gäller socialtjänstens arbete när en orosanmälan mottas.

Utifrån genomförd granskning är vår bedömning att det finns en strävan efter att göra rutiner mindre personbundna och att öka samverkan mellan skola och socialtjänst, i syfte att öka förståelsen för varandras uppdrag.

Det finns en rutin för skolpersonal att begära återkoppling om huruvida utredning inletts, inte inletts eller redan pågår, genom en särskild ruta att kryssa i på blanketten som används vid orosanmälan. Genomförd granskning tyder på att sådan återkoppling inte alltid sker. Vår bedömning är därför att socialnämnden behöver säkerställa en efterlevnad till rutinen och lagens krav på att lämna sådan information, i de fall som anmälaren begärt detta och det inte bedöms olämpligt.

5. Finns relevanta insatser till barn och unga inom kommunen som riskerar att fara illa? Vilka resultat leder insatserna till?

Ja

Genomförd granskning visar att majoriteten av de arbetsmetoder som tillämpas inom ramen för de insatser som socialnämndens öppenvårdsverksamhet erbjuder återfinns i Socialstyrelsens metodguide för socialt arbete.

Utifrån genomförda intervjuer konstaterar vi att det tidigare uppfattats finnas ett glapp vad gäller mer handgriplig hjälp till familjer i behov av detta. Vi ser därför positivt på att familjenära stöd införts och ser det som väsentligt att nämnden tillser att

uppföljning sker i sådan utsträckning som krävs för att säkerställa att insatsen ger önskad effekt.

Vi har granskat om socialnämnden säkerställer former för uppföljning av insatsernas resultat. Vår bedömning är att det finns rutindokument som tydliggör uppföljning på individnivå, liksom en struktur för systematisk uppföljning som ska tjäna som underlag för analys och sammanfattning över stödets kvalitet och nyttan för den enskilde. På övergripande nivå följs även ett antal nyckeltal upp, inom ramen för nämndens måluppföljning. Ett av dessa nyckeltal kan anses ha bäring på insatsernas resultat (Andel ej återaktualiserade ärenden inom ett år efter avslutat ärende - Barn och familj myndighet), där utfallet per augusti 2024 uppgår till 94 %. I likhet med vad som framgår i socialnämndens delårsrapport är även vår bedömning att resultatet bör tolkas med hänsyn tagen till olika faktorer, men vi ser positivt på att nämnden följer upp området på en övergripande nivå.

6. Finns det lägesbilder avseende situationen i kommunen som kan ligga till grund för åtgärder med syfte att minska kriminalitet och normbrytande beteenden hos barn?

Ja
Vår bedömning är att det finns en lägesbild upprättad år 2022, som grundar sig på brottsstatistik, statistik från kommunens verksamheter, undersökningar, medborgardialoger, medarbetarperspektiv samt underrättelser och uppgifter till polis och kommun. Utifrån genomförd granskning kan vi konstatera att en ny lägesbild med tillhörande handlingsplan tas fram under hösten 2024. Då vi inom ramen för granskningen inte tagit del av den nya lägesbilden samt att den ännu inte behandlats av kommunstyrelsen kan vi dock inte uttala oss om innehållet i denna.

7. Får styrelsen och nämnderna tillräcklig information om utvecklingen inom området?

Ja
Genomförd granskning visar att kommunstyrelsen, barn- och ungdomsnämnden samt socialnämnden under den granskade perioden erhållit information om utvecklingen inom de respektive ansvarsområdena utifrån styrelsens/nämndens mål rörande trygghet, skolfrånvaro och socialtjänstens insatser. Därutöver har även viss rapportering skett avseende samverkansformer som exempelvis SSPF, skolsocionomer och skolsocialt team.

8. Vidtar nämnderna åtgärder utifrån den rapportering som lämnats?

Delvis

Vår bedömning är att kommunstyrelsen, barn- och ungdomsnämnden samt socialnämnden till viss del vidtagit åtgärder utifrån den rapportering som lämnats. Exempel på detta är beslut om förbud mot att förtära lustgas i berusningssyfte på offentlig plats samt att det inom ramen för kommunstyrelsens uppföljning av det arbete som sker utifrån Tryggare Vallentuna framkommer bland annat att en strategi för våldsförebyggande arbete ska tas fram.

Barn- och ungdomsnämnden samt socialnämnden har gemensamma satsningar i form av exempelvis skolsocialt team, som startar upp under hösten 2024.

Utöver det som beskrivs under "iakttagelser" i detta kapitel saknas spårbarhet till eventuella ytterligare åtgärder vidtagna mot bakgrund av lämnad rapportering under den granskade perioden.

2024-11-27

Henrik Fagerlind

Karin Magnusson

Uppdragsledare och kvalitetssäkrare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Vallentuna kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan daterad 2024-03-14. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

KOMMUNSTYRELSEN

Uppföljande granskning - pensionshantering och pensionsredovisning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Vallentuna kommun genomfört en uppföljande granskning av pensionshantering och pensionsredovisning.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att de rutiner som finns avseende pensionsadministration, pensionsredovisning och utbetalning av pensioner till anställda och förtroendevalda, är ändamålsenliga men med utrymme för förbättring. Vi bedömer vidare att kommunen i allt väsentligt har följt de tidigare givna rekommendationerna kopplat till arbetet med pensionsadministration och pensionsredovisning.

Iakttagelser och övriga bedömningar framgår av revisionsrapporten.

Mot bakgrund av genomförd granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen:

- Att upprätta ett övergripande årshjul eller schema innehållande information om avstämningar, kontroller samt det administrativa arbete som sker inom kommunen kopplat till pensionsskuld och ansvarsförbindelse. Ett sådant årshjul eller schema bör omfatta vilka arbetsuppgifter som skall utföras inom ramen för arbetet med pensionsredovisningen, samt när de skall utföras och av vem/vilken funktion.
- Processen för betalning av premiefakturer från KPA bör utökas med större kontroller av samtliga anställda, där pensionsgrundande lön enligt lönesystem jämförs med fakturaspecifikation från KPA. Denna process bör också dokumenteras skriftligen och inkluderas i kommunens pensionsadministrativa årshjul.
- Att fortsätta arbetet med att implementera rutiner för det systematiska arbetsmiljöarbetet i verksamheterna för att säkerställa följsamheten till rutinerna

Rapporten har varit föremål för sakgranskning hos berörda tjänstepersoner.

För revisorerna

Thomas Arctaedius
Ordförande

REVISIONEN

TUNA TORG 1 · 186 86 VALLENTUNA
TFN 08-587 850 00 · FAX 08-587 850 88
KOMMUN@VALLENTUNA.SE

WWW.VALLENTUNA.SE

Vallentuna
kommun

2024-01-28

Uppföljande granskning - pensionshantering och pensionsredovisning

Kommunstyrelsen

Kommundirektör

Revisionens hemsida

REVISIONEN

TUNA TORG 1 · 186 86 VALLENTUNA
TFN 08-587 850 00 · FAX 08-587 850 88
KOMMUN@VALLENTUNA.SE

WWW.VALLENTUNA.SE

Valentuna
kommun

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	THOMAS ARCTAEDIUS
ORGANISATION:	Vallentuna Revisorer
TID:	2025-01-28 10:25:53 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_06a4ca43123ad7774f4863c52656a27790

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2025-01-28 10:25:59 +01:00
Ref: 184669SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)

Uppföljande granskning - pensionshantering och pensionsredovisning

Vallentuna kommun

November 2024

Viktor Ahlzén, Projektledare & pensionsspecialist

Tom Ekberg, Kvalitetssäkrare & pensionsspecialist

Daniella Dráb, Projektmedarbetare & pensionsspecialist

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Inledning	3
Bakgrund.....	3
Syfte och revisionsfrågor.....	3
Revisionskriterier.....	4
Avgränsning.....	4
Metod.....	4
Pensionsavtal inom kommunen	5
Granskningsresultat	6

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Vallentuna kommun genomfört en uppföljande granskning av pensionshantering och pensionsredovisning.

Granskningens syfte har varit att bedöma om kommunstyrelsen, genom efterföljsamhet till tidigare givna rekommendationer, säkerställer en ändamålsenlig hantering av pensioner, att det finns ändamålsenliga rutiner för pensionsadministration och att den interna kontrollen är tillräcklig.

Nedan framgår den övergripande bedömningen av de revisionsfrågor som granskningen ämnat besvara:

Revisionsfrågor	Bedömning
Finns ändamålsenliga rutiner för pensionsadministration, pensionsredovisning och utbetalning av pensioner till anställda och förtroendevalda?	Ja
Har kommunen följt de tidigare givna rekommendationerna kopplat till arbetet med pensionsadministration och pensionsredovisning?	Delvis

Inledning

Bakgrund

Pensionsavtalens komplexitet ställer höga krav på såväl rutiner och processer som den interna förståelsen av de avtal som tillämpas. Sammantaget innebär detta att en väl fungerande administration och god intern kontroll är högst väsentlig.

Kommunens pensionsskuld beräknas av KPA och består av två delar:

- a. Skuld i balansräkningen, pensioner från och med år 1998
- b. Ansvarsförbindelse, pensioner intjänade före år 1998

I början av år 2020 utförde PwC en granskning av Vallentuna kommuns process för rapportering samt redovisning av pensioner. Granskningens fokus låg på att utreda och kartlägga kommunens interna kontroll och arbetsrutiner kopplat till arbetet med pensionsadministration och pensionsredovisning. Granskningen avrapporterades i en skriftlig rapport och mynnade ut i ett antal rekommendationer till kommunen.

I december 2021 meddelade SKR (Sveriges Kommuner och Regioner) att ett nytt pensionsavtal, kallat AKAP-KR, per den 1 januari 2023 till stor del skulle ersätta de dåvarande kommunala pensionsavtalen KAP-KL och AKAP-KL. När AKAP-KR trädde i kraft adderades ett nytt och mer komplext avtal (jämfört med AKAP-KL) att hantera inom administrationen, varför det är väsentligt att den hanteringen upprätthåller en god kvalitet.

Revisorerna i Vallentuna kommun har utifrån en bedömning av väsentlighet och risk beslutat att låta göra en uppföljande granskning av kommunens process för rapportering samt redovisning av pensioner. Detta för att undersöka om rekommendationer från tidigare granskning har efterföljts, samt för att säkerställa en god hantering av pensioner i och med införandet av det nya avtalet AKAP-KR.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att bedöma om kommunstyrelsen, genom efterföljsamhet till tidigare givna rekommendationer, säkerställer en ändamålsenlig hantering av pensioner och att den interna kontrollen är tillräcklig.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Finns ändamålsenliga rutiner för pensionsadministration, pensionsredovisning och utbetalning av pensioner till anställda och förtroendevalda?
- Hur väl har kommunen följt de tidigare givna rekommendationerna kopplat till arbetet med pensionsadministration och pensionsredovisning?

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömning.

Revisionskriterier utgörs av Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR), rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR) samt kommunens styrande och stödjande dokument. Dessa lagar, föreskrifter, regelverk, fullmäktigebeslut, etc, utgör underlag till de bedömningsgrunder som uttrycks i revisionsfrågorna.

Avgränsning

Revisionsobjekt i granskningen är kommunstyrelsen.

Metod

Granskning har genomförts genom dokumentgranskning av rutiner, riktlinjer och policys. Vidare har intervjuer utförts med berörda befattningshavare. Verifiering har genomförts av rutiner samt av hur väl kommunen har följt tidigare givna rekommendationer.

Inom ramen för granskningen har intervju och dialog genomförts med:

- Personalchef
- Tillförordnad ekonomichef, i rapporten benämnd tf. ekonomichef
- Lön- och personalsamordnare, tillika systemförvaltare

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten. Kvalitetssäkring av rapporten har genomförts av Tom Ekberg i enlighet med PwCs interna riktlinjer för kvalitetssäkring.

Pensionsavtal inom kommunen

I detta kapitel presenteras en kort sammanfattning av de pensionsavtal som i dagsläget tillämpas inom Vallentuna kommun. Baserat på intervjuer och skriftlig dokumentation från kommunen tillämpas följande pensionsavtal:

Pensionsavtal	Antal (ca)	Kategori
AKAP-KR	2 208	Anställda
KAP-KL	250	Anställda
OPF-KL	61	Förtroende valda
PFA	2	Anställda
Löneväxling	30	Anställda

- Vallentuna kommun har bekräftat i intervju att det *inte* finns anställda inom kommunen som omfattas av särskilda individuella pensionsavtal.
- Till kommunkoncernen hör helt eller delvis ett antal kommunala företag. Dessa företag behandlas inte i denna rapport.

Granskningsresultat

lakttagelser - Revisionsfråga 1: Finns ändamålsenliga rutiner för pensionsadministration, pensionsredovisning och utbetalning av pensioner till anställda och förtroendevalda?

Skriftliga rutinbeskrivningar

Vallentuna kommuns skriftliga rutinbeskrivningar har utökats något sedan PwC genomförde den initiala granskningen av kommunens pensionshantering under början av 2020. De skriftliga rutinbeskrivningar som delgivits PwC sammanfattas nedan:

- I dokumentet "Rutin för intern kontroll av pensionskategorier inför filkörning till KPA" dokumenteras processen avseende rapportering av pensionsgrundande löner till KPA. Av dokumentet framgår det vilka tester och kontroller av datan som skall utföras inför rapportering, tillfälle för årsrapportering och delårsrapportering avseende pensionsavtalen för anställda samt rutin för kontroll av förtroendevalda inför rapportering till KPA. Rutinbeskrivningen fanns även vid tillfället för PwCs initiala granskning 2020, men har uppgraderats något.
- I dokumentet "Pensionshjälpenprocessen" framgår en tydlig fördelning mellan KPAs respektive kommunens ansvarsområden inom ramen för Vallentuna kommuns pensionshantering.
- I dokumentet "Nya årshjulet HR support" finns ett internt upprättat årshjul som sammanfattar samtliga återkommande arbetsmoment som utförs inom ramen för pensionsadministrationen.
- I dokumentet "Ny uppdaterad rutin - Folksam om löneväxling" finns en upprättad skriftlig beskrivning av arbete som utförs inom ramen för löneväxling i Vallentuna kommun.

Rutin för avstämningar mot externa leverantörer

Vallentuna kommun har ett avtal med KPA avseende pensionsadministration och förmedlingstjänst. Avtalet med KPA innebär bland annat att KPA ska beräkna pensionsavgift för avgiftsbestämd pension samt beräkna och betala ut pensioner till anställda och förtroendevalda. Vallentuna kommun har också ett avtal om extra tillägg och hjälp från KPA i form av Pensionshjälpen. Tillägget omfattar extra stöd och hjälp med pensionsadministration, rapportering, bevakning, service mm.

Årsfilen med underlag för årslöner för KAP-KL och den andra filen med halvårslöner för AKAP-KR skickas in till KPA under januari månad varje år. Årsfil med underlag för förtroendevalda skickas i februari månad varje år. Under juli månad skickas den första filen (för innevarande år) med halvårslöner avseende AKAP-KR.

Utöver de obligatoriska filerna försöker kommunen skicka extra delårsfiler med uppdaterade anställningsdata avseende både KAP-KL och AKAP-KR under minst var tredje månad.

Processen börjar med att lön- och personalsamordnare, tillika systemförvaltare, tar ut en rådatafil med pensionsgrundande löneuppgifter från lönesystemet eCompanion. Lön- och personalsamordnare testar och kontrollerar filen efter pensionskategorikod och pensionsavtalskod innan den laddas upp i KPAs internetkontor. Filen valideras och kvalitetssäkras i KPAs system och en lista med eventuella felsignaler skickas tillbaka. Påträffade fel rättas och korrigeras av lön- och personalsamordnare och filen laddas upp på nytt. Fellistor från tidigare körningar finns att tillgå i KPAs internetkontor.

Processen för rapportering av uppgifter till KPA finns, som tidigare nämnt, dokumenterad skriftligen i dokumentet "Rutin för intern kontroll av pensionskategorier inför filkörning till KPA". Viktiga datum och deadlines kopplat till rapporteringen finns också dokumenterat i det internt upprättade årshjulet.

Rutin för administration av löneväxling

Löneväxling i Vallentuna kommun sker genom Folksam och erbjuds samtliga tillsvidareanställda inom kommunen med en lön över 8,07 inkomstbasbelopp. Totalt löneväxlar cirka 30 medarbetare inom kommunen.

När en medarbetare vill löneväxla får denne först ett rådgivningsmöte med Folksam. Vidare assisterar rådgivare på Folksam den anställde med att skicka in en blankett med önskemål om löneväxling till kommunen. Blanketten inkommer till lön- och personalsamordnare som registrerar avdraget i lönesystemet.

När faktura för löneväxlingen inkommer från Folksam granskar lön- och personalsamordnare fakturorna och kontrollerar förmedlat belopp mot löneavdrag i lönesystemet på individnivå, detta sker på månadsbasis. Vid eventuella felaktigheter görs en uppföljning av dessa med Folksam.

Processen finns, som tidigare nämnt, dokumenterad i rutinbeskrivningen "Ny uppdaterad rutin - Folksam om löneväxling".

Rutin för hanteringen av särskilda avtal/tillägg

Pensionsbestämmelserna i OPF-KL gäller inte för förtroendevald som vid tillträdet av sitt uppdrag har uppnått i 32 a § LAS angiven ålder. OPF-KL upphör att gälla för förtroendevald som får fortsatt uppdrag vid ny mandatperiod vid val efter 2014 om denne uppnått i 32 a § LAS angiven ålder. Förtroendevald som uppnår i 32 a § LAS angiven ålder under pågående mandatperiod har dock rätt till pensionsavsättning under mandatperioden.

Inför rapportering av OPF-KL i februari månad görs en manuell kontroll och översyn i lönesystemet eCompanion av vilka som uppnått i 32 a § LAS angiven ålder. Kontrollen

utförs av lön- och personalsamordnare. Förtroendevalda som uppnått i 32 a § LAS angiven ålder under mandatperioden ligger kvar men avregistreras om ytterligare mandatperiod påbörjas. Vidare förs bevakning av förtroendevalda som uppnår i 32 a § LAS angiven ålder under nästkommande år.

Ovan nämnd kontroll omnämns i kommunens internt upprättade årshjul "Nya årshjulet HR support".

Kontroll av premiefakturor från KPA

Alla pensionsfakturor som inkommer rimlighetsgranskas och förkonteras av medarbetare på HR-avdelningen innan de skickas vidare till ekonomi- och finansanalytiker för slutattest. Fakturorna kontrolleras endast enligt totalt belopp. Större kontroller av pensionsgrundande lön eller pensionsavgift på individnivå utförs inte.

Processen finns inte dokumenterad skriftligen.

Rutin för administration av pensionsskuld och ansvarsförbindelse

Vallentuna kommun beställer normalt beräkning av pensionsskuld från KPA två gånger per år, vid årsbokslut och delårsbokslut. Vid särskilda händelser eller större förändringar av skulden beställs extra beräkningar utöver de två grundläggande. Extra beräkningar har beställts under de senaste två åren.

Beräkningsprognoserna inkommer från KPA i excel- och pdf-format. Kommunens t.f ekonomichef analyserar prognoserna och undersöker rimligheten i förändringen av ansvarsförbindelse och pensionsavsättning över tid, där balansposterna stäms av mot tidigare inkomna prognoser för att säkerställa rimlighet. Avstämningarna görs på total nivå och aldrig på enstaka individer. Större förändringar skall kunna förklaras av antingen förändringar av de antaganden som använts i skuldberäkningen, alternativt av de foljebrev från KPA som kommer med beräkningen. Om avvikelserna inte kan förklaras av detta utreds de underliggande orsakerna till förändringen vidare tillsammans med KPA.

Det finns inte någon skriftlig rutin över de olika administrativa momenten som utförs inom ramen för arbetet med pensionsskuld och ansvarsförbindelse i Vallentuna kommun. Prognosavstämningarna dokumenteras dock i en excelfil.

Bedömning och rekommendationer - Revisionsfråga 1: Finns ändamålsenliga rutiner för pensionsadministration, pensionsredovisning och utbetalning av pensioner till anställda och förtroendevalda?

Ja

Vår sammantagna bedömning grundar sig på att berörda medarbetare inom Vallentuna kommun har en tillfredsställande kompetens om de pensionsavtal som tillämpas inom kommunen. Lön- och personalsamordnare som i första hand ansvarar för den löpande pensionsadministrationen bedöms ha tillräcklig kunskap för att förstå, tolka och utföra de arbetsuppgifter som skall göras inom ramen för arbetet. Tf. Ekonomichef ansvarar i stort sett ensam för arbetet med Vallentuna kommuns pensionsskuld och ansvarsförbindelse. Vår bedömning är att denne har god förståelse för pensionsskuldsredovisning och kunskap för att förstå och tolka underlag från KPA.

Det finns bra och tydligt upprättade rutinbeskrivningar för större delen av de moment som utförs inom ramen för pensionsadministrationen. Processen för attest, tester och kontroller som utförs kopplat till betalning av premiefakturor finns dock inte dokumenterad skriftligen.

De rutiner som finns inom ramen för kommunens arbete med pensionsskulden och ansvarsförbindelsen bedöms som tillräckliga. Någon typ av flödesschema, övergripande årshjul eller annan skriftlig rutinbeskrivning kopplat till arbetet finns dock inte. Detta bedöms som en brist som ökar personberoendet i hanteringen.

Utifrån fastställt syfte bedömer vi att de rutiner som finns avseende pensionsadministration, pensionsredovisning och utbetalning av pensioner till anställda och förtroendevalda, är ändamålsenliga men med utrymme för förbättring.

Utvecklingsområde för framtiden menar vi därför rör:

Att upprätta ett övergripande årshjul eller schema innehållande information om avstämningar, kontroller samt det administrativa arbete som sker inom kommunen kopplat till pensionsskuld och ansvarsförbindelse. Ett sådant årshjul eller schema bör omfatta vilka arbetsuppgifter som skall utföras inom ramen för arbetet med pensionsredovisningen, samt när de skall utföras och av vem/vilken funktion. Vidare bör processen för betalning av premiefakturor från KPA utökas med större kontroller av samtliga anställda, där pensionsgrundande lön enligt lönesystem jämförs med fakturaspecifikation från KPA. Denna process bör också dokumenteras skriftligen och inkluderas i kommunens pensionsadministrativa årshjul.

lakttagelser - Revisionsfråga 2: Hur väl har kommunen följt de tidigare givna rekommendationerna kopplat till arbetet med pensionsadministration och pensionsredovisning?

Delvis

Vallentuna kommun har sedan PwCs initiala granskning under början av 2020 gjort ett stort arbete med att både uppgradera befintliga rutinbeskrivningar men också upprätta nya skriftliga rutinbeskrivningar för flertalet av de moment som utförs inom ramen för pensionsadministrationen. Vår bedömning är att samtliga av dessa upprätthåller en hög och tillfredsställande kvalitet.

Som nämns i bedömningen av revisionsfråga 1, anser vi dock att man utöver ovan nämnda skriftliga rutinbeskrivningar bör upprätta ett övergripande årshjul eller schema innehållande information om avstämningar, kontroller samt det administrativa arbete som sker inom kommunen kopplat till pensionsskuld och ansvarsförbindelse. Ett sådant årshjul eller schema bör omfatta vilka arbetsuppgifter som skall utföras inom ramen för arbetet med pensionsredovisningen, samt när de skall utföras och av vem/vilken funktion.

Vi anser vidare att processen för betalning av premiefakturor från KPA bör utökas med större kontroller av samtliga anställda, där pensionsgrundande lön enligt lönesystem jämförs med fakturaspecifikation från KPA. Denna process bör också dokumenteras skriftligen och inkluderas i kommunens pensionsadministrativa årshjul.

Allt sammantaget bedömer vi revisionsfrågan som delvis uppfylld.

2024-12-12

Henrik Fagerlind

Viktor Ahlzén

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Vallentuna kommuns revisorer enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från 2024-09-03. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

KOMMUNSTYRELSEN
BARN- OCH UNG-
DOMSNÄMNDEN
SOCIALNÄMNDEN

Granskning av kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa

PwC har på uppdrag av oss förtroendevalda revisorer genomfört en granskning med syftet att bedöma om kommunstyrelsen, barn- och ungdomsnämnden samt socialnämnden säkerställer att insatser sker i samverkan för barn och unga som riskerar att fara illa.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att barn- och ungdomsnämnden samt socialnämnden inte helt säkerställt att insatser sker i samverkan för barn och unga som riskerar att fara illa. Vår bedömning är att kommunstyrelsen, utifrån sitt samordnande ansvar för kommunens brottsförebyggande arbete, i allt väsentligt säkerställt att lägesbilder i enlighet med gällande lagstiftning tas fram och att uppföljning av bland annat trygghetsarbetet sker.

Mot bakgrund av granskningen lämnar vi följande rekommendationer:

- Att barn- och ungdomsnämnden fortsätter arbetet med att säkerställa en tillräcklig kompetens hos samtlig skolpersonal vad gäller att i ett tidigt skede uppmärksamma barn och unga som riskerar att fara illa.
- Att barn- och ungdomsnämnden överväger att utarbeta dokumenterade rutiner för processen kring orosanmälan, i syfte att säkerställa en enhetlig hantering av ärenden rörande barn och unga som riskerar att fara illa.
- Att socialnämnden säkerställer en efterlevnad till intern rutin och lagens krav på att lämna information till anmälaren om huruvida utredning inletts, inte inletts eller redan pågår, i de fall som anmälaren begärt detta och det inte bedöms olämpligt

Rapporten har varit föremål för sakgranskning hos berörda tjänstepersoner.

För revisorerna

Thomas Arctaedijs
Ordförande

2024-12-12

Distribution av Granskning av kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa

Kommunstyrelsen

Barn- och ungdomsnämnden

Socialnämnden

Kommundirektör

Ekonomichef

Revisionens hemsida

REVISIONEN

TUNA TORG 1 · 186 86 VALLENTUNA
TFN 08-587 850 00 · FAX 08-587 850 88
KOMMUN@VALLENTUNA.SE

WWW.VALLENTUNA.SE

Vallemtuna
kommun

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	THOMAS ARCTAEDIUS
ORGANISATION:	Vallentuna Revisorer
TID:	2024-12-19 13:31:35 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_067822ba7dbcdf6595ac65ab2bfdaeca27

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2024-12-19 13:31:41 +01:00
Ref: 176748SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)

Kommunens insatser för barn och unga som riskerar att fara illa

Vallentuna kommun

November 2024

Karin Magnusson, projektledare

Erika Brolin, projektmedarbetare

Henrik Fagerlind, kvalitetssäkrare

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Vallentuna kommun genomfört en granskning. Granskningens syfte är att bedöma om kommunstyrelsen, barn- och ungdomsnämnden samt socialnämnden säkerställer att insatser sker i samverkan för barn och unga som riskerar att fara illa.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att barn- och ungdomsnämnden samt socialnämnden **inte helt** säkerställt att insatser sker i samverkan för barn och unga som riskerar att fara illa.

Vår bedömning är att kommunstyrelsen, utifrån sitt samordnande ansvar för kommunens brottsförebyggande arbete, **i allt väsentligt** säkerställt att lägesbilder i enlighet med gällande lagstiftning tas fram och att uppföljning av bland annat trygghetsarbetet sker.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor	Bedömning
1. Finns det strukturer och rutiner för samverkan inom förvaltningar och över förvaltningsgränser kring barn och ungdomar som riskerar att fara illa?	Ja
2. Finns det rutiner och arbetsätt för att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa? (Barn- och ungdomsnämnden)	Delvis
3. Har skolan rutiner för att göra orosanmälan till socialtjänsten? (Barn- och ungdomsnämnden)	Delvis
4. Följs rutiner (1-3 ovan) i tillräcklig utsträckning?	Delvis
5. Finns relevanta insatser till barn och unga inom kommunen som riskerar att fara illa? Vilka resultat leder insatserna till? (Socialnämnden)	Ja
6. Finns det lägesbilder avseende situationen i kommunen som kan ligga till grund för åtgärder med syfte att minska kriminalitet och normbrytande beteenden hos barn? (Kommunstyrelsen)	Ja
7. Får styrelsen och nämnderna tillräcklig information om utvecklingen inom området?	Ja
8. Vidtar nämnderna åtgärder utifrån den rapportering som lämnats?	Delvis

Rekommendationer

Utifrån granskningsresultaten vill vi lämna följande rekommendationer:

- Att barn- och ungdomsnämnden fortsätter arbetet med att säkerställa en tillräcklig kompetens hos samtlig skolpersonal vad gäller att i ett tidigt skede uppmärksamma barn och unga som riskerar att fara illa
- Att barn- och ungdomsnämnden överväger att utarbeta dokumenterade rutiner för processen kring orosanmälan, i syfte att säkerställa en enhetlig hantering av ärenden rörande barn och unga som riskerar att fara illa
- Att socialnämnden säkerställer en efterlevnad till intern rutin och lagens krav på att lämna information till anmälaren om huruvida utredning inletts, inte inletts eller redan pågår, i de fall som anmälaren begärt detta och det inte bedöms olämpligt

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	4
Bakgrund	4
Syfte och revisionsfrågor	4
Revisionskriterier	5
Avgränsning	5
Metod	5
Organisation	7
Föreningsbidrag	7
Granskningsresultat	8
Strukturer och rutiner för samverkan	8
lakttagelser	8
Bedömning	13
Rutiner och arbetssätt för att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa	13
lakttagelser	13
Bedömning	14
Rutiner för orosanmälan	15
lakttagelser	15
Bedömning	16
Följsamhet till rutiner	16
lakttagelser	17
Bedömning	17
Insatser till barn och unga som riskerar att fara illa	18
lakttagelser	18
Bedömning	24
Lägesbilder avseende kommunens situation	24
lakttagelser	25
Bedömning	26
Information till styrelse och nämnder	26
lakttagelser	26
Bedömning	30
Samlad bedömning	32
Rekommendationer	32
Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor	33
Bilagor	36

Inledning

Bakgrund

Myndigheter har en allmän lagstadgad skyldighet att samverka enligt 8 § förvaltningslagen. I den kommunala verksamheten anses olika kommunala nämnder vara olika myndigheter.

När det gäller barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa finns även en särskild skyldighet att samverka. Detta regleras i lagstiftning för polis, förskola och skola (skollag), socialtjänst (socialtjänstlag) samt hälso- och sjukvård. Lag om samverkan gäller även enskilt bedriven sjukvård, förskola, skola och skolbarnomsorg. Det är av stor vikt att det i kommunen finns fungerande rutiner för anmälningsplikten, för utredning av barn som misstänks fara illa och tillgång till insatser för att möta barn, unga och familjer i behov av stöd.

Under senare år har alltmer fokus riktats mot risken att organiserad brottslighet rekryterar utsatta barn och unga till kriminell aktivitet. Den organiserade brottsligheten benämns idag som systemhotande och den kriminella ekonomin uppskattas omfatta över 150 miljarder kr årligen. Ett stärkt brottsförebyggande arbete är en förutsättning för ett mer robust samhälle och en stärkt inre säkerhet och samtidigt viktigt för att hindra rekrytering av unga till gängkriminalitet. Kommunen har sedan juli 2023 ett lagstadgat ansvar för det brottsförebyggande arbetet.

Med utgångspunkt från riskanalys för år 2024 har de förtroendevalda revisorerna i Vallentuna kommun beslutat att genomföra en granskning av kommunens samverkan kring insatser för barn och unga som riskerar att fara illa, t ex genom gängkriminalitet.

Revisionsobjekt i granskningen är socialnämnden, barn- och ungdomsnämnden samt kommunstyrelsen.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunstyrelsen och aktuella nämnder säkerställer att insatser sker i samverkan för barn och unga som riskerar att fara illa.

Följande revisionsfrågor besvaras i granskningen:

1. Finns det strukturer och rutiner för samverkan inom förvaltningar och över förvaltningsgränser kring barn och ungdomar som riskerar att fara illa?
2. Finns det rutiner och arbetssätt för att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa?
3. Har skolan rutiner för att göra orosanmälan till socialtjänsten?
4. Följs rutiner (1-3 ovan) i tillräcklig utsträckning?
5. Finns relevanta insatser till barn och unga inom kommunen som riskerar att fara illa?

- a. Vilka resultat leder insatserna till?
6. Finns det lägesbilder avseende situationen i kommunen som kan ligga till grund för åtgärder med syfte att minska kriminalitet och normbrytande beteenden hos barn?
7. Får styrelsen och nämnderna tillräcklig information om utvecklingen inom området?
8. Vidtar nämnderna åtgärder utifrån den rapportering som lämnats?

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar.

Följande revisionskriterier används i granskningen:

- Kommunallagen (2017:725) 6:1, 6:6, 6:13
- Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete
- Skollagen (2010:800) 5:3, 5:4
- Socialtjänstlagen (2001:453) 5:1, 5:6
- Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete
- Kommuninterna styrdokument som rör området, däribland reglemente för kommunstyrelse och nämnder.

Avgränsning

Granskningen avgränsas i första hand till kalenderår 2024.

Granskningen avgränsas till barn i åldern 10-13 år och skolans samt socialtjänstens samarbete avseende målgruppen. Kommunstyrelsen granskas med fokus på styrelsens samordnande ansvar, bl. a. för kommunens brottsförebyggande arbete. Utöver detta berörs även kulturnämnden och fritidsnämnden.

För övrig avgränsning, se avsnitten "Syfte och revisionsfrågor" och "Revisionskriterier".

Metod

Granskningen har skett genom analys av relevant dokumentation samt via intervjuer med följande funktioner:

- Strateg trygghet och social hållbarhet
- Enhetschef barn- och familjeenheten
- Ett urval av socialsekreterare
- Enhetschef öppenvård barn och familj
- Ett urval av medarbetare från öppenvården
- En skolsocionom
- Verksamhetschef barn- och elevhälsan
- Ett urval av medarbetare ur elevhälsan
- Ett urval av rektorer
- Ett urval av lärare
- Enhetschef aktiv och ung fritid

Revisionell bedömning av respektive revisionsfråga sker utifrån en tregradig skala:
ja/uppfullt (grön); delvis uppfullt (gul); nej/ej uppfullt (röd).

Kvalitetssäkring har genomförts av Henrik Fagerlind, certifierad kommunal revisor, enligt PwCs rutiner och checklistor för kvalitetssäkring.

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Organisation

Barn- och ungdomsnämnden i Vallentuna kommun ansvarar för utbildning av barn i förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola samt fritidshem integrerade med grundskolans årskurs F-6.

Socialnämnden ansvarar för myndighetsutövning, biståndsbeslut om öppna insatser inom bland annat individ- och familjeomsorgen.

Denna granskning fokuserar främst på skola och socialtjänst samt samverkan både internt och med externa parter. Utöver detta omfattas även det kommunövergripande arbetet med utgångspunkt i kommunstyrelsens samordnande ansvar.

Granskningsresultat

Strukturer och rutiner för samverkan

Revisionsfråga 1: Finns det strukturer och rutiner för samverkan inom förvaltningar och över förvaltningsgränser kring barn och ungdomar som riskerar att fara illa?

I 5 kap. 1 § socialtjänstlagen regleras socialnämndens ansvar att verka för att barn och unga växer upp under trygga och goda förhållanden. I socialnämndens ansvar ligger bland annat att bedriva ett förebyggande arbete för att förhindra att barn och unga far illa. Tillsammans med andra samhällsorgan ska socialnämnden uppmärksamma och verka för att barn och unga inte vistas i miljöer som är skadliga för dem.

I 29 kap. 13 § skollagen regleras att huvudmannen, på socialnämndens initiativ, ska samverka med andra samhällsorgan, organisationer etc. i frågor som rör barn som far eller riskerar att fara illa.

I kommunplanen för år 2024-2026 framgår kommunens mål för perioden. Ett av dessa mål handlar om att "*Vallentuna är och ska förbli en av de tryggaste kommunerna i både länet och landet*". Inom ramen för detta mål beskrivs bland annat vikten av en fortsatt samverkan med polis, brandförsvaret, föreningar och civilsamhälle i syfte att bidra till att motverka brott och kriminalitet samt öka tryggheten. Vidare anges att trygghet och studiero ska prägla kommunens skolor och förskolor, liksom att det förebyggande arbetet kring tobak, alkohol och narkotika särskilt ska rikta in sig på att skydda barn och ungdomar.

Vi har inom ramen för denna revisionsfråga granskat huruvida barn- och ungdomsnämnden och socialnämnden säkerställt att det finns strukturer och rutiner för samverkan kring barn och unga som riskerar att fara illa.

lakttagelser

Inom ramen för granskningen framkommer att det i Vallentuna kommun finns ett flertal olika samverkansformer som berör arbetet med barn och unga som riskerar att fara illa. Det handlar dels om kommunövergripande strukturer som exempelvis *Tryggare Vallentuna*, dels om mer lokala strukturer som berör en eller flera förvaltningar. Nedan redogörs för de olika formerna av samverkan som finns i kommunen inom det berörda området.

Tryggare Vallentuna

Vallentuna kommuns trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbete samordnas, planeras och följs upp i ett forum som kallas *Tryggare Vallentuna*. Tryggare Vallentuna är en samverkansplattform med tre olika nivåer; en ledningsgrupp, en strategisk grupp samt en nätverksgrupp. Strateg trygghet och social hållbarhet samordnar det övergripande arbetet.

I *ledningsgruppen* (som också utgör kommunens brottsförebyggande råd) ingår kommundirektör, stabschef, utbildningschef, socialchef, kultur och fritidschef, samhällsbyggnadschef, teknik- och fastighetschef, kommunpolis (Lopo Södra Roslagen), enhetschef (Storstockholms brandförsvaret) och strateg för trygghet och social hållbarhet. Ledningsgruppen formulerar målsättningar för det lokala trygghetsfrämjande arbetet i samverkan samt planerar organisationsspecifika aktiviteter som följs upp av respektive ansvarig förvaltning.

I den *strategiska gruppen* ingår befattningar som utsetts av sina respektive förvaltningschefer att delta. Den strategiska gruppen ansvarar för planering av genomförandet av organisationsspecifika aktiviteter efter lokala utvecklingsbehov.

Nätverksgruppen består av representanter från både de kommunala förvaltningarna och från andra verksamheter. I *Handlingsplan Tryggare Vallentuna 2023-2024* framgår att representanter från följande verksamheter ingår: ung Fritid, öppenvården, myndighet barn och familj samt vuxen, utbildningsstrateg, ungdomsmottagningen, teknisk förvaltare, gata- och parkavdelningen, kommunvägledare kontaktcenter, näringslivsstrateg, kommunpolis, enhetschef Vallentuna brandstation samt strateg trygghet och social hållbarhet. Vid behov och möjlighet deltar även ungdomsdiakon från Svenska kyrkan, väktarbolag och ansvarig för trygghet på transportföretaget Transdev.

Vartannat år tas en handlingsplan fram. Den nu gällande *Handlingsplan Tryggare Vallentuna 2023-2024*, är en del av samverkansöverenskommelsen mellan Vallentuna kommun och Lokalpolisområde Södra Roslagen. Syftet är att minska brottsligheten och öka tryggheten i Vallentuna. I handlingsplanen har ett antal fokusområden formulerats. För år 2023-2024 utgörs fokusområdena av nedanstående:

- Verka för en trygg, säker och attraktiv miljö
- Främja goda och trygga uppväxtvillkor för barn och ungdomar
- Främja goda förutsättningar som stärker invånarnas psykiska hälsa
- Förebygga användandet av alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel
- Förebygga uppkomsten av brott och våld

I handlingsplanen framgår att det, kopplat till att verka för en trygg, säker och attraktiv miljö årligen genomförs trygghetsvandringar i samverkan med civilsamhället för att studera utemiljöer utifrån trygghetsaspekter. Under våren och hösten 2023 och 2024 har minst två trygghetsvandringar per år genomförts i samverkan med civilsamhället och näringslivet.

Kopplat till det andra fokusområdet; att främja goda och trygga uppväxtvillkor för barn och ungdomar, framgår i handlingsplanen att skolfrånvaron har ökat de senaste åren i kommunen. Flera aktiviteter planeras därför att genomföras för att stärka närvaron. Dessa inkluderar att skapa en säker och trygg mötesplats för kommunens ungdomar, främja och fortsätta arbetet med SIG¹, utveckla samverkansformen SSPF (se mer om

¹ Social insatsgrupp, en arbetsmetod för samverkan mellan socialtjänst, skola och polis för att hjälpa unga att sluta begå brott

SSPF nedan) samt utveckla former för föräldrastöd genom föräldrastödsprogrammet ABC. Samverkan framhålls ske mellan flera förvaltningar, såsom socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen samt andra samhällsaktörer som Svenska kyrkan och polisen. Socialförvaltningen samarbetar för att skyndsamt genomföra orossamtal när ungdomar misstänks för brott, tillsammans med socialtjänst, polis och vårdnadshavare. Ett annat exempel är skolnärvaroprojektet som genomförs i samverkan med deltagande verksamheter och tillämpar verktyg för anmälan om kränkande behandling.

Det tredje fokusområdet handlar om att främja goda förutsättningar som stärker invånarnas fysiska hälsa. I sammanhanget beskrivs skolan som en viktig insats för att främja hälsa, lärande och aktivt arbete kring fysisk hälsa i alla åldrar. Insatserna som genomförs är kunskapsbaserade metoder riktade till ungdomar, barn och föräldrar. Exempel på aktiviteter är kunskapshöjande insatser för medarbetare kring fysisk hälsa utifrån ett hälsofrämjande perspektiv, inklusive ökad kunskap om HBTQI, heder och barn med funktionsnedsättningar.

Vad gäller det fjärde fokusområdet; att förebygga användandet av narkotika, doping, tobak, alkohol och spel (ANDTS) framgår i handlingsplanen att dessa frågor ingår som en naturlig del av det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet. Barn och ungdomar framhålls som en viktig målgrupp. Enligt Stockholmsenkäten² från 2022 har antalet elever som använder tobak dagligen ökat, liksom narkotikabruk bland flickor i gymnasiet. Aktiviteter som genomförs inkluderar att förbättra hanteringen av rökförbudet vid skolverksamheter och att genomföra informations- och kunskapshöjande insatser kring ANDTS-användningens effekter på hälsan. En del i ANDTS-arbetet utgörs av den *Strategi för ANDTS-arbetet i Vallentuna kommun 2024-2025* som kommunstyrelsen fastställde 2023-12-11 § 201. Strategin innehåller bland annat information om ANDTS-situationen nationellt och i Vallentuna kommun, liksom inriktning och prioritering för Vallentunas ANDTS-arbete.

Kopplat till fokusområdet att förebygga brott och våld framgår i handlingsplanen att Vallentuna kommun använder arbetsmetoden EST³, som innefattar ett systematiskt arbetssätt där verksamheter samverkar för att kartlägga, analysera och samla information om brottslighet, identifiera åtgärder och följa upp arbetet. Kommunen har också upprättat en samverkansöverenskommelse med Polismyndigheten för att belysa gemensamt prioriterade områden inom det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet.

SSPF

I Vallentuna kommun finns även SSPF, vilket är en samverkansstruktur bestående av skola, socialtjänst, polis och fritid. Syftet med SSPF är att, genom tidiga gemensamma åtgärder, förhindra och förebygga att kommunens barn och unga utvecklar en kriminell

² En undersökning om ungdomars levnadsvanor. Undersökningen vänder sig till ungdomar i årskurs nio och år två på gymnasiet och handlar om droger och spel om pengar, kriminalitet och utsatthet för brott psykisk hälsa samt skola, fritid och föräldrar

³ Effektiv samordning för ökad trygghet; ett systematiskt arbetssätt för samverkan i det trygghetsskapande arbetet

livsstil och/eller använder droger. Vi har inom ramen för granskningen tagit del av ett rutindokument (ej daterat) rörande handläggning inom SSPF. I rutindokumentet framgår bland annat vilka funktioner som ingår i konstellationen samt beskrivningar av hur samverkan sker i praktiken, både i individärenden och på övergripande nivå.

Inom ramen för SSPF finns en styrgrupp, en arbetsgrupp/operativ grupp samt en koordinator. Koordinatören hör organisatoriskt sett till socialtjänstens mottagning.

Barn i behov av särskilt stöd (BUS)

Kommunerna i Stockholms län och Region Stockholm har sedan 2001 en gemensam överenskommelse gällande samverkan kring barn (under 18 år) som är i behov av särskilt stöd. Den nuvarande överenskommelsen beslutades år 2012. Den omfattar bland annat ansvarsfördelning och gemensamma utgångspunkter samt mål och samverkansstrukturer och syftar framförallt till att definiera, utveckla och förbättra samverkan mellan kommunens och hälso- och sjukvårdens verksamheter.

I Vallentuna kommun organiseras BUS-arbetet av verksamhetschef för barn- och elevhälsan, Öppna förskolan, Ungdomsmottagningen och elevhälsans medicinska insats. I styrgruppen ingår socialchef, enhetschefer från socialtjänsten och förvaltningschef för kultur- och fritidsförvaltningen, liksom enhetschefer från barn- och ungdomspsykiatri, liksom enhets- eller verksamhetschefer från Barnmedicinska mottagningen BUMM, habiliteringen samt Vallentuna vårdenhet (mödravårdscentral, barnavårdscentral, husläkare). Utöver ledningsgruppen finns även en arbetsgrupp som kallas för Lokalt BUS. Arbetsgruppen består av första linjens chefer.

Familjecentral

Under år 2024 har en familjecentral öppnat i Vallentuna kommun. Vi har tagit del av det samverkansavtal som bland annat beskriver familjecentralens syfte, mål och organisation. Avtalet gäller från och med 2024-04-24 och förlängs med ett år i taget, så länge ingen av parterna säger upp avtalet. I familjecentralens organisation ingår barnmorskemottagning, barnavårdscentral, öppna förskolan samt öppenvården/socialförvaltningen. Målgruppen är blivande föräldrar samt förskolebarn och deras föräldrar, boende i Vallentuna kommun. Syftet är att samordna och samlokalisera främjande och förebyggande arbete, med barnets och familjens bästa i centrum. För ledning och samordning av verksamheten finns dels en styrgrupp (som träffas en gång per termin), dels en samordnarfunktion. Styrgruppen består av enhetschefer för de ingående verksamheterna och samordnare är en barnmorska från barnmorskemottagningen. Utöver detta finns även arbetsgrupp, som träffas en gång per månad.

Skolsociala team

Vid granskningstillfället pågår ett arbete med införandet av skolsocialt team, som finansieras genom projektmedel som barn- och ungdomsförvaltningen och socialförvaltningen sökt gemensamt. Teamet består av en representant från socialförvaltningen och en representant från barn- och ungdomsförvaltningen och har i

uppdrag att i huvudsak arbeta kring elever med hög skolfrånvaro, i syfte att stärka elevens delaktighet, närvaro, målpuffyllelse och mående.

Skolsocionomer

Sedan cirka tre år tillbaka finns inom grundskolan i Vallentuna kommun två skolsocionomer. Skolsocionomerna riktar sig till samtliga skolpliktiga elever (från förskoleklass till och med årskurs nio), vilket innebär totalt sett cirka 4000 elever. Skolsocionomernas huvudsakliga uppdrag är att bygga broar mellan barn- och ungdomsförvaltningen och socialförvaltningen och stödja i det förebyggande arbetet. Vid intervjuer beskrivs bland annat vikten av att arbeta för att eliminera riskfaktorer i ett tidigt skede, vilket bland annat sker genom diskussioner i arbetslag, med vårdnadshavare etc. Skolsocionomerna informerar bland annat om vilket stöd som finns att tillgå inom ramen för kommunens verksamheter.

I dokumentet *Verksamhetsuppdrag Öppenvården för barn och familj 0-20 år* beskrivs att uppdraget är att tidigt bedriva socialt arbete med fokus på barn, ungdomar och familjer. Målet är att minska skolfrånvaron och att öka barnets fysiska och psykiska hälsa, både på individuell nivå och gruppnivå. Vanligen tar skolans personal kontakt med skolsocionomerna som sedan genomför en första kartläggning av bakomliggande orsaker till den problematiska frånvaron. I samverkan med exempelvis elevhälsoteamen kan skolsocionomerna delta i planering för anpassat stöd för eleven.

Samverkan mellan socialtjänst (myndighet) och öppenvård

Vi har inom ramen för granskningen tagit del av två rutindokument som beskriver samverkan mellan öppenvården och barn- och familjeenheten. I det ena dokumentet (senast reviderat 2024-08-21) beskrivs ärendehantering utifrån olika områden, som exempelvis ärendegången vid biståndsbedömda insatser samt formerna för gemensamma möten och ärendedragning. Det andra rutindokumentet (ej daterat) omfattar i huvudsak rutiner som tillämpas i samband med insatsen *familjenära stöd* (se mer om detta i ett senare kapitel).

I dokumentet *Verksamhetsuppdrag Öppenvården för barn och familj 0-20 år* framgår att öppenvården och barn- och familjeenheten har gemensamma planeringsdagar, veckovisa avstämningar samt beredskapsgrupp varje vecka. Därutöver har chefer för respektive verksamhet veckovisa avstämningar. Detta för att skapa en effektiv och ändamålsenlig verksamhet som tillgodoser behov av stöd och insatser hos barn, unga och familjer.

Utöver det som beskrivits ovan sker intern samverkan inom barn- och ungdomsförvaltningen även inom ramen för elevhälsoteam. Se mer om detta i nästkommande kapitel. På individnivå framhålls samverkan över förvaltningsgränserna även ske i samband med SIP (Samordnad individuell plan), för de barn som är i behov av stöd från flera aktörer.

Bedömning

Finns det strukturer och rutiner för samverkan inom förvaltningar och över förvaltningsgränser kring barn och ungdomar som riskerar att fara illa?

Ja.

Utifrån genomförd granskning är vår uppfattning att det finns ett flertal strukturer och rutiner för samverkan kring barn och unga som riskerar att fara illa, både på individ- och övergripande nivå.

Rutiner och arbetssätt för att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa

Revisionsfråga 2: Finns det rutiner och arbetssätt för att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa?

För att granska om barn- och ungdomsnämnden har säkerställt att förutsättningar finns i verksamheten för att uppmärksamma de barn som far illa har vi inom ramen för denna revisionsfråga granskat förekomst av metoder och arbetssätt för tidig upptäckt. Vi har också tittat på om det finns ett systematiskt arbete för att säkerställa personalens kompetens för att identifiera risker för att barn far illa.

lakttagelser

Vid granskningstillfället sker inga systematiska utbildningstillfällen eller motsvarande, vad gäller exempelvis vilka tecken skolpersonal bör vara uppmärksamma på för att upptäcka barn som far illa. Området omfattas heller inte specifikt inom ramen för introduktion av nyanställd personal eller vikarier. Ett sätt att öka kunskapen hos skolpersonal är det nyligen återinförda arbetssättet som innebär att det finns socialsekreterare som har särskilt utsedda kontaktskolor. Detta har införts i samband med att socialtjänsten utökat sin mottagningsverksamhet. Syftet med kontaktskolorna framhålls vara att säkerställa en nära och effektiv samverkan mellan skolan och socialtjänsten och att minska risken för skillnader mellan kommunens skolor och personbundenhet vad gäller exempelvis kunskaper om barn som riskerar att fara illa.

I granskningen beskrivs hur verksamheterna organiserat sig för att möta upp och hantera situationer när någon form av oro för ett barn uppmärksammas. Vid intervjuer ges uttryck för att en betydande andel elever i Vallentuna kommun uppvisar olika former av risker som skulle kunna leda till problematisk skolfrånvaro. Det uppfattas i huvudsak finnas en gemensam strävan efter att förbättra närvaron i skolan. I detta arbete finns bland annat de tidigare nämnda skolsociomerna till stöd. Skolsociomerna kan föra samtal med dels skolpersonalen men också med det berörda barnet och dess vårdnadshavare, i syfte att ge det stöd som behövs för att eliminera eventuella riskbeteenden. En stor del av arbetet beskrivs vara att få till samverkan mellan barn- och ungdomsförvaltningen och socialförvaltningen, och för att stärka detta arbete ytterligare startar nu även projektet med skolsocialt team.

Dokumentation och kommunikation om exempelvis elever som det finns oro kring för i det digitala systemet DF Respons.

Elevhälsans organisering och stöd

I Vallentuna kommun organiseras kurator och person med specialpedagogisk kompetens lokalt av rektor. Skolläkare, skolsköterska samt skolpsykolog är centralt organiserade. Det finns även en centralt anställd specialpedagog med uppdrag mot förskolan, liksom en tal- och språkpedagog med uppdrag gentemot grundskola och gymnasium. Insatser från skolläkare fördelas mellan skolorna efter behov. Skolskötersketjänsterna fördelas utifrån elevantal/nyckeltal. Skolpsykolog deltar vid elevhälsoteam och uppdraget fördelas utifrån elevantal. Ärenden som fortbildning, konsultation och handledning fördelas i gemensam kö. Vi granskningstillfället uppges att de allra flesta ärenden hanteras löpande utan väntetid, men det finns en kö som kan fluktuera mellan en och tre månader. Även fördelning av psykologutredningar sker utifrån en gemensam kö, i syfte att säkerställa en likvärdighet inom kommunen. Väntetiden framhålls kunna påverkas av flera faktorer, som exempelvis prioritering utifrån ålder eller aktuell skolsituation. Detta medför att väntetiden för utredning kan variera med flera månader. Vad gäller remiss kring neuropsykiatriska eller barnmedicinska frågeställningar organiseras detta genom skolsköterska/skolläkare. Väntetiden till skolläkare framhålls kunna variera från någon vecka till tre månader.

Insatser från specialpedagog och tal- och språkpedagog sker utifrån ärendeförfrågan. Det finns även studie- och yrkesvägledare, vars tjänster fördelas utifrån elevantal/nyckeltal och skiljer sig mellan årskurserna. Tyngdpunkten ligger på elever i årskurserna 7-9 samt gymnasiet.

Inom ramen för granskningen har vi tagit del av skolsköterskornas årshjul. Århjulet ger stöd i när under året som skolsköterskornas insatser ska ske, såsom exempelvis hälsosamtal, klassbesök samt hälsobesök. I granskningen framkommer att hälsosamtal genomförs i årskurs 1, 2, 4, och 7 samt år 1 på gymnasiet.

Intervjuade beskriver att elevhälsoteamen utgör ett viktigt forum för skolpersonal att lyfta frågor som rör oro kring barn. Vid elevhälsoteamen deltar, förutom kurator, alltid skolsköterska och skolpsykolog. Ibland deltar även speciallärare och specialpedagoger. Utöver de mer "formella" forumen som elevhälsoteam finns också möjlighet för skolpersonal att när som helst ta kontakt med exempelvis kurator för samråd och stöd i samband med oro för ett barn.

Bedömning

Finns det rutiner och arbetssätt för att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa?

Delvis.

Vår bedömning är att det till viss del finns rutiner och arbetssätt för att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa, som exempelvis hälsosamtal. Det förekommer inte någon systematisk fortbildning av skolpersonal, som syftar till att tydliggöra exempelvis vilka tecken som man bör vara vaksam på för att i ett tidigt skede uppmärksamma barn som riskerar att fara illa. Vår bedömning är att det kan finnas en risk att exempelvis ny personal således kan sakna nödvändig kunskap och förståelse för hur de ska agera vid misstanke om att ett barn far illa. Införandet av arbetssättet som innebär att

socialsekreterare finns knutna till respektive skola kan ses som ett steg i riktningen för att öka kompetensen hos skolpersonalen. Det senare beskrivs i granskningen förväntas bidra till en nära och effektiv samverkan mellan skolan och socialtjänsten och till att minska risken för skillnader mellan kommunens skolor.

Vår bedömning är att barn- och ungdomsnämnden tydliggjort en organisation, genom exempelvis elevhälsans arbete och skolsocionomer, som syftar till att möta upp och hantera situationer där oro för ett barn väl har uppmärksammats.

Rutiner för orosanmälan

Revisionsfråga 3: Har skolan rutiner för att göra orosanmälan till socialtjänsten?

I 14 kap. 1 § socialtjänstlagen regleras vilka myndigheter och yrkesverksamma som har en lagstadgad skyldighet att göra en orosanmälan till socialtjänsten vid kännedom eller misstanke om att ett barn far illa. Rektorer, lärare och elevhälsopersonal utgör exempel på sådana yrkeskategorier som omfattas av lagkravet.

lakttagelser

Vi har inom ramen för granskningen tagit del av elevhälsoplanen för läsåret 2024/2025 för de tre skolorna som medverkat vid intervjuer. Vi noterar att alla tre elevhälsoplanerna innehåller information om orosanmälningar, som exempelvis hänvisning till den anmälningsskyldighet som råder vid oro för ett barn. I elevhälsoplan nummer ett framgår att det i första hand är kurator som har ansvaret att löpande följa upp samarbetet med socialtjänsten samt i samarbete med personal göra orosanmälan. Vidare framgår tillvägagångssättet vid en anmälan, som exempelvis att en orosanmälan i första hand görs i samråd med rektor och/eller kurator. I elevhälsoplan nummer två framgår att mentor är huvudansvarig för klassens elever, vilket bland annat omfattar ett ansvar att hålla sig informerad om den enskilde elevens situation. Både elevhälsoplan nummer två och tre innehåller information om socialtjänstens myndighetsutövning i form av utredning och beslut om insatser, liksom att stöd finns att få genom öppenvården.

I likhet med vad som beskrivs i elevhälsoplan nummer ett ovan, beskriver även de intervjuade att det i första hand är rektor och/eller kurator som undertecknar orosanmälan när den skickas till socialtjänsten. Intervjuade lärare ger uttryck för att man har kännedom om anmälningsplikten men att det känns tryggt att rektor eller kurator undertecknar själva anmälan. Det händer även att enskilda lärare gör orosanmälan på egen hand och informerar rektor om detta. Som en anledning till att det uppfattas som en trygghet att rektor eller kurator gör anmälan framhålls att det förekommit hotfulla situationer där exempelvis vårdnadshavare blir upprörda över att en orosanmälan gjorts. Likaså framhålls vikten av att man som enskild lärare kan fortsätta ha en god dialog med barnet och vårdnadshavaren, vilket uppfattas förenklas av att det inte är lärarens namn som står som avsändare av anmälan.

I vissa fall finns hos vårdnadshavare en önskan om stöd från socialtjänsten. I granskningen framkommer att exempelvis kurator kan genomföra en orosanmälan

tillsammans med vårdnadshavare, eller vara behjälplig i att genomföra en ansökan om insatser.

Intervjuade beskriver att möjligheten att rådgöra med socialtjänsten innan en eventuell orosanmälan nyttjas i de fall där osäkerhet finns kring ett barn.

Återkoppling från socialtjänsten

I enlighet med socialtjänstlagen har den som är anmälningsskyldig och lämnar en orosanmälan till socialtjänsten möjlighet att få återkoppling avseende huruvida en utredning inleds, inte inleds eller redan pågår. Sådan återkoppling ska på begäran lämnas till anmälaren, under förutsättning att det inte bedöms olämpligt med hänsyn tagen till omständigheterna. Vid intervjuer ges uttryck för att det i anmälingsformuläret finns en ruta som kan kryssas i för att tydliggöra att sådan återkoppling önskas. Intervjuade förmedlar en uppfattning om att det i praktiken varierar huruvida sådan återkoppling sker, vilket medför en osäkerhet hos skolpersonal vad gäller vad som hänt utifrån den situation som oron grundat sig i. Detta i synnerhet då skolpersonalen träffar det aktuella barnet på mer eller mindre daglig basis. Återkoppling framhålls av skolpersonal vara viktigt för förståelsen kring vad som händer för barnet och hur man ska agera inom skolan. Det framhålls inte vara helt ovanligt att flera orosanmälningar görs för samma barn, i de fall som skolpersonalens oro kvarstår.

Bedömning

Har skolan rutiner för att göra orosanmälan till socialtjänsten?

Delvis.

Vår bedömning är att det inte finns några dokumenterade rutiner för att göra orosanmälan till socialtjänsten. Vi noterar dock att samtliga tre elevhälsoplaner som vi inom ramen för granskningen tagit del av innehåller information om anmälningsskyldigheten.

Utifrån genomförda intervjuer är vår uppfattning att kännedomen om anmälningsskyldigheten i huvudsak är god hos skolpersonalen. Vidare är vår uppfattning att det finns likartade arbetssätt vid granskade skolor vad gäller att det i första hand är rektor och/eller kurator som undertecknar orosanmälan, även om det också händer att enskilda lärare skickar anmälan. Att rektor och/eller kurator är den som lämnar en orosanmälan kan vara ett arbetssätt för att undvika negativa konsekvenser för personal och att relationen till elev och vårdnadshavare påverkas negativt. Vår bedömning är att det är viktigt att tydliggöra att en rutin som innebär att rektor och/eller kurator är den som formellt lämnar en orosanmälan till socialtjänsten, inte fråntar orosanmälaren ansvaret för sin anmälan. Vid oro eller misstanke om att ett barn far illa har personalen en anmälningsskyldighet och det går i dessa fall inte att hänvisa till att rektor eller kurator är den som är ansvarig.

Följsamhet till rutiner

Revisionsfråga 4: Följs rutiner (fråga 1-3) i tillräcklig utsträckning?

lakttagelser

Vid intervjuer ges uttryck för att det i huvudsak finns en god grundstruktur för samverkan både inom kommunen och med externa parter. Exempelvis lyfts att man inom flertalet samverkansstrukturer lyckats bibehålla en kontinuitet både före och efter covid-19-pandemin. Samverkan beskrivs som viktigt för att lära sig om varandra och varandras uppdrag, samt för att skapa lätta kommunikationsvägar.

Några utvecklingsområden som lyfts inom ramen för samverkan är att det upplevs kunna finnas ett behov av att - inom ramen för *Tryggare Vallentuna* - i högre grad få med perspektiven från fastighetsbolag, förskola samt rektorer.

Intervjuade beskriver en uppfattning av att kännedomen om den anmälningsskyldighet som råder bland skolpersonal generellt sett är hög inom grundskolan. Information om lagens krav delges främst via rektorer och kuratorer, men på vissa skolor har även socialsekreterare, som fungerar som kontaktpersoner enligt systemet med kontaktskolor, bidragit med sådan information. Vid intervjuer beskrivs att detta medför positiva effekter vad gäller samverkan och informationsutbyte rörande exempelvis varandras uppdrag. Även om denna granskning främst är avgränsad till elever i grundskoleålder, nämns vid intervjuer att det pågår ett utvecklingsarbete vad gäller att höja motsvarande kompetens inom förskoleverksamheterna. I granskningen framkommer att det överlag finns viss utvecklingspotential vad gäller skolpersonalens kunskaper om socialförvaltningens arbete i samband med att en anmälan inkommer.

I granskningen framkommer att de flesta skolor har som rutin att rektor eller kurator undertecknar orosanmälan, även om varje enskild skolpersonal har en anmälningsskyldighet. Intervjuade framhåller att man inte ser någon risk att en anmälan av den anledningen inte blir genomförd till följd av exempelvis rektors eller kurators frånvaro eller om åsikterna avseende huruvida det finns fog för en orosanmälan går isär. Tvärtom beskrivs att det teoretiskt sett skulle kunna föreligga en större risk att anmälan inte blir genomförd om man som enskild lärare skulle behöva stå ensam med sitt namn på anmälan. Vid intervjuer ges uttryck för att det inte i alla lägen är helt tydligt om vårdnadshavare ska informeras om att anmälan gjorts samt vem som i så fall ska informera om detta.

Skolans kontakt med socialtjänsten framhålls i första hand ske i form av exempelvis att socialsekreterare ringer för att inhämta mer information eller genom samtal inom ramen för ett pågående ärende. Enligt intervjuad skolpersonal kan omfattningen av samverkan med socialtjänsten variera från socialsekreterare till socialsekreterare. I vissa fall upplevs från skolans håll också en frustration över socialtjänstens handläggningstider och begränsade möjligheter att genomföra insatser, inte minst mot bakgrund av att sådana huvudsakligen genomförs på frivillig grund. I sammanhanget nämns att utmaningarna riskerar att bli större ju äldre barnet blir, om inte behoven uppmärksammas och tas omhand i ett tidigt skede.

Bedömning

Följs rutiner (fråga 1-3) i tillräcklig utsträckning?

Delvis.

I likhet med vad som framgår i tidigare revisionsfrågor är vår bedömning att det i huvudsak uppfattas finnas samverkansstrukturer kring barn som far illa, både internt och externt. Skolpersonalens kännedom om den anmälningsskyldighet som råder uppfattas i stort som god, men det bedöms finnas ett visst behov av förtydligande avseende vad som gäller kring information till vårdnadshavare i samband med att en orosanmälan lämnas till socialtjänsten. Likaså är vår uppfattning att det finns vissa behov av ytterligare kunskapshöjande insatser till skolpersonal vad gäller socialtjänstens arbete när en orosanmälan mottas. Utifrån genomförd granskning är vår bedömning att det finns en strävan efter att göra rutiner mindre personbundna och att öka samverkan mellan skola och socialtjänst, i syfte att öka förståelsen för varandras uppdrag.

Vår bedömning är att det finns en rutin för skolpersonal att begära återkoppling om huruvida utredning inletts, inte inletts eller redan pågår, genom en särskild ruta att kryssa i på blanketten som används vid orosanmälan. Genomförd granskning tyder på att sådan återkoppling inte alltid sker. Vår bedömning är därför att socialnämnden behöver säkerställa en efterlevnad till rutinen och lagens krav på att lämna sådan information, i de fall som anmälaren begärt detta och det inte bedöms olämpligt.

Insatser till barn och unga som riskerar att fara illa

Revisionsfråga 5: Finns relevanta insatser till barn och unga inom kommunen som riskerar att fara illa?

- *Vilka resultat leder insatserna till?*

Inom ramen för denna revisionsfråga har vi primärt granskat de insatser som socialnämnden har att tillgå för barn och unga inom ramen för öppenvården. Det gäller såväl insatser som kräver föregående biståndsbedömning, som de som kan ges utan myndighetsbeslut. Granskningen har inte omfattat insatser i form av placering.

För att bedöma huruvida insatserna är relevanta har vi kontrollerat om tillhörande arbetsmetoder återfinns i Socialstyrelsens metodguide för socialt arbete⁴. Att en metod finns med i Metodguiden innebär dock inte att Socialstyrelsen rekommenderar den metoden framför andra.

Vad gäller insatsernas resultat har vi granskat om nämnden har metoder för uppföljning.

⁴ En sammanställning över bedömningsmetoder och insatser som är aktuella för socialt arbete i Sverige. Syftet med guiden är att ge objektiv och transparent information till verksamheter som vill bedriva en evidensbaserad praktik.

lakttagelser

Dokumentet *Verksamhetsuppdrag Öppenvården för barn och familj 0-20 år* (som gäller från 2024-11-01 tills vidare) utgör en överenskommelse mellan socialförvaltningens avdelning för staben och socialförvaltningens utförarverksamhet öppenvården barn och familj. I dokumentet framgår bland annat målsättningar med öppenvårdens verksamhet (t ex att ha god tillgänglighet och korta väntetider för att kunna erbjuda snabba insatser), beskrivning av ärendehantering vid biståndsbedömda insatser, ansvarsfördelningen mellan myndighet och utförare, utgångspunkter i form av exempelvis lagstiftning och andra styrande dokument samt former för uppföljning. Det finns även avsnitt rörande personal och kompetens.

I granskningen framkommer att föräldrar i Vallentuna kommun har möjlighet att få upp till tio samtal med familjebehandlare inom socialförvaltningens öppenvård, utan föregående behovsprövning. Intervjuade beskriver att sådana samtal under de senaste åren utökats från tre till fem till nuvarande tio samtal, då ett behov av detta identifierats. Den som önskar ta del sådant föräldrastöd kan ansöka om detta via kommunens webbplats. Dessa samtal är främst riktade till föräldrar och inga barnsamtal genomförs inom ramen för denna (icke behovsprövade) insats. Den kontakt som förs inom ramen för icke biståndsbedömda insatser journalförs inte. Det arbete som sker inom ramen för SSPF journalförs heller inte, då det inte finns någon dokumentationsskyldighet inom ramen för SSPF. Vad gäller SSPF framhålls vid intervjuer vikten av att följa upp för att säkerställa att insatserna faktiskt gör skillnad.

Kommunens fältverksamhet, som arbetar förebyggande och uppsökande i offentliga ungdomsmiljöer, riktar sig till målgruppen 12-20 år.

Andra typer av insatser kan ges efter det att socialtjänsten genomfört en utredning av barnets/familjens behov. En sådan utredning föregås av antingen en orosanmälan eller en ansökan om stöd. Alla insatser som ges enligt socialtjänstlagen ges på frivillig basis, vilket innebär att det är upp till vårdnadshavarna att bestämma om man vill ta emot den erbjudna insatsen eller inte. När socialtjänsten fattat ett beslut om insats skickas en signal till öppenvården, som har i uppdrag att verkställa beslutet. I Vallentuna kommun går samtliga beslut via öppenvårdens behandlingssamordnare, som fördelar ärendet utifrån matchning av typ av insats med kompetens och kapacitet hos medarbetare. Vissa insatser (t ex grupper) startar en gång per termin eller år, medan andra insatser kan verkställas löpande. Vid intervjuer ges uttryck för att vissa insatser kräver samverkan mellan flera enheter i kommunen för att resultatet ska bli så bra som möjligt. Det kan exempelvis handla om enheter som handlägger ekonomiskt bistånd eller ärenden enligt LSS⁵.

Insatser som erbjuds

Intervjuade beskriver en upplevelse av att många ärenden blir alltmer komplexa, vilket ställer höga krav på kompetensen hos den personal som möter dessa barn och deras familjer. Representanter för öppenvården ger uttryck för en kontinuerlig

⁵ Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

kompetensutveckling i form av utbildningar inom olika metoder för att möta behoven. Inom arbetsgruppen har man så kallade metodtider där man delar med sig av nya kunskaper och erfarenheter, i syfte att bredda "verktygslådan".

Utifrån ett identifierat behov hos många familjer i kommunen startade innan sommaren 2024 socialnämnden upp insatsen *familjenära stöd*. Intervjuade inom både socialtjänsten och skola ger uttryck för att man tidigare saknat ett "hands on"-stöd till familjer som är i behov av stöttning i exempelvis att få barnen till skolan på morgnarna. Det familjenära stödet består av totalt tre medarbetare, som alla rekryterats internt inom kommunen. En av tjänsterna är en omfördelning från öppenvården, då bedömningen gjordes att ett flertal ärenden skulle kunna "flyttas med" till det familjenära stödet.

I dokumentet för verksamhetsuppdraget framgår att öppenvården använder olika bedömningsmetoder och insatser med manualbaserad grund. Vidare framgår att de metoder och insatser som nyttjas är aktuella för socialt arbete i Sverige, där målet är att bedriva en evidensbaserad praktik. Valet av arbetssätt vilar på en sammantagen bedömning utifrån den enskildes behov och önskemål samt den professionelles expertis. I dokumentet hänvisas till Socialstyrelsens metodguide för bedömningsmetoder och insatser.

Vad gäller insatser som kräver biståndsbeslut beskriver myndighetsavdelningen *vad* den enskilde/familjen behöver för stöd och hjälp, medan det är upp till öppenvården att bedöma och besluta om innehållet och på vilket sätt stödet ska utformas. Ett undantag är det ovan nämnda *familjenära stödet*, där det formella beslutet fattas av myndighetsavdelningen i samråd med samordnare på öppenvården. Detta sker vid beredningsgruppens möte, där chefer från respektive avdelning deltar. I verksamhetsuppdraget återfinns information om de olika insatser som kan erhållas efter biståndsbeslut från myndighetsavdelningen. Nedan listas de insatser som vid granskningstillfället finns att tillgå i Vallentuna kommun:

Icke biståndsbedömda insatser:

Namn på insatsen	Vad insatsen innebär
Föräldrastöd	Behandlare ger råd, hänvisar till rätt instans för aktuell fråga eller informerar om hur man kan få mer hjälp genom biståndsbedömda insatser. I samtal kan stödet och reflektioner leda fram till olika lösningar för föräldrar.
ABC barn (Alla Barn i Centrum)	Ett föräldrastödsprogram som vänder sig till alla föräldrar med barn i olika åldersgrupper. Syftar till att stärka familjerelationer och att hjälpa föräldrar att handskas med vardagssituationer.
KOMET	Kommunikationsmetod; ett utbildningsprogram som riktar sig till föräldrar utifrån målet att lära ut verktyg som leder till mindre bråk och konflikter hemma.
Skilda världar	Stödgrupp för barn 7 - 12 år som har skilda föräldrar.

Hela barn	En barnfokuserad samtalsserie för föräldrar i konflikt som har svårt att samtala om frågor som rör det gemensamma barnet.
Hoppet	Stödgrupper för barn 7–12 år eller ungdomar 13–17 år. Grupperna vänder sig till barn och ungdomar som har en förälder/föräldrar eller någon annan anhörig som är eller har varit beroende av alkohol, narkotika eller läkemedel.
Skol-socionomer	Se tidigare kapitel.
Skolsocialt team	Se tidigare kapitel.
Stöd på väg	Riktat till unga mellan 16-20 år där gymnasieutbildningen inte fungerar och man behöver hjälp att komma vidare.
Mini Stöd	Samtalsmodell i samverkan med MiniMaria ⁶ . Stödet riktar sig till föräldrar vars ungdom genomgår en missbruksbedömning på MiniMaria.
Anhörig-konsulent	Förebyggande verksamhet som erbjuder stöd till anhöriga utifrån t ex en närståendes psykiska ohälsa, sjukdom, missbruks- och beroendeproblematik, långvariga somatiska besvär eller med funktionsvariation.

Biståndsbedömda insatser:

Namn på insatsen	Vad insatsen innebär
Familje-behandling	Riktat till hela familjen, som stöd i föräldrarollen men omfattar också ungdomar och barn i familjen.
Intensivstöd ⁷	Familjebehandling vid hög oro, alternativt när barnets behov är större än vad nuvarande insats kan tillgodose kan en intensiv familjebehandling erbjudas. Syftet är att med mer omfattande stöd stötta familjen till att klara sig bättre själv/på hemmaplan, vilket minskar risken för placering och ökar individens hälsa och välmående.
Familjenära stöd	Avsedd för familjer i behov av praktiskt stöd och vägledning i sin vardag. Insatsen har ett tydligt fokus på stöd i föräldraskapet och kan beviljas barn vars föräldrar har varaktiga psykiatriska eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.
Verkställighet av ungdomstjänst och ungdomskontrakt	Ett alternativ till böter och fängelsestraff för unga mellan 15 och 21 år som utdöms av tingsrätten. Dess innebörd är att den unge utför ett oavlönat arbete på en arbetsplats och deltar i eventuella samtal enligt ett speciellt program.

⁶ Verksamhet inom som riktar sig till ungdomar och unga vuxna upp till 20 år som har problem med alkohol och droger

⁷ Det finns en särskild riktlinje för intensivstöd enligt "Vallentunamodellen", daterad 2022-09-08

Inom ramen för ovanstående insatser tillämpas ett antal olika arbetsmetoder. Nedan framgår de arbetsmetoder som listas i dokumentet för öppenvårdens verksamhetsuppdrag:

Arbetsmetoder:

Namn på metoden	Vad metoden innebär
RePULSE	Arbetsmetod för impuls kontroll och träning av sociala färdigheter.
KIBB	Kognitiv integrerad behandling vid risk för barnmisshandel; kan användas när det finns risk för och/eller där det har förekommit någon typ av misshandel mot barn.
Trappan	Modell för krissamtal med barn som upplevt våld i sin familj.
Föra barnen på tal-samtal ⁸	Manualbaserad metod för att samtala om barnen och stärka deras välbefinnande när familjen lever i en svår livssituation genom psykisk ohälsa, missbruk eller annat.
ESTER	Evidensbaserad strukturerad bedömning av risk och skyddsfaktorer; ett bedömningsinstrument för bedömning av unga med normbrytande beteende eller som befinner sig i riskzonen för normbrytande beteende.
Förstärkt Komet	Som ett komplement och alternativ till Komet som är en öppen icke biståndsbedömd insats kan familjer som inte bedöms kunna delta i grupp ges individuellt stöd.

Av ovanstående arbetsmetoder finns samtliga upptagna i Socialstyrelsens metodguide.

I samband med uppstart av en biståndsbedömd insats öppnas en individuell journal i verksamhetssystemet, där dokumentation sker löpande. Det åligger utföraren att, tillsammans med den enskilde, upprätta en genomförandeplan där det tydliggörs vilka aktiviteter som ska genomföras, vem som är ansvarig för dessa samt när de ska genomföras. Genomförandeplanen ska vara färdigställd inom fyra veckor från det att uppdraget startar. När planen har undertecknats av vårdnadshavare ska den skrivskyddas och delges handläggare på myndighetsavdelningen. Vid intervjuer ges uttryck för att genomförandeplaner upprättas men att det kan finnas viss utvecklingspotential att från myndighetssidan använda planen i samband med uppföljning av insatsen.

Vid intervjuer förmedlas varierande uppfattningar av huruvida tillgången till insatser fullt ut motsvarar de behov som finns. Några intervjuade lyfter att man noterar att många vårdnadshavare är slutkörda till följd av exempelvis barn med omfattande och komplexa

⁸ I Socialstyrelsens metodguide går denna under namnet Beardslee's familjeintervention

svårigheter, och att det kan vara svårt att tillgodose deras behov av återhämtning. Likaså nämns att vissa vårdnadshavare ger uttryck för att man behöver handgriplig hjälp i större utsträckning än samtal. I sammanhanget nämns att det är positivt att det familjenära stödet kommit igång, då det upplevs tidigare ha saknats en sådan insats.

Uppföljning av insatser

Vi har inom ramen för granskningen tagit del av *Rutiner för handläggning barn- och familjeenheten*, daterade 2024-04-11. Rutindokumentet innehåller beskrivningar avseende tillvägagångssättet vid handläggningen av barn- och ungdomsärenden, vilket bland annat inkluderar uppföljning av öppenvårdsinsatser.

Vid intervjuer framkommer att socialförvaltningen detta år inte fick några anmälningar till barngruppen Skilda Världar. Desto fler ansökningar framhålls ha skett till ABC. Vid intervjuer förmedlas en uppfattning om att KOMET är det som används mest.

I dokumentet *Verksamhetsuppdrag Öppenvården för barn och familj 0-20 år* framgår att biståndet ska följas upp tre månader efter påbörjad insats (med undantag för familjenära stöd som följs upp var sjätte månad). Det är ansvarig socialsekreterare på myndighetsavdelningen som ansvarar för genomförandet av uppföljningen. Om behov av förändring av uppdraget föreligger, ska detta resultera i ett reviderat uppdrag från socialsekreterare inom två veckor.

Vid intervjuer beskrivs att socialnämnden för några år sedan gav i uppdrag att skapa en systematisk uppföljning av insatser. Utifrån detta skapades en arbetsgrupp med syftet att hitta former för uppföljning. I sammanhanget nämns svårigheten i att hitta en metod som mäter samtalsbehandling. I början av insatsen samt efter sex respektive tolv månader får berörda föräldrar svara på en enkät. Uppföljningen utgör en utvärdering av hur man mår i sin familj. Formerna för uppföljning beskrivs ha utvecklats genom att den tidigare skett i pappersform till att numera ske digitalt. Mot bakgrund av att uppföljningen i denna form startade under våren 2024 beskriver intervjuade att det vid granskningstillfället ännu inte kunnat dras några specifika slutsatser, men att vissa indikationer noterats. Genom digitalisering av enkäten skapas möjligheter till uppföljning på en övergripande nivå där sortering kan göras utifrån olika parametrar, för att se exempelvis likheter och skillnader mellan olika målgrupper.

Formerna för systematisk uppföljning beskrivs även i dokumentet *Verksamhetsuppdrag Öppenvården för barn och familj 0-20 år*, där det framgår att den systematiska uppföljningen tjänar som underlag för analys och sammanfattning över stödets kvalitet och nyttan för den enskilde. Vidare framgår att utvärdering även sker löpande, i samband med uppföljning av insatser där uppdraget kan komma att revideras utifrån familjens behov. Mottaglighet och framsteg i ärendet ska dokumenteras, och i samband med att ett ärende avslutas skriver öppenvården en sammanfattning av uppdragets måluppfyllelse.

På övergripande nivå följs även ett antal nyckeltal med bäring på det granskade området. I socialnämndens delårsrapport per augusti 2024 noteras ett antal nyckeltal

inom ramen för nämndens måluppföljning. Ett av dessa, som kan anses utgöra en form av mätning av resultatet på en övergripande nivå, är *Andel ej återaktualiserade ärenden inom ett år efter avslutat ärende - Barn och familj myndighet* (målvärde >70 %). Utfallet per augusti var 94 %. I analysen hänvisas bland annat till det arbete som bedrivs för att öka samverkan och kontinuitet med skolor genom deltagande i elevhälsoteam när skolan så önskar. Även samverkan med ungdomsmottagningen och familjerätten framhålls ha gett resultat. I sammanhanget nämns att ett ärende inte återaktualiseras utgör ett antagande om att erbjuden insats eller stöd har gett en positiv förändring, men att resultatet dock ska värderas med kunskap om att återaktualisering också kan vara positivt och visa på förtroende och tillit till det stöd som socialtjänsten tillhandahåller.

Bedömning

Finns relevanta insatser till barn och unga inom kommunen som riskerar att fara illa? Vilka resultat leder insatserna till?

Ja.

Bedömningen baseras på att genomförd granskning visar att de arbetsmetoder som tillämpas inom ramen för de insatser som socialnämndens öppenvårdsverksamhet erbjuder återfinns i Socialstyrelsens metodguide för socialt arbete.

Utifrån genomförda intervjuer konstaterar vi att det tidigare uppfattats finnas ett glapp vad gäller mer handgriplig hjälp till familjer i behov av detta. Vi ser därför positivt på att familjenära stöd införts och ser det som väsentligt att nämnden tillser att uppföljning sker i sådan utsträckning som krävs för att säkerställa att insatsen ger önskad effekt.

Vi har granskat om socialnämnden säkerställer former för uppföljning av insatsernas resultat. Vår bedömning är att det finns rutindokument som tydliggör uppföljning på individnivå, liksom en struktur för systematisk uppföljning som ska tjäna som underlag för analys och sammanfattning över stödets kvalitet och nyttan för den enskilde. På övergripande nivå följs även ett antal nyckeltal upp, inom ramen för nämndens måluppföljning. Ett av dessa nyckeltal kan anses ha bäring på insatsernas resultat (*Andel ej återaktualiserade ärenden inom ett år efter avslutat ärende - Barn och familj myndighet*), där utfallet per augusti 2024 uppgår till 94 %. I likhet med vad som framgår i socialnämndens delårsrapport är även vår bedömning att resultatet bör tolkas med hänsyn tagen till olika faktorer, men vi ser positivt på att nämnden följer upp området på en övergripande nivå.

Lägesbilder avseende kommunens situation

Revisionsfråga 6: Finns det lägesbilder avseende situationen i kommunen som kan ligga till grund för åtgärder med syfte att minska kriminalitet och normbrytande beteenden hos barn?

Den 1 juli 2023 trädde en ny lag (SFS 2023:196) i kraft som innebär att kommuner ska ta fram en lägesbild över brottsligheten och utifrån denna ta ställning till behov av

åtgärder samt besluta om en åtgärdsplan. Minst vartannat år ska kommunerna uppdatera lägesbilden och följa upp åtgärdsplanen.

Lägesbilden ska innehålla

1. en kartläggning av brottsligheten, dess omfattning och konsekvenser,
2. annan information av betydelse i sammanhanget, och
3. en analys av kartläggningen och informationen.

På BRÅ:s hemsida framgår att kartläggningen innebär en systematisk datainsamling om ett geografiskt område, ett brottsproblem eller en befolkningsgrupp. I kartläggningen samlas information om vad, hur mycket, hur ofta, på vilket sätt och under vilka förutsättningar som brottsligheten sker eller uppträder. En lägesbild är en sammanställning kartläggningens resultat. Lägesbilden är en samlad bedömning om var problemen är som störst, hur situationen ser ut jämfört med referensdata och hur utvecklingen sett ut över tid. En mer avancerad lägesbild kan också innehålla prognoser eller fördjupningar kring vissa brottstyper. Lägesbilden fungerar sedan som underlag när man väljer och planerar åtgärder.

lakttagelser

Under 2022 arbetade kommunledningskontoret i samarbete med lokalpolisområde Södra Roslagen fram en gemensam lägesbild inom ramen för Tryggare Vallentuna. Lägesbilden grundar sig på brottsstatistik, statistik från kommunens verksamheter, undersökningar, medborgardialoger, medarbetarperspektiv samt underrättelser och uppgifter till polis och kommun. Den omfattade en beskrivning av utvecklingen inom det geografiska området vad gäller bland annat narkotikabrott, andra polisanmälda brott samt förekomst av psykisk ohälsa och förekomst av alkohol och andra droger bland unga. Lägesbilden låg till grund för den handlingsplan för åren 2023-2024 som beskrivits i tidigare kapitel och som beslutades av kommunstyrelsen 2023-03-13 § 42.

Vi noterar att lägesbilden från 2022 uttrycker att uppdatering av lägesbilden ska ske vart fjärde år eller vid behov. I protokoll från kommunstyrelsens arbetsutskotts sammanträde 2024-10-25 kan vi se att utskottet behandlat *Gemensam lokal lägesbild för 2022–2024: Tryggare Vallentuna* (§ 121), liksom *Handlingsplan Tryggare Vallentuna 2025–2026*, (§ 122). Utskottet föreslår att kommunstyrelsen noterar informationen om lägesbilden och fastställer handlingsplan för Tryggare Vallentuna 2025-2026. Vid granskningstillfället har kommunstyrelsen ännu inte behandlat lägesbilden och handlingsplanen.

En del av arbetet inom ramen för Tryggare Vallentuna innefattar att på månatlig basis skapa lägesbilder genom den tidigare nämnda EST-modellen. I *Handlingsplan Tryggare Vallentuna* framgår att det systematiska arbetet innebär fasta rutiner avseende deltagare, formulär, checklistor, mötestider och dokumentation. Som underlag används även polisens underrättelser, liksom inkomna synpunkter och resultat från trygghetsundersökningen, i dialog med de verksamheter som ingår i Tryggare Vallentuna.

Intervjuade beskriver att lägesbilderna ligger till grund för det arbete och organisationsspecifika aktiviteterna som genomförs, samt till den handlingsplan som tas fram vartannat år. Lägesbilderna sammanställs av kommunens strateg för trygghet och social hållbarhet och publiceras på kommunens intranät. I granskningen ges uttryck för att lägesbilderna utgör ett gediget material och att information snabbt når ut till berörda verksamheter. Detta framhålls vara ett flexibelt sätt att arbeta på som möjliggör informationsspridning, även om det i sammanhanget nämns att det är väsentligt att arbeta för att kommunikation sker på lämpligt sätt till de verksamheter som berörs.

Bedömning

Finns det lägesbilder avseende situationen i kommunen som kan ligga till grund för åtgärder med syfte att minska kriminalitet och normbrytande beteenden hos barn?

Ja.

Vår bedömning är att det finns en lägesbild upprättad år 2022, som grundar sig på brottsstatistik, statistik från kommunens verksamheter, undersökningar, medborgardialoger, medarbetarperspektiv samt underrättelser och uppgifter till polis och kommun. Utifrån genomförd granskning kan vi konstatera att en ny lägesbild med tillhörande handlingsplan tas fram under hösten 2024. Då vi inom ramen för granskningen inte tagit del av den nya lägesbilden samt att den ännu inte behandlats av kommunstyrelsen kan vi dock inte uttala oss om innehållet i denna.

Information till styrelse och nämnder

I detta kapitel hanterar vi två revisionsfrågor;

Revisionsfråga 7: Får styrelsen och nämnderna tillräcklig information om utvecklingen inom området?

Revisionsfråga 8: Vidtar nämnderna åtgärder utifrån den rapportering som lämnats?

lakttagelser

I kommunplanen för år 2024-2026 går att utläsa följande:

“Vallentuna kommun arbetar målmedvetet med ständiga förbättringar inom samtliga verksamheter. Arbetet sker både kommunövergripande och inom respektive nämnds verksamhetsområde, där varje nämnd har särskilt ansvar för kvalitetsarbetet inom sitt verksamhetsområde. Fokus ligger på att utvärdera verksamheternas effekt för invånare, företag och föreningar.”

Kommunplanen innehåller kommungemensamma mål och målbeskrivningar. Dessa bryts sedan ner på nämndnivå. Nämndmålen ska vara mätbara med på förhand definierade målvärden som bygger på officiella nyckeltal.

Ett av de kommungemensamma målen lyder *“Vallentuna ska vara den kommun som ger högst kvalitet där vi utgår från den samlade effekten av verksamheternas resultat, kundernas upplevelse och kostnaden för skattebetalarna.”*

I kommunplanen beskrivs att ovanstående mål bland annat innefattar att kommunen ska verka för en meningsfull fritid för alla invånare samt att goda miljöer för ungdomar ska skapas genom mötesplatser i kommunens tätorter.

Som nämnts i ett tidigare kapitel lyder ett annat av kommunens mål "*Vallentuna är och ska förbli en av de tryggaste kommunerna i både länet och landet*". Inom ramen för detta mål beskrivs bland annat vikten av en fortsatt samverkan med polis, brandförsvaret, föreningar och civilsamhälle i syfte att bidra till att motverka brott och kriminalitet samt öka tryggheten. I kommunplanen framgår vidare att skola och förskola utgör viktiga funktioner i kampen mot diskriminering, mobbning och trakasserier. I sammanhanget beskrivs vidare att tidiga insatser ska riktas till barn och unga för att förebygga våld, psykisk ohälsa, skolfrånvaro och missbruk.

I Vallentuna kommuns delårsrapport per augusti 2024 görs en uppföljning och helårsprognos av måluppfyllelsen. Utifrån området *Tryggt samhälle* görs bedömningen att sju av nio nämndmål kommer att uppnås för helåret, medan två (*Ökad trygghet i kommunal förskola, skola och fritidshem* samt *Trygg utbildning på Vallentuna gymnasium där upplevelse av studiero ökar*) bedöms delvis komma att uppnås för helåret.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för uppföljning och utvärdering av *Handlingsplan Tryggare Vallentuna 2023-2024*. Organisationsspecifika aktiviteter ska årligen följas upp av respektive ansvarig, vid de tidpunkter som anges i handlingsplanen. Aktiviteterna ska även följas upp på årsbasis i styrgruppen för *Tryggare Vallentuna* samt i samband med kommunens årsuppföljning. Vi noterar i kommunstyrelsens verksamhetsberättelse för år 2023 att styrelsen kommenterat arbetet utifrån handlingsplanen för *Tryggare Vallentuna*.

Intervjuade beskriver att vissa mätningar görs för att kontrollera hur Vallentuna kommuns invånare upplever tryggheten i kommunen. På kommunens webbplats återges resultatet från 2023 års trygghetsmätning, som genomförs i samverkan mellan polis och kommuner i polisregion Stockholm. 2023 års trygghetsmätning⁹ visade en förbättring inom området *Tryggheten i bostadsområdet*, jämfört med föregående år. Andelen som känner oro för brott minskade generellt sett något. Andelen invånare som anser att både polisen och kommunen bryr sig om problemen i deras område minskade också år 2023, jämfört med året innan. Jämfört med andra kommuner i polisregion Stockholm visade Vallentuna en negativ trend vad gäller invånarnas uppfattning om både polisen och kommunens insatser för att hantera problem i lokalområdet.

Vid intervjuer ges uttryck för att det inte noterats några särskilda processer som behöver förbättras vad gäller samverkan kring barn och unga, samtidigt som det alltid finns utvecklingspotential. Ett exempel som nämns är en önskan om att i högre grad arbeta med visualiseringsverktyg och att kunna visa på kartor var behoven och utmaningarna finns någonstans. Intervjuade beskriver att *Data i dialog*, en kunskapssammanställning om risk- och skyddsfaktorer för multipla problemutfall och insatser för att arbeta

⁹ Kommunstyrelsen noterar 2023-12-11 § 195 informationen

förebyggande och främjande¹⁰, kan användas i sådant syfte. Inom ramen för *Data i dialog* jämförs data från exempelvis kommun- och regiondatabasen Kolada, Skolverket och Stockholmsenkäten. Vid intervjuer beskrivs en förhoppning om att detta pilotprojekt ska ligga till grund för kommunens fortsatta arbete vad gäller exempelvis vilka grundstrukturer som behöver finnas i kommunen.

Samverkansformerna framhålls i huvudsak fungera väl, men det uppges vara av vikt att fortsätta att utveckla dessa för att inte riskera att någonting faller mellan stolarna.

Vi har inom ramen för granskningen gått igenom protokoll från kommunstyrelsens, barn- och ungdomsnämndens samt socialnämndens sammanträden under perioden januari 2024 till och med oktober 2024. Nedan redogörs för ärenden med bäring på det granskade området.

Kommunstyrelsen

Styrelsen erhöll 2024-02-05 § 13 information från kommundirektören om en föreläsning om kriminell ekonomi, där polisen berättat om sitt brottsförebyggande arbete tillsammans med en annan kommun.

Vid sammanträdet 2024-03-11 § 36 föreslog kommunstyrelsen att fullmäktige beslutar att godkänna tillägg till lokala ordningsföreskrifter för Vallentuna kommun. Tillägget avser ett förbud mot att förtära lustgas i berusningssyfte på offentlig plats. Detta mot bakgrund av att polisen noterat ett samband mellan förtäring av lustgas och den ordningsstörning samt brottslig verksamhet som förekommit. Fullmäktige fattade 2024-03-25 § 52 beslut om att godkänna tillägget.

Kommunstyrelsen föreslog 2024-06-17 § 89 att fullmäktige antar reviderad folkhälsost strategi 2024-2028. Fullmäktige fastställde den reviderade folkhälsost strategin 2024-09-02 § 105. Folkhälsost strategin innehåller ett antal prioriterade områden, varav *Goda uppväxtvillkor för barn och unga* är ett.

I kommunstyrelsens delårsrapport per augusti (godkänd av styrelsen 2024-10-14 § 126) framgår bland annat måluppföljning och prognos för helåret. Flertalet av de nyckeltal som finns kopplade till målet *Öka den upplevda tryggheten* följs endast upp på helårsbasis, alternativt vartannat år. I analysen framgår att åtgärder genomförs utifrån *Tryggare Vallentunas* handlingsplan och lägesbild. Vidare nämns även att en strategi för våldsförebyggande arbete ska tas fram under året. De aktiviteter som genomförs av kommunstyrelsen tillsammans med andra nämnder framhålls förväntas bidra till positiva effekter på den upplevda tryggheten i kommunen.

Barn- och ungdomsnämnden

Intervjuade ger uttryck för att vissa ärenden rapporteras kontinuerligt utifrån ett förutbestämt schema. Exempel på sådana ärenden är patientsäkerhetsberättelsen¹¹, hälsobesök inom ramen för elevhälsans medicinska insats samt arbetet med det

¹⁰ RISE har på uppdrag av Länsstyrelsen i Stockholm tagit fram denna kunskapssammanställning

¹¹ 2024-05-21 § 35

kommunala aktivitetsansvaret för de ungdomar under 20 år som varken studerar eller arbetar. Övriga ärenden framhålls huvudsakligen rapporteras efter förfrågan eller uppdrag, alternativt under punkten *Verksamheten informerar*.

Vi noterar i protokoll från nämndens sammanträde 2024-03-19 § 18 att nämnden erhållit en rapport som visar en sammanställning av statistik för närvaro, skolpliktsärenden och skolfrånvaro för elever i grundskola och anpassad grundskola för höstterminen 2023. Nämnden tog vid sammanträdet (§ 22) även emot information från skol- och förskolesamråd.

Vid sammanträdet 2024-06-11 § 40 erhöll nämnden, inom ramen för punkten *Verksamheten informerar*, information om införandet av skolsociala team som ska arbeta med att stärka närvaroarbetet. Nämnden informerades även om att kvalitetsdialog genomförts med skolledningarna. 2024-09-03 § 52 fick nämnden information om att tjänsterna inom det skolsociala teamet är tillsatta.

2024-10-08 § 67 informerades nämnden om uppföljning av arbetet med att främja likabehandling och motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling under läsåret 2023/2024. Vid sammanträdet fick nämnden även en rapport som visar en sammanställning av statistik för skolnärvaro och skolfrånvaro för elever i grundskola och anpassad grundskola.

Nämnden informerades 2024-10-08 om sådant som lyfts vid skol- och förskoleråd. Det handlar bland annat om effekter av mobilförbud samt att fritidsverksamheten stärkts med olika aktiviteter på en av kommunens skolor.

I sin delårsrapport per augusti 2024 gör nämnden en måluppföljning, inklusive prognos för helåret. Inom ramen för detta följs bland annat ett antal nyckeltal upp, exempelvis kopplat till skolfrånvaro som överstiger 30 %. I nämndens analys av måluppfyllelsen kan utläsas att andelen elever med frånvaro över 20 procent successivt minskat över tid, parallellt med att det systematiska närvarofrämjande arbetet har utvecklats i verksamheterna. I sammanhanget framhålls att insatser för ökad närvaro är en långsam process som behöver pågå under längre tid innan stora skillnader i resultatet kan förväntas, men en positiv trend kan identifieras även om utfallet varierar mellan terminer. Andelen elever med hög frånvaro är högre under vårterminerna än höstterminerna. Vidare framgår att insatserna för att ytterligare utveckla det närvarofrämjande arbetet fortsätter under året och från hösten 2024 inkluderar rutiner och arbetssätt även förskolan i syfte att tidigt skapa goda förutsättningar för att identifiera riskfaktorer och arbeta för att förebygga framtida skolfrånvaro. I sammanhanget lyfts att det skolsociala teamet som under hösten 2024 startas upp tillsammans med socialförvaltningen kommer att ha som uppdrag att arbeta främjande, förebyggande och åtgärdande kopplat till skolnärvaro. I delårsrapporten följs även nyckeltal avseende trygghet i skolan upp, uppdelat på olika årskurser.

Socialnämnden

Socialnämnden erhöll 2024-05-21 § 32, inom ramen för punkten *Verksamheten informerar*, information om SSPF, familjenära stöd samt projektansökan avseende skolsociala team.

2024-09-10 § 53 fick nämnden, under *Verksamheten informerar*, information om dels hur sommaren varit i verksamheterna, dels socialjourens verksamhetsberättelse.

Nämnden beslutade 2024-09-10 § 64 att överlämna ärendet *Förslag från (S) angående översyn och genomgång av förebyggande åtgärder gällande att rekrytera unga barn/ individer till gängkriminalitet* till socialnämndens arbetsutskott för beredning.

Utöver de nyckeltal som beskrivits i kapitlet avseende socialnämndens insatser, följs i nämndens delårsrapport per augusti 2024 ytterligare ett antal nyckeltal upp. Nedan framgår några nyckeltal med tillhörande målvärde och utfall per augusti, som kan anses ha bäring på det granskade området.

Nyckeltal	Målvärde 2024	Utfall augusti 2024
Antalet familjerådgivningsärenden	>200 st	Mäts i feb 2025
Öppenvård barn och familj egen regi, beslut till uppstart med kund, medelvärde dagar	<31 dagar	15 dagar
Antalet genomförda individuella närvaroprogram genom skolsocionomer per läsår	130 st	122
Antal dagar från närvaroprogramförfrågan från skola till erbjuden tid uppstartsmöte skolsocionomerna,	<11 dagar	10 dagar
Antalet barn och unga som erbjudits stöd i form av SSPF	>55 st	52 st

I samband med förvaltningens faktakontroll av rapporten framkommer att ovanstående nyckeltal rörande skolsocionomer är felaktigt och målvärdet ska uppgå till 65. Som förklaring anges att det sannolikt skett en sammanblandning av termin och läsår och således dubblerat värdet. Skolsocionomerna framhålls ha tagit hänsyn till detta i sammanställningen. Utfallet per augusti 2024 ska vara 64. Verksamhetsföreträdare poängterar att man önskar se värdet sjunka, om man upplever att det generella arbetet med föräldraföreläsningar, information till skolor och personalgrupper etc. fungerar bra. Målet är att belysa vikten av skolnärvaro tidigt, vilket i så fall skulle innebära att arbete på individuell nivå med enskilda elever inte skulle behövas i lika stor utsträckning.

I nämndens analys av måluppfyllelse går bland annat att utläsa att samarbetet mellan utredningsenheten och öppenvården har en god struktur i återkommande och täta

beredningsmöten. Ett ökat inflöde medför dock att tiden från beslut om insats till dess att öppenvården har uppstart med kund förväntas öka innan årets slut.

Bedömning

Får styrelsen och nämnderna tillräcklig information om utvecklingen inom området?

Ja.

Genomförd granskning visar att kommunstyrelsen, barn- och ungdomsnämnden samt socialnämnden under den granskade perioden erhållit information om utvecklingen inom de respektive ansvarsområdena utifrån styrelsens/nämndens mål rörande trygghet, skolfrånvaro och socialtjänstens insatser. Därutöver har även viss rapportering skett avseende samverkansformer som exempelvis SSPF, skolsocionomer och skolsocialt team.

Vidtar nämnderna åtgärder utifrån den rapportering som lämnats?

Delvis.

Vår bedömning är att kommunstyrelsen, barn- och ungdomsnämnden samt socialnämnden till viss del vidtagit åtgärder utifrån den rapportering som lämnats. Exempel på detta är beslut om förbud mot att förtära lustgas i berusningssyfte på offentlig plats samt att det inom ramen för kommunstyrelsens uppföljning av det arbete som sker utifrån *Tryggare Vallentuna* framkommer bland annat att en strategi för våldsförebyggande arbete ska tas fram.

Barn- och ungdomsnämnden samt socialnämnden har gemensamma satsningar i form av exempelvis skolsocialt team, som startar upp under hösten 2024.

Utöver det som beskrivs under "iakttagelser" i detta kapitel saknas spårbarhet till eventuella ytterligare åtgärder vidtagna mot bakgrund av lämnad rapportering under den granskade perioden.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Vallentuna kommun genomfört en granskning. Granskningens syfte är att bedöma om kommunstyrelsen, barn- och ungdomsnämnden samt socialnämnden säkerställer att insatser sker i samverkan för barn och unga som riskerar att fara illa.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att barn- och ungdomsnämnden samt socialnämnden **inte helt** säkerställt att insatser sker i samverkan för barn och unga som riskerar att fara illa.

Vår bedömning är att kommunstyrelsen, utifrån sitt samordnande ansvar för kommunens brottsförebyggande arbete, **i allt väsentligt** säkerställt att lägesbilder i enlighet med gällande lagstiftning tas fram och att uppföljning av bland annat trygghetsarbetet sker.

Rekommendationer

Utifrån granskningsresultaten vill vi lämna följande rekommendationer:

- Att barn- och ungdomsnämnden fortsätter arbetet med att säkerställa en tillräcklig kompetens hos samtlig skolpersonal vad gäller att i ett tidigt skede uppmärksamma barn och unga som riskerar att fara illa
- Att barn- och ungdomsnämnden överväger att utarbeta dokumenterade rutiner för processen kring orosanmälan, i syfte att säkerställa en enhetlig hantering av ärenden rörande barn och unga som riskerar att fara illa
- Att socialnämnden säkerställer en efterlevnad till intern rutin och lagens krav på att lämna information till anmälaren om huruvida utredning inletts, inte inletts eller redan pågår, i de fall som anmälaren begärt detta och det inte bedöms olämpligt

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning	
1. Finns det strukturer och rutiner för samverkan inom förvaltningar och över förvaltningsgränser kring barn och ungdomar som riskerar att fara illa?	Ja Utifrån genomförd granskning är vår uppfattning att det finns ett flertal strukturer och rutiner för samverkan kring barn och unga som riskerar att fara illa, både på individ- och övergripande nivå.	
2. Finns det rutiner och arbetssätt för att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa?	Delvis Det finns till viss del finns rutiner och arbetssätt för att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa, som exempelvis hälsosamtal. Det förekommer inte någon systematisk fortbildning av skolpersonal, som syftar till att tydliggöra exempelvis vilka tecken som man bör vara vaksam på för att i ett tidigt skede uppmärksamma barn som riskerar att fara illa. Vår bedömning är att det kan finnas en risk att exempelvis ny personal således kan sakna nödvändig kunskap och förståelse för hur de ska agera vid misstanke om att ett barn far illa. Införandet av arbetssättet som innebär att socialsekreterare finns knutna till respektive skola kan ses som ett steg i riktningen för att öka kompetensen hos skolpersonalen. Vår bedömning är att barn- och ungdomsnämnden tydliggjort en organisation, genom exempelvis elevhälsans arbete och skolsociologer, som syftar till att möta upp och hantera situationer där oro för ett barn väl har uppmärksamats.	
3. Har skolan rutiner för att göra orosanmälan till socialtjänsten?	Delvis Det finns inte några dokumenterade rutiner för att göra orosanmälan till socialtjänsten. Samtliga tre elevhälsoplaner som vi inom ramen för granskningen tagit del av innehåller dock information om anmälningsskyldigheten. Vår uppfattning är att kännedomen om anmälningsskyldigheten i huvudsak är god hos skolpersonalen. Vidare är vår uppfattning att det finns likartade arbetssätt vid granskade skolor vad gäller att det i första hand är rektor och/eller kurator som undertecknar orosanmälan, även om det också händer att enskilda lärare skickar	

anmälan.

Vår bedömning är att det är viktigt att tydliggöra att en rutin som innebär att rektor och/eller kurator är den som formellt lämnar en orosanmälan till socialtjänsten, inte fråntar orosanmälaren ansvaret för sin anmälan.

4. Följs rutiner (1-3 ovan) i tillräcklig utsträckning?

Delvis

Det finns i huvudsak samverkansstrukturer kring barn som far illa, både internt och externt. Skolpersonalens kännedom om den anmälningsskyldighet som råder uppfattas i stort som god, men det bedöms finnas ett visst behov av förtydligande avseende vad som gäller kring information till vårdnadshavare i samband med att en orosanmälan lämnas till socialtjänsten. Vår uppfattning är att det finns vissa behov av ytterligare kunskapshöjande insatser till skolpersonal vad gäller socialtjänstens arbete när en orosanmälan mottas.

Utifrån genomförd granskning är vår bedömning att det finns en strävan efter att göra rutiner mindre personbundna och att öka samverkan mellan skola och socialtjänst, i syfte att öka förståelsen för varandras uppdrag.

Det finns en rutin för skolpersonal att begära återkoppling om huruvida utredning inletts, inte inletts eller redan pågår, genom en särskild ruta att kryssa i på blanketten som används vid orosanmälan. Genomförd granskning tyder på att sådan återkoppling inte alltid sker. Vår bedömning är därför att socialnämnden behöver säkerställa en efterlevnad till rutinen och lagens krav på att lämna sådan information, i de fall som anmälaren begärt detta och det inte bedöms olämpligt.

5. Finns relevanta insatser till barn och unga inom kommunen som riskerar att fara illa? Vilka resultat leder insatserna till?

Ja

Genomförd granskning visar att majoriteten av de arbetsmetoder som tillämpas inom ramen för de insatser som socialnämndens öppenvårdsverksamhet erbjuder återfinns i Socialstyrelsens metodguide för socialt arbete.

Utifrån genomförda intervjuer konstaterar vi att det tidigare uppfattats finnas ett glapp vad gäller mer handgriplig hjälp till familjer i behov av detta. Vi ser därför positivt på att familjenära stöd införts och ser det som väsentligt att nämnden tillser att

uppföljning sker i sådan utsträckning som krävs för att säkerställa att insatsen ger önskad effekt.

Vi har granskat om socialnämnden säkerställer former för uppföljning av insatsernas resultat. Vår bedömning är att det finns rutindokument som tydliggör uppföljning på individnivå, liksom en struktur för systematisk uppföljning som ska tjäna som underlag för analys och sammanfattning över stödets kvalitet och nyttan för den enskilde. På övergripande nivå följs även ett antal nyckeltal upp, inom ramen för nämndens måluppföljning. Ett av dessa nyckeltal kan anses ha bäring på insatsernas resultat (Andel ej återaktualiserade ärenden inom ett år efter avslutat ärende - Barn och familj myndighet), där utfallet per augusti 2024 uppgår till 94 %. I likhet med vad som framgår i socialnämndens delårsrapport är även vår bedömning att resultatet bör tolkas med hänsyn tagen till olika faktorer, men vi ser positivt på att nämnden följer upp området på en övergripande nivå.

6. Finns det lägesbilder avseende situationen i kommunen som kan ligga till grund för åtgärder med syfte att minska kriminalitet och normbrytande beteenden hos barn?

Ja
Vår bedömning är att det finns en lägesbild upprättad år 2022, som grundar sig på brottsstatistik, statistik från kommunens verksamheter, undersökningar, medborgardialoger, medarbetarperspektiv samt underrättelser och uppgifter till polis och kommun. Utifrån genomförd granskning kan vi konstatera att en ny lägesbild med tillhörande handlingsplan tas fram under hösten 2024. Då vi inom ramen för granskningen inte tagit del av den nya lägesbilden samt att den ännu inte behandlats av kommunstyrelsen kan vi dock inte uttala oss om innehållet i denna.

7. Får styrelsen och nämnderna tillräcklig information om utvecklingen inom området?

Ja
Genomförd granskning visar att kommunstyrelsen, barn- och ungdomsnämnden samt socialnämnden under den granskade perioden erhållit information om utvecklingen inom de respektive ansvarsområdena utifrån styrelsens/nämndens mål rörande trygghet, skolfrånvaro och socialtjänstens insatser. Därutöver har även viss rapportering skett avseende samverkansformer som exempelvis SSPF, skolsocionomer och skolsocialt team.

8. Vidtar nämnderna åtgärder utifrån den rapportering som lämnats?

Delvis

Vår bedömning är att kommunstyrelsen, barn- och ungdomsnämnden samt socialnämnden till viss del vidtagit åtgärder utifrån den rapportering som lämnats. Exempel på detta är beslut om förbud mot att förtära lustgas i berusningssyfte på offentlig plats samt att det inom ramen för kommunstyrelsens uppföljning av det arbete som sker utifrån Tryggare Vallentuna framkommer bland annat att en strategi för våldsförebyggande arbete ska tas fram.

Barn- och ungdomsnämnden samt socialnämnden har gemensamma satsningar i form av exempelvis skolsocialt team, som startar upp under hösten 2024.

Utöver det som beskrivs under "iakttagelser" i detta kapitel saknas spårbarhet till eventuella ytterligare åtgärder vidtagna mot bakgrund av lämnad rapportering under den granskade perioden.

2024-11-27

Henrik Fagerlind

Karin Magnusson

Uppdragsledare och kvalitetssäkrare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Vallentuna kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan daterad 2024-03-14. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.